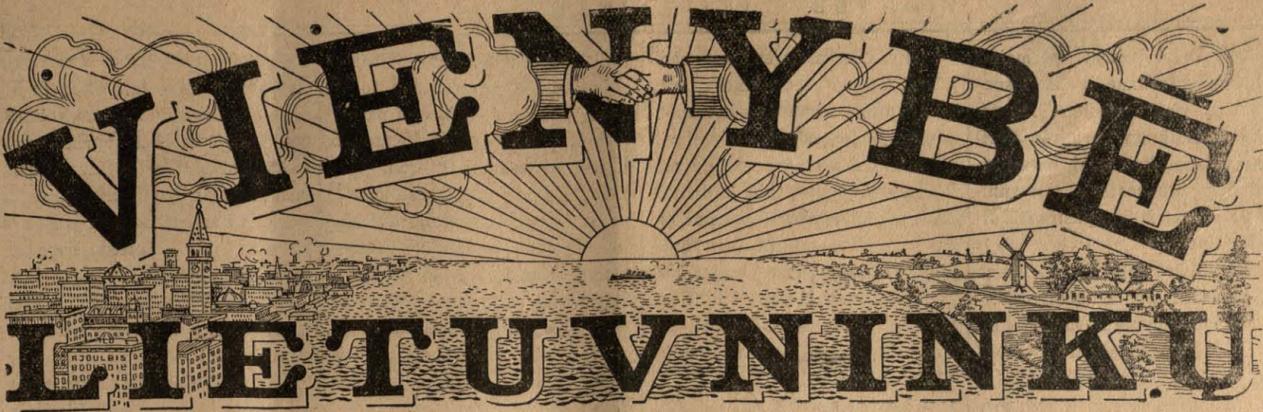


Suvienytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite
laišku:

J.J. Paukštis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.



Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries .. \$3.00
To Canada \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications
to the publishers:

J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

ATBUKĖ
IRANKIAI.

Taip, mes gyvename dvidešimtajame šimtmečiuje. Šimtmetyje skaitlingų ir naujų išradimų įvairojė mokslų šakose. Bet ar bus lemiamam šimtmėčiui išrasti tokie kurie išgelbėtų žmoniją nuo kurios išgelbėtų žmoniją nuo tos baisios žaizdos — girtuoklystės?!

Kokią blėdę atnešą tas žmonijos botagas — nėra reikalo kalbėti. Tas klausimas ganėtinai apibudintas net mūsų spaudoje, nekaltant jau apie svetimačius.

Laikraščiai naudojami kiekviena proga, kad parodytų visuomenei girtuoklybės pasekmes. Čia ir cholera, čia ir sifilis ir kitos visokios ligos bei baisenybės, kilančios nuo girtuoklystės.

Bet tu, manau, vargiai ką nors galima atsiekti.

Apgailėstaukime, sakysime, ligoni, kiek tik norime ir kaip tik norime, juk nuo to jo padėjimas nepagerės. Čia reikia ne tuščių žodžių, bet gero gydytojaus, kuris išrautų tą ligą iš-pat šaknių, nes kitaip liga vėl gali atsikartoti.

Su girtuoklybe, kaip visuomenės liga, irgi panašiai elgties.

Daugumas laikosi tos nuomonės, jog girtuoklybė įleidžia taip giliai savo šaknis vien dėlto, kad mūsų liaudis nesupranta alkoholio kenksmingumo.

Reiškia, prirodyk jam blėdį svaiginančių gėrimų ir girtuoklybę kaip su ranka atinsi...

Tečiau prisžiūrėję gyvenimą, mes visai ką kitą matome.

Reikia manyti, kad taip vadinamieji, inteligentai supranta alkoholio nenaudą. Mūsų daktarai, kunigai, rašytojai ir kt. juk žino kuo užsibaigs jų girtas gyvenimas. O geria — geria taip, kad net baimė ima ir už žmogų...

Norint galima būtų priskaityti iš girtuoklių tarpo (kaip mirusiųjų, taip ir tebegyvenančiųjų) nemažai žymių visuomenės veikėjų, bet... nuo to juk nebus nė šilčiausio, nė šalčiausio... Tiek to.

Apskritai imant, visas girtuoklybės priežastis bei priežastėles galime suvesti prie šių trijų pamatinių — psichologinės, fiziologinės ir ekonomiškos.

Prie pirmųjų priklauso,

taip sakant, dvasiniai žmogaus reikalai.

Žmogus — tai sąmoningas sutvėrimas, turintis jausmus, protą ir supratimą, o ne koks automatas, su kuriuo galime daryti, ką tik mes norime.

Dirbdamas ištisas dienas, ištisus mėnesius, metus prieš sunkaus darbo, jis supranta apverttiną savo padėjimą. Dabartis neužvydėtina — ateitis tamsi. Priegtam dar neskaitlingas liuosas valandas nėra progos tinkamai suvartoti. Niekas neatgaivina nualintos jo sielos, niekas nesuteikia jam paramos. Tuštumas išvydinis ir vidurinis duoda plačią dirvą nubodumui.

Žmogus kankinasi, nubodauja — ir, pagalios, randa nusiramimą alkoholiuje...

Prie psichologijos prisideda ir mūsų buvis, fiziologija; geria ne tik iš nubodumo, rupesčio, vargo — geria ir iš šalčio, iš alkio, iš nuovargio.

Senai jau darodėta, jog alkanieji daugiau geria už sočiuosius — teisingiau, greičiau jie apsigeria. Statistika parodo, kad ant kiekvieno angliko ar francuzo daugiau išpuola svaiginančių gėrimų, tečiau jų sotus organizmas lengvai tai perneša. Tuo tarpu mūsų brolis, suvartodamas mažiau alkoholio, greičiau apsigeria ir tuo būdu ardo savo sveikatą.

Sąryšyje su žmonių girtuoklybe dar yra ir mūsų klimatas (oras), drapanos, darbo budas, etc.

Nors yra darodėta, kad alkoholis menkai šildo (daugiau šildo šaltas vanduo), bet jis laikinai atbukina žmogaus jausmus — reiškia nebėra taip skaudžiai jaučiamas šaltis.

Geria ir iš neturto (keistai skamba). Bėdinųjų luomas paskendęs girtuoklybėje. Tą galima išaiškinti tuo bendru apsiereikimu, kad mažo negaila.

Taupo rublius — nebrangina kapeikų. Jąs leidžia be jokio apsvaistymo, stengdamies nusipirkti nors valandinį smagumą. Keršija dabartimi ateičiai.

Tris ketvirtadaliai užsima tokiu keršijimu...

Bet, antgalo, kaip kovoti su girtuoklybe, ir, apskritai imant, ar tas galima? Be abejonės.

Jei nepedirbsi žmonių

sielos, tai juk lengvu būdu galima perkeisti gyvenimo aplinkybes: užmušti nubodumą, pagerinti maistą, pailsinti darbą ir tt.

Reiktų pradėti kovą su nubodumu, kaip viena svarbiausių girtuoklybės priežasčių.

Aiškus dalykas, — juk žmogus liuosu laiku būtina trauks karčiamon, jei jam nebus nieko naudingumo veikti.

Prašalinti tą pavojų galime dorais pasilinksiminiams. Reikalingi juokai. Juokas nepaprastai veikia į žmogaus sielą — suramina jį, priparodo vidurinį tuštumą...

Bet mūsų žmonės gyvena be juokų ir ne delei juokų...

Pas mus blaivybės nėra ir būti negali. „Blaivybės“ draugystės — absurdas, atbukė irankiai. Jų Lietuvoje yra devynios galybės, o vienok girtuoklybė nei kiek nesimažina. Mat manoma, atlaidais ir tuščiais žodžiais prašalinti visuomenėje ligą, iššauktą paties gyvenimo.

Tol blaivybė neįvyks, kol nebus prašalinta nors dalis priežasčių, stumiančių prie girtuoklybės.

Kostas Augustinavičius.

Peržvalga.

// Lietuviai atsižymėjo savo išdirbiniais. „L. U.“ praneša, kad neseniai atsibuvusioj Peterburge liaudies išdirbinių parodoj, kur buvo suvežta iš įvairių Rusijos kampų-kampelių visokių daiktų, puikiai atsižymėjo savo išdirbiniais ir lietuviai. Reikia pridurti, kad kiekviena tauta arba draugija vis skyrium turėjo išstačius savo daiktus; tokių skyrių buvo apie 200, tarpe kurių buvo ir Lietuvos Dailės Draugijos skyrius. Lietuvos skyrius daugeliui kam labai patikęs. Tokių gražių juostų ir kitų audinių, kaip lietuvių, maža tebuvę. Daugelis svetimačių pirke lietuvių juostas ir kitus išdirbinius. Draugija už tuos išstatytus lietuvių išdirbinius gavusi didelį sidabro medali. Tai didelis pagyrimo ženklas. Parodoj, kaip rašoma, atsilankė apie 170,000 žmonių.

// Septintoji Lietuvos Dailės Paroda. Gegužio 12 d. (s. kal.), kaip praneša Lietuvos laikraščiai, prasidės Lietuvos Dailės Paroda, kuri teisis ištisą mėnesį. Paroda busianti įvairi ir įdomi. Atsiųsti paveikslai šių dailininkų: Kalpoko, Varno-Rikkers, Šileikos,

Žmuidzinavčičiaus, Mackevičiaus ir kitų. Dar laukiami paveikslai: Stabrauskio, Daugirdo, Igno Šlapelio ir kt.

// Spaudos klausimas Rusijoje.

Keletą metų laukė Rusija sutvarkymo spaudos dalykų. Visą tą laiką Rusijos valdžia perdaug jau nemėlaširdingai konfiskuodavo kningas, baudavo laikraščius ir visokiais budais persekiavo šiek-tiek laisvesnį žodį. Net Dumas atstovų kalbas Rusijos cenzura draudė ir draudžia spausdinti laikraščiuose. Žodžiu sakant, ant kiek reakcija ėjo smarkyn, ant tiek valdžia stengėsi suvaržyti ir spaudą ir priversti, idant būtų spausdinama tik tie dalykai, kas jai patinka.

Iš tokio žiaurios pasielgimo Rusijos valdžios su spauda piktnosio ne tik pilnai laisvo žodžio šalininkai, ne tik valdžios priešai, bet ir taip vadinamieji dešinieji bei senos tvarkos palaikytojai pasitikimas, kas tai yra spauda ir kokiomis taisyklėmis ji privalo naudoties.

Visa Rusija laukė naujo įstato, kuris sutvarkytų spaudos dalykus t. y. duotų jai šiokią-tokią laisvę ir apsaugotų ją nuo įvairių Rusijos valdininkų sauvalės. Valdžia gi žadėjo tinkamai viską sutvarkyti... Galop spaudos įstato projektas liko „sutvarkytas“ ir, žinoma, „tinkamai“. Stačiai sakant valdžia parodė, kad ji visai nesiskaito su visų žmonių nuomone bei jų norais, — ji aiškiai parodė, kad Rusijoje dabar visai nėra vietos laisvam žodžiui; valdžia aiškiai ir viešai parodė, kad Rusijoje dabar viešpatauja tik savivališka valdžia, kurios turi visi krašto pavaldiniai klausyti ir pildyti jos paliepimus bei nurodymus.

Visa viltis apie atgavimą laisvės spaudai, apie laisvą žodį laikraščiuose bei kningose pas visus galutinai pranyko. Visi pamatė, kad išėjus naujam įstatui Rusijos spauda bus dar baisiau suvaržyta, negu buvo iki šiol.

Kurių laikraščių bei žurnalu atstovai savo susirinkime, kuris neseniai atsibuvo rusų literatūros draugijos name Peterburge, pasiėmė išimtinai svarstymu to naujo spaudos projekto. Susirinkimas išnešė sekančią rezoliuciją:

„Redakcijos skaito savo doriška priederme protestuoti prieš šitokį projektą ir įvairiausiomis, tam tinkamomis priemonėmis kovoti už žodžio laisvę“.

Įtekingas ir rimtas dešimčiųjų organas „N. Vr.“, nors nedalyvavo šitame susirinkime, tečiaus nepersitvoja kritikuoti tą naują spaudos projektą ir vadina jį visai netikusiu.

Visa Rusijos inteligentija, visi šalininkai laisvo žodžio su panieka ir pasibjaurėjimu žiūrį ant ši-

to spaudos projekto. Visiems gerai žinoma, kokia yra dabartinė Duma — juk jos atžagareiviškumas tankiai pralenkia net pačią valdžią. Užtai Duma nesipriešis šitam valdžios sutaisytam spaudos projektui — jį, žinoma, pritaris ir pridės savo sankeiją. Rusijos spauda perleidžia dabar labai sunkius laikus. Vienok taip tęstis ilgai negali — šiaip ar taip, venok artinasi laikas, kada ir Rusijoje laisvas spaudos žodis įgys pilietystės teises...

// Historiška sensacija.

Geriausiam Rusijos laikraštėje, „Russk. Viedomosti“ (Maskva), kur sądarbininkauja beveik išimtinai universitetų profesorai bei baigę aukštus mokslus vyrai, neseniai tilpo labai įdomus straipsnis — feljetonas plačiai Rusijoje žinomo historiko, Maskvos universiteto profesoriaus Kizevetter'o, apie neseniai pasirodžiusį francuzų kalboje veikalą, parašytą garsaus francuzų historiko, dvasiščio Pirlingo, po antgalviu: „Ar tik ne kataliku mirė imperatorius Aleksandras I?“ Šitas veikalas išimtinai paremtas ant paslaptingos kelionės Rusijos generolo Mišo pas Romos popiežių. Pirlingui pasisekė Romos archyvuose surasti dokumentus, kurie atsineša prie tos kelionės, ir jis dabar tvirtina, kad — „Mišo pranešė popiežiui Leonui XII ne daugiau, ne mažiau, kaip tvirtą imperatoriaus Aleksandro I sumanymą priimti katalikų tikėjimą ir prijungti prie jo visas po jo valdžia esančias tautas“.

Pagal Pirlingo historikų suradimų išeiama, buk imperatorius, — „pavesdamas generolui Mišo išpildyti augščiaur paminėtą misiją, pasakė jam: „Aš permatau visą sunkumą šitų mano žingsnių, vienok, jeigu man reiktų likti kankiniu šito prakilnaus darbo, aš skaityčiau save laimingu“.

„Aš puoliau ant kelių prieš popiežių“, — pasakojo (savo draugams) Mišo, — ir imperatoriaus vardu pripažinau popiežių bažnyčios galvą“.

Popiežius, išklausęs tą jo malda vimą, buk sutikęs pradėti delei to dalyko tyrybas ir manęs pasiųsti Rusijon kardinolą Orioli, bet mirtis imperatoriaus Aleksandro I (1825 m.) suardė visus tuos planus. Vienok šitas faktas nei kiek netrukdo Pirlingui išreikšti daleidimą, kad imperatorius Aleksandras mirė budamas „slaptu“ kataliku.

A. Kizevetter nors neužginčija šito Pirlingo daleidimo, tečiaus tą jo visą atidengimą bei išvedimą skaito jis neužtektinai paremtu faktais reikalaujančiais dar labai rimto perkratymo.

Politikos savaite

SUVIENYOTOS VALSTIJOS.

Visiems žinoma, kokis buvo iškilęs trukšmas delei Japonijos valdžios protesto prieš užtvirtinimą įsato, kuriam lieka uždraudžiama geltonveidžiams valdyti Californijoje žemės plotus. Buvo net kalbama apie gresiantį karą tarpe Japonijos ir Suvienuytų Valstijų. Tečiau šiose dienose Japonijos ambasadorius Chinda, kaip pranešama iš Washingtono, padavė Suv. Valst. sekretoriui Bryan'ui formališką savo valdžios pranešimą, sulig kurio Japonija sutinka ant Amerikos projekto, kad tie visi ginčai išrišimui but perduoti taikos konferencijai. Iš viso to pranešamo bei Chinda'os paaiškinimų matyti, kad Japonijos valdžia tikrai nori taikos būdu užbaigti visus nesuspriatinimus. Vienok tas klausimas rimtai dar svarstomas Suv. Valst. valdžia, nes Japonija visgi stato nekurius reikalavimus.

MEKSIKA.

Meksikos sumišimai bei suirutės liko stačiai paprastu dalyku — taip visi prie tų sumišimų priprato, kad mažai net jais interesuojasi; tartum, kad ta kraujuota kova amžinai turi tenai tęsties, tartum, kad revoliucijoniška dvasia ėjo visų meksikonų paprotin. Vienok giliai į tą visą pažvelgus, stačiai baisu pasidaro, ir tuoj užduodi sau klausimą: „Kas priverčia meksikonus kovoti tarpe savės, viens su kitu? ir kada tos pjovynės bei kruvini mušiai ten galutinai pasibaigs?“

Šiose dienose revoliucionieriai panešė gan didelius nuostolius — juos keliose vietose sumušė valdžios kareiviai. Taip gen. Pedro Ojedos, valdžios kariuomenės vad, privertė revoliucionierius apleisti vietas ties Moytorena. Revoliucionierių eilėse jaučiasi nedateklius amunicijos ir vandens, delei ko vadai yra verčiami stoti į mušį su valdžios kareivais, idant šiočiu ar tokiu būdu pabaigti tą baisų padėjimą.

Kaip praneša iš El Paso, Tex., nuo birželio 3 d., kad tarp sostinės Chihuahua ir Santa Rosalia ištiko baisiai žiaurus mušis, kuriame žuvo apie 400 revoliucionierių ir apie tiek liko sužeista; gan dideli nuostoliai yra ir iš valdžios pusės. Valdžios kareivius vadovavo pulk. Romeo; valdžia buvo pasirūzusi, nežiurint ant nuostolių, atimti „Mexican Central“ geležinkelį iš revoliucionierių rankų, idant vėl atnaujinti komunikaciją tarpe šalies sostinės ir piet. provincijos. Valdžios kareiviai pergalejo delto, kad pačiame svarbiame mušio momente pribuvo jiems tvirta pagalba.

Ties Natchez, kaip praneša iš Samoa, 300—400 revoliucionierių tapo apsausti valdžios kareivių ir visi išmušti. Vienok šita yra valdiška žinia ir gali bute ne visai teisinga.

Vienok mušyje prie Matamoras (ant Meksikos jūrės kranto ir Texas'o valst. rubežiaus) birželio 3 d. revoliucionieriai, vadovaujant gen. Lucio Blanco, arti miesto Brownsville, Texas, smarkiai sumušė valdžios kareivius 12 valandų mušyje. Panešti dideli nuostoliai iš vienos ir kitos pusės — apie 400 užmušta ir tiek pat sužeista. Pergalėti valdžios kareiviai perėjo rubežiu ir liko nuginkluoti Suv. Valst. valdžios. Valdžios kareivių vadas majoras Estaban Ramos liko sunkiai sužeistas ir dabar guli Brownvilles ligonbutyje.

BALKANŲ KLAUSIMAS.

Nors Balkanų karas, t. y. karas tarp Turkijos ir keturių valstijų, formaliskai jau pasibaigė, tačiau dar negalima pasakyti, kad Balkanų dangus galutinai išsiblaivė. Tas konfliktas, kuris iškilo tarpe pačios Balkanų koalicijos — Serbijos ir Graikijos su Bulgarija, jokiū būdu negali dar užsibaigti, nors paskutinėmis dienomis visas dalykų stovis žymiai pagerėjo. Bulgarijos ir Serbijos premjerų susivaziavimas bei konferencija, atsibuvusi berželio 2 d. ant Bulgarijos rubežiaus, buvo tikrai draugiška, nors, žinoma, tikro užbaigimo to konflikto neįvyko. Galop liko nutarta padaryti konferenciją išrišimui to klausimo Peterburge. Rusijos žymesnieji politikieriai bei valdžios šulai tiki, kad šita konferencija užbaigs visus nesuapratimus, iškilusius tarpe koalicijos šanarių.

Serbija ir Graikija, kaip pranešama iš Solonikų, padarė tvirtą sutartą laikyties vienybės ir tikro draugiškumo užbaigime bei išrišime konflikto su Bulgarija. Nežiūrint ant to, kad visi tartum nori susitaikinti, Serbija, Graikija ir Bulgarija neperstoja drutinti savo kariuomenę ir traukti ją į tinkamesnes vietas.

Žinios, atėinančios iš Londono nuo birželio 5 d., skelbia, kad Balkanuose vis dar kalbama, jog tas konfliktas neapsieis be tikro karo. Apart to, pranešama, kad Rumunija yra pasiryžusi susijungti su Bulgarija ir veikti kartu priešais Serbiją ir Graikiją.

Iš Sofijos (Bulgarija) pranešama, kad bulgarų valdžia nori perduoti išrišimą Solonikų klausimą šešioms didžiosioms Europos valstijoms, o graikų valdžia — trims, butent: Anglijai, Rusijai ir Francijai.

Kaslink Albanijos rubežių bei pinigiskų atlyginimų karo nuostolių, kurio reikalauja kaolietija nuo Turkijos, eina dabar tarpe įvairių valstijų atstovų gan karšti ginčai. Taip iš Paryžiaus pranešama nuo birželio 4 d., kad 50 Europos valstijų delegatų buvo padarę konferenciją užsienio dalykų rume, kur nuodugniai buvo svarstomas pinigiskų atlyginimų klausimas. Pirmšėdžiu šitos konferencijos buvę Francijos užsienio ministeris, Steph. Pichon.

Išrišti galutinai visus klausimus, kuriuos pagimdė Balkanų karas — tai darbas labai sunkus. Nors išties visiems geistina taika, nors kariavusiųjų valstijų žmonės bei kareiviai yra baisiai nualinti, nors visų tų valstijų išdai galutinai ištuštinti, tačiau, svarstant svarbiuosius klausimus, kila aštų gins, užsispyrimai, ir kartais daeina iki tol, kad, rodos, visos tarybos perniek, kad tie svarbus klausimai liks išrišti tik

spėka. Delei įvairių permainų politikos gyvenime ir delei sunkumo tų visų klausimų prie užbaigimo Balkanų karo visų Balkanų valstijų kabinetai, anot pranešimų iš Bucharest'o (Rumunija) nuo birželio 5 d., pasirengę atstiatydynti.

Paskutinės žinios iš Londono skelbia, kad tarp bulgarų ir serbų iš vienos pusės ir turkų iš kitos iškilo kokie-tai nesuapratimai, kurie davė progą nekuriems leikraščiams pagarsinti, jog Londono taikos sutartis greitu laiku gali likti vėl sulaužyta.



× **Rinkimų Landtag'an rezultatas.** Rinkimai įgaliotinių Prusijos Landtag'an atsibuvo gegužio 16 d. Kokios-nors didesnės permainos atsovų eilėse matyt, nebus. Social-demokratai, kurie tikėjosi gerokai laimėti, kaip rodos, gaus tik vieną mandatą daugiau, — taip kad jie turės 7; lenkai nustojo du atstovų; turės 14. **Lietuvių Landtag'an įtraukta du** — d-ras Gaigalatis ir valdžios patarėjas d-ras Steputaitis. Iki šiol Landtag'e buvo tik vienas lietuvių atstovas — d-ras Gaigalatis.

Abu draugiškai ėjo su konservatais ir, žinoma, Landtag'e prisiglaus jų partijon. Už pirmąjį paduota 215 balsų prieš 145 b. liberalų bei 22 social-dem., už antrą — 309 prieš 182 b. liber. bei 26 social-dem. Švabachas Landtag'an nepateko. Prieš jį buvo atkreipte visų tautiškių lietuvių agitacija.

D-ras Gaigalatis atstovaus Klaipėdos—Šilokarčiamos valsčius, o d-ras Steputaitis — Tilžės — Pakalnės, kur pirmą kartą išrinktas lietuvis.

Reikia tikėti, kada jiedu tvirtai užtars lietuvių reikalus.

M. A. Prusietis.

× **Mokesčiai ant bažnyčios turty.** Iš Madrido (Ispanija) pranešama, kad tarpe kitų reformų, kurias įveda dabartinė valdžia bei parlamentas, tapo priimtas parlamentas sumanymas apdėti mokesčiais bažnyčių žemes, kurios iki šiam laikui buvo privilegijuotos. Tas parodo, kad Ispanijos valdžia pradeda pamažu naikinti užsilikusias dar nuo viduramžių dvasiškiuos vortinkles.

Reik atminti, kad bažnyčių žemės yra vertos daug milijardų frankų; jos atneš dešimtis milijonų frankų mokesčių, ką galės apversti liaudies apšvietos naudai. Dvasiška Ispanijos valdžia, kurią atstovauja popiežiaus nuncijus, pranešė, kad ji neprotestuos prieš šitą valdžios naują įstatymą ir nors ji pasmerkia tą įstatą, bet yra priversta nusileisti valdžios spėkai.

Delei įvairių bažnytinių dalykų Ispanijos premjeras Alvaro de Romanones buvo net padavęs kar. Alfonsui rezignaciją; bet, reikalaujant karaliui, rezignaciją vėl atsiėmė; kartu su juom butų pasitraukę ir kiti ministeriai.

× **Tarybos tarp serbų ir bulgarų.** Berželio 1 d. (naktį) atsibuvo susitikimas Serbijos ir Bulgarijos premjerų, kuriuodu tarėsi apie prašalinimą taikos būdu iškilusio tarpe jūdvių konflikto; buvo tai slapta konferencija.

Bulgarijos sostinėje turkai visi kalbėjo, kad šitas premjerų susitikimas tai svarbus žingsnis prie susitaikinimo.

× **Graikijos premjero rezignacija.** Londono dienrašėni „Daily Mail“ praneša kariškas korespondentas iš Sofijos nuo berželio 2 d., kad į Bulgarijos sostinę atėjo žinia, kuri paskelbia, kad Graikijos premjeras M. Venicelos padavė kar. Konstantinui rezignaciją. Tokį pasiūlymą jis motyvuoja tuomi, kad jis nenori imti ant savęs atsakomybės už galintį kilti karišką konfliktą tarp Graikijos ir Bulgarijos.

× **Darbininkų laimėjimas.** Melbourne, Australija. Laikraščiai nuo berželio 2 d. paduoda žinias, kad laike rinkimų į vietinį parlamentą, kurie atsibuvo gegužio 31 d., darbininkai pilnai laimėjo; pagal apskaitliavimo darbininkų partija turės 39 atstovus, liberalai 35 ir vienas atst. bus neprigulmingas. Vienok šitos skaitlinės dar galutinai nepatvirtintos.

× **Popiežiaus gimimo diena.** Roma, berželio 2 d. Labai iškilmingai buvo apvaikščiota 78 metų popiežiaus gimimo diena. Prisiųsta Vatikanan šimtai telegramų ir kablegramų iš įvairių pasaulio kraštų. Tai buvo apvaikščiojimas atminčiai trijų svarbių momentų popiežiaus Pijaus X gyvenime: gimimo dienos, 10 metų sukaktuvių jo popiežiavimo ir išlikimo nuo paskutinės ligos.

Pasveikinimus prisiuntė beveik visi pasaulio vainikuoti valdovai bei prezidentai, o taipgi augštesnieji bažnyčios atstovai ir šiaip žymesni pasauliniai žmonės. Visą dieną ilga procesija, susidedanti iš pralotų ir visuomenės veikėjų ėjo su pasveikinimais pas popiežių. Popiežiaus gydytojai leido jam priimti tik dalį lankytojų, o kitus priėmė popiežiaus seseris ir kardinolas Merry Del Val.

Prieš pietus gvardijos orkestra davė koncertą San Damaso palociaus kieme. Popiežius žiūrėjo per langą, iki buvo išpildyta koncerto programa. Prieš aplesiant savo vietą jis atsistojęs palaimino visus dalyvavusius koncerte.

× **Bulgarijos ministerių kabineto rezignacija.** Londonas, berželio 3 d. Iš Bulgarijos sostinės pranešama, kad ministerių kabinetas padavė karaliui rezignaciją; šita rezignacija yra sąryšyje su Balkanų karės užbaigimu. Manoma, kad dr. Danew, sugrįžęs Sofijon sudarys naują kabinetą. Ta rezignacija, kiek galima spręsti iš nekurių valdžios pasiūlymų, buvo jau laukiama keletą dienų atgal. Kalba, kad dabar kabinetas bus sudarytas iš įvairių partijų ypatų.

× **Bulgarai apleidžia Rodosto.** Iš Londono pranešama, kad berželio 3 d. bulgarų kareiviai pradėjo kraustyti iš Rodosto, gulničio ant Marmuro jūrės kranto. Mat kitas miestas guli tame žemės plote, kuris liko pagal taikos sutarties Turkijos ribose.

× **Vengrijos ministerių kabineto rezignacija.** Viena, 3 berželio. Delei iškilusių nesuapratimų tarp premjero dr. Lukaeš'o ir opozicijos atstovų su Desy priešakyje, kuris kaltina premjerą užgriebe žmonių pinigų rinkimų tikslams, Vengrijos ministerių kabinetas galutinai sumanė rezignuoti.

× **Kropotkinas neprašo susimilimo.** Geneva, berželio 3. Kunigaikštis P. Kropotkinas, garsus rusų rašytojas ir revoliucionierius, kuris buvo prašalintas iš Šveicarijos 1881 m. už pagyrimą caro Aleksandro II užmušėjo, buvo gavęs nuo federališkos valdžios leidimą gyventi keletą mėnesių Locarno'je.

Keletas jo draugų, šveicaričių, padavė prašymą į Berną, idant valdžia visai nuimtų to prašalinimo nuosprendį. Valdžia pranešė,

kad Kropotkinas turi patsai to prašyti. Jis griežtai nuo to atsisakė ir mano pasibaigus paskirtam laikui vėl grįžti Londonon, o paskiau važiuoti Italijon.

× **Stengiasi praplatinti moterų teises.** London, berželio 3 d. Keletas augštai stovinčių ypatų — vyrų ir moterų padavė premjerui Asquith'ui patarimą suteikti moterims nekurius valdiškas vietas, — ypač kur reikalingas praktiškas žinojimas moterų ir vaikų klausimų.

× **Nauja garlaivių linija.** Christiania, berželio 4 d. atsibuvo iškilmingas apvaikščiojimas atidengimo naujos garlaivių linijos tarp Norvegijos ir New Yorko. Šitoje ceremonijoje dalyvavo karalius, ministeriai, Stortingo (parlamento) šanariai ir šiaip žymesniosios krašto ypatos. Kol kas yra tik du laivu — Kristianija-fjord ir Bergensfjord. — 16,000 tonų kiekvienas.

× **Gera viltis.** Paryžius, berželio 4 d. Pasklydo žinia, kad prinčas Wilhelmas Hohencollern'as duos dalies savo dukteriai, princesai Augustinai Viktorijai, kuri yra sutarusi ištėkti už eks-karaliaus Manuelio (Portugalija), \$200,000. Princesa Augustina tvirtai tiki, kad su laiku Manuelis vėl užims Portugalijos sostą.

× **Naujas orlaivystės rekordas.** Buc, Francija. Lakunas Perreyon su vienu pasazierium (moterimi) išsikėlė oran ant savo monoplano birželio 3 d., pasiekdamas 16,368 pėdas augščio. Tai paskutinis orlaivininkų rekordas. Šita augštuma maž-daug lygi 4½ varsto.

× **Sufragistės nesiliauna „darbavusios“.** Londonas, birželio 3 d. Anksti rytą liko sudegintas labai gražus laivelis namas, kartu su 50 laivukų, Oxford'e, — tai vis kovojančių sufragisčių darbeliai. Visur aplink buvo išmėtyta sufragisčių atsišaukimai, kurie buvo šitaip užvardyti:

„Gimimo dienos priminimas karaliui Jurgini“.

Gaisras buvo patėmytas jau pervėlai, ir todėl visas sudegė. Greit ėia subėgę daugelis universitatis studentų, dalis kurių turėjo savo laivukus, ir su pasipiktinimu žiūrėjo ant tokio niekiško darbo.

× **„Dr. Wilhelm II“.** Berlin, 3 d. Vokietijos kaizeris Vilhelmas II laike 25 metų sukaktuvių jo viešpatavimo gaus pagarbos titulą — „Dr. Wilhelm II.“ Šitokią pagarbą jam suteikia 11 žymesniųjų Vokietijos kolegijų, kaip padėką už jo patarnavimus ir prie lankumą technikos bei industrijos dalykams, suteikdamas „honoris causa“ inžinieriaus laipsnis. Tos jubilėjinės sukaktuvės 25 metų jo viešpatavimo bus birželio 15 d.

× **Sumišimas Chinijoj.** Pekinas. Nesenai mieste Kin-Czon pakėlė maištą kareivių pulkas. Kareiviai pareikalavo prašalinti nuo vietos prez. Juan-Si-Kaju ir atnaujinti vėl imperiją, pavadant sostą jaunuėniui imperatoriui. Tarp sukilėlių ir valdžios kareivių iškilo formaliska muštynė, kurioje labai daug liko sužeista. Tas parodo, kad monarchizmo dvasia Chinijoj dar gyvena, ypač kad panašūs sumišimai, atsikartoja daugelyje vietų pietu Chinijos.

× **Trukšmas Vengrijos parlamente.** Budapest, berželio 4 d. Kada Vengrijos ministerių premjeras paskelbė apie kabineto rezignaciją, parlamente tarp atstovų kilo bausis trukšmas.

Atstovai pradėjo tarp savęs tikrą muštynę, ir tik pribuvusi policija suvaldė įnirtusius parlamentos šanarius.

× **Suv Valst. žemdirbystės pasiuntiniai.** Viena, berželio 3 d.

Praleidę savaitę laiko Austrijoj, pašvėsdami savo laiką beveik išimtinai susipažinimui su valstiečių ištaigomis bei agrikultūros bandymo-stotimis, Suv. Valst. žemdirbystės pasiuntiniai, apie kurių pribuvimą Romon jau buvo rašyta „V. L.“, apledo Pragę ir išvažiavo į Munich'ą. Nekurie gi išvažiavo iš Vienos stačiai į Šveicariją, kad pastudijuot tenai pie-nininkystą.

Šitą Suv. Valstijų komisija mano prabuti 20 dienų Vokietijoje; paskui gi ji važiuoja į Holandiją, Belgiją, Franciją ir Angliją.

× **J. P. Morgano planas.** Berlinas, berželio 3 d. Vienas Amerikos finansistas paskelbė, kad J. P. Morgano misija Italijon laike jo mirties buvusi surišta su milžiniška schema suorganizuoti viso pasaulio katalikiškos Bažnyčios pinigiskus turtus bei šaltinius panašiai didžiausiai Amerikos industriališka korporacijai. J. P. Morganas, sulig to paskelbimo jau, buvo galutinai pasiryžęs išdėti savo planus prieš augščiausią dvasišką valdžią Romoje ir galutinai aptarti tą visą užmąymą. Jis matė, jog galima būtų sudaryti milžinišką sumą, su kurios pagalba daug but galima nuveikti. Čia jie, be abejo apkainavo Kat. Bažnyčios organizacijų. Juk Vokietijoje yra sakoma, kad ant žemės yra tris didžiausios organizacijos: Kaizerio armija, Standard Oil Company ir Katal. Bažnyčia...

× **Tarptautiška sufragisčių sąjungos konvencija.** Berlinas, birželio 15—20 dd. Budapeste (Vengrija) atsibuvo tarptautiškas sufragisčių sąjungos susivaziavimas. Taigi Berlinan, suvažiavo įgaliotinės bei šiaip žymesniosios moterų veikėjos, idant dalyvauti iškilningame mitinge, kuris atsibuvo berželio 4 d. Iš Berlino-visa moterų partija važiuos į Budapeštą; pakelyje Dresden'e, kur jas priims Saksonijos sufragisčių susivienijimas; Pragoje jas susitiks Čechijos sufragistės, o Vienoje — Austrijos sufragistės.

Ten bus 10—13 berželio, kada jos garlaiviu Dunoju nuaplauks į Budapeštą vakare berželio 14 d. Iš Suv. Valst. dalyvaus 13 moterų iš įvairių valstijų. Priegtam, berželio 4 d. Paryžiuje atsibuvo didelis tarptautiškas moterų kongresas, kuriame žymią rolę lošė Amerikos moteris. Liko nutarta, kad nuo šio laiko uoliai imsis už darbo ir Francijos moteris ir eis pėdomis Suv. Valst. ir Anglijos moterų.

× **Delei padengimo karo išlaidų.** Berlinas, berželio 2 d. Vokietijos parlamento biudžeto komisija priėmė valdžios pasiūlymą uždėti mokesčius ant nejudinamo turto, t. y. žemės, padengimui padidintų ginklavimosi išlaidų. Tos išlaidos kartu sieks 900,000 000 markių. Jos turi but padengtos iš mokesčių ant dvarų, pradedant nuo 10,000 markių. Mokesniai nuo dvarų 10—50,000 markių sieks 1½ nuošimčio, o augščiauto — 2 nuošimčiu; jie turi likti išmokėti į vienus metus per du kartus.

Šitas dalykas sujūdino visus didžiuosius žemės savininkus, o ypač visokios rūšies kunigaikščius. Berželio 3 d. pasklydo kalbos, kad padėjimas kanclerio dr. Bethmano-Holwego labai neįtikimas, nes valstijos taryba, kuri susideda iš didžponių, priešinga šitokiai mokesnių sistemai.

× **8 val. darbo diena.** Montevideo, Uraguay, berželio 2 d. Uraguay'aus respublikos atstovų ruma priėmė įnešimą apie 8 val. darbo dienos visiems darbininkams.

Iš Amerikos.

Delei neatsargumo. Cleveland, O., berželio 2 d. Laike 24 val. šitame mieste traukiniais ar tramvajais liko užmušta 5 žmonės ir sužeistas vienas. Priežastimi šitų nelaimių, kaip praneša laikraščiai, yra pačių žmonių kaltė — neapsižiūrėjimas ir neatsargumas.

Roosevelt'as išlošė bylą Marquette, Mich. Nors laikraščio redaktorius Newett tvirtino, kad jis prirodys teisingumą tilpusio laikraštyste straipsnio kaslink Roosevelt'o girtuokliavimo tečiaus galutinai nagrinėjant bylą jis pats prisipažino, kad nors tas straipsnis buvo paltypimas be jokio blogo užmąymo ir paremtas gan tvirtais faktais, bet giliau patyrinėjus tą dalyką pasirodė, kad tie visi tvirtinimai neturi pamato; delei to viso jis prisipažįsta, kad apsiriko blogai manydamas apie Rooseveltą. Atsakydamas ant šitų Newett'o žodžių, Teod. Roosevelt'as nurodė, kad šitame proese jam visai neapcina tie \$10,000, kuriuos jam turi atlyginti sulig skundus už jo garbės nuplėšimą, bet jam svarbu parodyti ant kiek tušti ir neturį jokio pamato buvo tie užmetinėjimai; jam svarbu, idant nesiplatintų neteisingos kalbos, kurios viešai užgauna jo ypatą. Galop jis praneša, kad visai atsisako nuo tų \$10,000, kuriuos turėtų užmokėti apkalintasis, ir pilnai atsiduoda teismo nutarimui.

Teisėai, pasiremdami ant paskutinio T. Roosevelt'o pranešimo, paskiria Newett'ui mažiausią bausmę, kokia yra paskirta pagal Michigan valstijos įstatą, — butent paskiria užmokėti atlyginimui 6 centus.

Kada Roosevelt'as birželio 2 d., pribuvo Chicagon, jis pranešė, kad save jaučia labai gerai ir yra sątaikoje su visu pasauliu. Pabuvęs 2—3 val. Chicagoje išvažiavo į rytus.

× **Taikos idėja.** Washington, D. C. Kalbėdamas ant kapinių, kur guli palaidoti žuvę naminiame kare, valstijos sekretorius, Wm. J. Bryan, tarp ko kito pranešė, kad jo taikos projektą priėmė jau aštuonios valstijos ir prašė tinkamai išdirbti visas to projekto smulkmenas.

Prie šitų 8 valstijų priklauso sekančios: Italija, Anglija, Francija, Brazilija, Šveicija, Norvegija, Peru ir Rusija.

Visoms šitoms valstijoms pasiūstas prezidento Wilsono apdirbtas dokumentas kur gvildenamai klausimai surišti su visuotina taika. To dokumento turinio Bryanas kol-kas nepaaiškino.

× **Automobilių lenktynės.** Indianapolis, Ind. Atsibuvusiose čia tarptautiškose automobilių lenktynėse, pergaletoju liko francuzas Jules Goux.

Paskirtą tolumą, 500 mylių (amerikoniskų), padarė į 6 val. 31 min. 33 sek., t. y. į valandą padarė 76.59 mil.

Jis apart pinigiskos premijos sumoje \$20,000 gavo tris kitas trofėjas, kainuojančias \$15,000.

Abelnai pinigiskų prizų apart augštosios buvo 10: \$10,000 ant-ra, \$5,000 trečia ir tt. iki žemiausios — \$1,400.

Lenktynėse dalyvavo 35 automobiliai. Laike lenktynių šoferas nusilaužė ranką, o mašinistui aplaužyti šonkauliai.

× **Tamsūs darbai mokykloje.** Pittsburgh, Pa. Daug sukėlė visame mieste kalbų atidengti nešvarūs darbeliai mokyklos superintendente, Heeter'o, kurį dabar kal

tina nemorališkuose pasielgimuose su mokyklos merginomis. Vi- si reikalauja atstatymo nuo vie- tos šito „auklėjimo“ vado. Galutinai ištyrimui to viso dalyko iš- rinkta tam komitetas. Reikia pridurti, kad panašiuose darbuose buvo p. Heeter'as jau kaltintas kiek pirmiau.

Palaidojo gyvais tris vaikus. Atlantic City, N. J., berželio 3 d. Tris G. Walls'o vaikai, savininko maldynių pavilijono, randasi dabar labai kritiškame padėjime ir nežinia, ar pasiseks juos išgelbėti. Dalykas štai kame. Vaikai žaidė ant jurių kranto. Galop jų tarpe atsirado kokis-tai žmogus, kuris tuoj iškasė gilią duobę, su- metė jį tris vaikus ir vėl užkasė ją. Vienam iš vaikų pasisekė iš- sprukti iš piktadario nagų ir jis apie tą baisų atsitikimą pranešė tėvui, kuris tuoj nubėgo į nuro- dytą vietą, kad suteikus vaikams pagalbą; greit pribuvo ir daugiau žmonių. Duobė greit liko atkas- ta. Vaikai užkastais duobėj pra- buvo apie pusę valandos, ir jų gyvastis buvo pavojuje, o vienas jų rodė iš pirmo visai negyvu. Pribuvo gydytojai, kurie suteikė reikalingą pagalbą.

Pusprotis-piktadaris pasivadino Fr. Harrisu iš Philadelphiajos. Jis tuoj liko suareštuotas.

Vandens užpludimas. Superior, Wis. Vandens užpludimas buvo paskandinęs daugelį gatvių; liko sugadinta keletas bankų ir šiaip daug privatiškų namų. Iš žmonių niekas neukentėjo.

Moterų laivelis. Iš Bostono ne- senai išplaukė laivelis, ant kurio visi laivo prižiūrėtojai bei tarnai yra moteris; moteris ir laivo kapi- tonas, poni Horu. Vietintėlis ant to laivo vyras — tai kapitoniens sužadėtuotinis. Poni Horu yra su- fragistė; jai priguli ir tas laivelis.

Kalbėtojas nesulaukė jokio klu- sytojo. Philadelphia, Pa. Teatre ant Arch gatvės turėjo atsibuti didelis mitingas. Su prakalba pribuvo žinomas I. W. W. orga- nizacijos lideris, Patr. Quinlan'as. Nors buvo oratorius, bet visai ne- buvo žmonių. Laukė-laukė, bet nieks neatėjo. P-as Quinlan užpy- ko ir tuoj apleido Philadelphiają.

Mirė juokdamos. Ossining, N. Y. Šiose dieneose elektrikos sėdy- nos buvo pasodintas 20 m. am- žiaus vaikas, Pattini. Jis bai- kaudamas bei juokdamos atsisėdo kėdėn. Kada jį vedė ant mirties bausmės, jis linksmai šaukė savo draugus, taipgi nubaustiems mir- tin: „Likit sveiki, draugai! — aš šoviau, kad apginti save!“ Mat jis buvo 1910 m. nušovęs žmogų.

Kanada ir Anglijos kar. laivy- nas. Ottawa. Kanados valdžia su- manė dasimusti, kad liktų paskir- ta Anglijos karės laivynui \$35- 000,000. Vienok senatas balsų di- duma — 51 prieš 27 — atmetė valdžios projektą. Žymiausių opo- zicijos vadu prieš valdžią buvo George Ross.

Dapildymai prie Suv. Valstijų konstitucijos. Washington, D. C. Valstijos sekretorius Bryan'as pa- tvirtino oficialų pranešimą 17-to dapildymo punkto prie Suv. valst. konstitucijos; šitą pranešimą pri- ėmė 43 visų valstijų. Turinys to punkto — tiesus senatorių rinkimai.

Klausimas apie tiesų senatorių rinkimą buvo pirmą kartą pakel- tas 87 metai atgal. Reikėjo pra- eit beveik visam šimtmečiui, kad panaikinti panašiai sudarytą Suv. Valst. senatą, kurį daugelis vadina „milijonierių klubu“.

Apkaltintas profesorius. Phila- delphia, Pa. Berželio 3 d. liko su- areštuotas Pennsylvanijos univer- siteto medicinos skyriaus profeso- rius dr. J. Edwin Sweet, kuris

liko apkaltintas už žiaurų ir neti- kusį elgimąsi pjaustant gyvunus universiteto vivisekijos laborato- rijoje. Šitas apkaltinimas buvo iš- neštas sulig panelių Henriettos ir Bertos Ogden affidavitu; šitos p- lės yra vadovėmis gyvulių apsau- gojimo draugystės.

Sunkiai nuteistas lietuvis. Wa- terbury, Conn. „Waterbury Re- publican“ nuo berželio 4 d. pra- neša, kad vietinis lietuvis, Anta- nas Labutis, liko nuteistas 20 me- tų valstijos kalėjimui už užspuo- limą su nemorališkais tikslais ant merginų. Iš pirmo teisme jis visai nenorėjo prisipažinti prie savo kaltės, bet paskui prisipažino. Jos. Guilpoile prirodinėjo, kad Labutis kankina didis nerišku- mas, kas net apsiereiškė teisme, kaip jis be pertrukio judino savo kojas ir rankas.

Labutis užpuolė an kteturių ar penkių merginų Waterbury'io miesto dal., vadinamoj Brooklyn, netoli ten esančios mokyklos. Teisėjas pranešė, kad nors reiktų nutesti 10 metų už kiekvieną ap- kaltinimo punktą, tačiau jis bausmę kiek sumažins, paskirda- mas ne mažiau 6 ir ne daugiau 8 metų už pirmą punktą ir po 2 me- tu už kiekvieną iš kitų septynių apkaltinimo punktų. Labutis tu- ri 33 metus amžiaus.

Iš Lietuvos.

„Pieno lašas“. Vilnius. Geg. 5. ta naudinga įstaiga persikėlė į Pranciškonų murus. Čia bus dak- taro apžiurimi vaikai ligonis iki metų, bus duodami motinoms nau- dingi higienos patarimai ir daigi pienas dykai nepasiturinčių tėvų kudiškiams. Tą įstaigą veda da- bar dr. Oleškevičius.

VILEIKOS pav. keli dvarai parsigabeno darbininkų iš Len- kijos: iš Kieleo gub. lenkų ir iš Liubano gub. mažarusių. Iš Kiel- co gub. darbininkai yra inprate vasarai važinėti į Prusus uždar- bianti, yra, taip sakant, ragavę vokiečių kultūros. Skiriasi jie todelei labai savo darbštumu ir apsukrumu nuo tų, kurie iš Liub- lino yra atkeliavę.

Vietos gi darbininkai dangina- si į nieką neatsižvelgdami tai į Ameriką, tai į Rusijos miestus.

— „Liet. Žin.“ —

Kiek mes prageriame. Per 1912 metus vien Kauno gub. mes pra- gėrėme ir su dumais berukdami paleidome 14 milijonų 700 tuks- tančių rublių su viršumi. Ką gi- mes už tuos niekais paleistus pi- nigus galėtume padaryti? Taigi galėtume pastatyti ir užlaikyti per metus 2800 pradinių mokyk- lų, galėtume įsteigti daug gra- žiausių knygynų, laikyti kiek rei- kiant agronomų, galėtume geriau- sia ištaisyti visus mūsų kelius ir dar daug, daug gero galėtume už tuos pinigus pas mus padaryti. Jeigu dievoti žmonės norėtų už tuos pinigus vien bažnyčias staty- ti, tai galėtų pastatyti puikių puikiausių bažnyčių bent 50.

Kuomet mūsų tauta prablaivės, ir tie prageriami pinigai geram bus apverčiami, tai pas mus irgi pasidarys Amerika. O tie prager- ti dideli pinigai vis iš mažų pini- gelių susidėje.

Šventvagystė. Vilkaviškio baž- nyčioj į bal. 21 d. padaryta bian- ri šventvagystė. Iš didžiojo alto- riaus pavogė pušką su švenčiausiu ir kryžiu. Bartininkuose esąs paimtas žmogus, dalinęs ant šven- toriaus komunikantus. Tikro va-

gies dar nežinia. **J. Švedas.**

KAKUOLIKŲ kaime, Telšių p., buvo seniūnijos sueiga. Buvo sprendžiami nesvarbūs dalykai ir žmonių nedaug buvo, bet degtinės išgėrė už 15 rub. Pasigėrę pra- dėjo jaunavedžius kilnoti į uki- ninkus. Tie, žinoma, irgi sal- džiais lašelais pradėjo dėkoti. Be girtuoklystės nei žingsnio mes ne- galime žengti. Kiek tai mes turto prageriame.

Avigalvis.

Žemaičių Kalvarija. Nedėlioje balandžio 21 d. ant šventoriaus buvo sušaukti žmonės delei baž- nyčios suolų taksos. Pasklydo gandas žmonėse, buk prabaščius savo geresnėms avelėms (buk baž- nyčios komitetui) pinigų graži- nės atgal, o per taksą tik del svieto akių priimas. Pernai tak- sos net visai ir nebuvo, kiti sako, buk bijota žmonių triukšmo. Pra- baščius prieš taksą aiškinosi, buk einančiosios paskalos esančios pra- manytos, pramaž jas kokie cie- likai ir tt. Kningose esą vis- kas užrašyta ir peržiūrėta aug- tesnės dvasiškijos. Kitas priėjęs pavarto kningos lapus, žiūri: „Et, sako, mes prabaščiui „vierijam“. Toliau prabaščius pasakė: jeigu kas norėtų kningų peržiūrėti (gal pažiūrėti) gali ateiti klebonijon, bet kokiems cieilikams vartyti neduosias (žinoma, paklusnas avi- nėlis daugiau supras negu koks kunigų pravardžiuojamas ciei- likas). Prasiėję taksą, šaukia vargoninikas pirmą, antrą, kartą ir tt. Geresniosios vietos priėjo iki 8 rub. Varo žmonelės vieni ki- tam atsispirdami, vis brangiau; kur ir nevarys, juk čia-pat ir pra- baščius šypsoi... Taksai pasibaig- sus atsiranda norinčių atgal per- duoti vietas, apgailestauja bran- giai įvarę. Tarp pačių gerųjų randasi kalbų: „et, sako, kas ten- tą aukų budugnę gali sukontro- liuoti...“

Bimbalas.

Riausės bažnyčioje. Nesenai perskambėjo lenkų su lietuviais bažnyčiose riaušį garsas Vil- niaus gub. Rudonėje, Giedraičiuo- se ir tt. Dabar jau užsikrėtė ir Vilniaus miestas taja baisiąja ne- apykantos liga: Vilniaus lietu- viai paprasė dvasiškos vyresny- bės pavelyti sau gegužinės pamal- dų lietuvių kalba Vilniaus šv. Jo- no bažnyčioje. Vyskupystės val- dytojas pavelijo vieną 6 valandą ryto, kuomet dar jokių pamaldų nebuna. Savo prašymą lietuviai paremė ne tik miesto gyventojais, bet tikėdamos sulaukti per gegu- žį keliauninkų sodiečių lietuvių į Vilnių ir Kalvariją. Gegužės 1 d. apie 6 valandą ryto lietuviai ėmė rinktis į šv. Jono bažnyčią ir gir- di, kad bažnyčioje giedoriai, o daugiau giedorkos nei savo bal- sais lenkiškai gieda. Užstojus mi- šioms lietuviai meldėsi, paskui pragydo litanią, bet lenkai už- šaukė, neleido lietuviams nė išsi- žioti. Lietuviai, nenorėdami baž- nyčioj triukšmo kelti, išėjo lau- kan. Susitarę visi lietuviai vienu buriu norejo pas valdytoją pasi- kalbėti: delko jis juos taip ant juoko palaikė? Valdytojas ne- gražiai su lietuviais pasielgęs, py- kęs, bet paskui atlyžęs prižadėjo pažiūrėti ir kaltininkus numalšy- ti. Gegužės 2 d. taip-pat rėka- vimas. Lenkas klebonas iš sa- kyklos meldžia geruoju lenkų, kad jie leistų lietuviams tą vieną taip anstybą valandą lietuviškai pagiedoti. Nieko neveikė nė kle- bono žodžiai; stačiai jam į akis bažnyčioje ginčija. Neleisim! Ne- leisim! ir išnaujo užgiedojo len- kiškai. Gegužės 3 d. lietuviai 6 valandą ryto randa bažnyčią už- rakintą. Ant gatvės prieš bažny- čią prisirinko lenkų ir lietuvių minios. Lietuviai ramūs buvo, lenkai, nors jų mažuma, bet la-

biau nerimastavo. Atvažiuoja po- lieija. Vienas atsistojęs vežime rusiškai aiškina: jog iki panedė- lio bažnyčia bus uždaryta, o kaip vyresnybė ištirs visą reikalą, tuo- met bus pasakyta: kam ir kokią valandą bus paskirtos pamaldos... dabar liepė išsikirstyti. 7 valan- dą atidarė bažnyčią, išėjo mišios, kas norėjo meldėsi, bet niekas ne- begiedojo.

Žemaičių Kalvarija. Balandžio 28 d. buvo visuotinas „Artojo“ klubo susirinkimas; nutarta: 1) Klube atidengti arbatnamį, kad užėję galėtų išgerti arbatos negut degtinės. 2) Kaip norint valdy- bai pasistengti gauti iš gubernato- liaus leidimą atidengti bibliote- ką nariams. 3) Parinkti vietą ukio įrankiams laikyti. 4) Meti- nis narių mokestis nutarta 50 kap. 5) Valdybai pasistengt išrinkti ko- mitetą iš narių, katras rupintųsi ukį gerinti supirkti gerų įrankių ir trašų ukininkams. 6) Prašyti žemės tvarkomosios komisijos, kad prisiųstų mūsų kraštui tinka- mų veislių gyvulių. 7) Valdybon išrinkti vieton atsakiusių V. Moekevičius ir V. Pargalianskas ir patvirtinti buvusieji Pr. Bie- liauskas ir L. Sondeckas. Į komi- sijos narius išrinkti ir-gi keturi: A. Zonauskas, Pr. Gedvila, P. Jurkus ir A. Miška. Jaunimas nuo klubo, pakol, beveik atstoja, nes negavo bibliotekai leidimo, to- del, sako, nematąs sau naudos.

Sermėgiaus sunus.

ŠAUKĖNAI, Šiaulių pav. Čio- nai steigiamą mergaitėms mokyk- la. Žemės mokyklai davė klebo- nas, o namus pastatys ir mokytoja užlaikys parapijonai. Nuo rudens manoma mokslas pradėti. Dabar čia tėra vien liaudies mokykla su paraleliu skyriumi. Vyresnysai mokytojas lietuvis p. J. Petraus- kas, gana darbštus žmogus, o jo padėjėjas — rusas.

P. Urbanavičius.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Pas mus yra išviso trys pradinės mokyklos — dvi berniukų ir viena mergai- čių. Mokytojų — du vyrai ir ke- turios moteris. Bet toli gražu tos mokyklos ne visiems vaikučiams prieinamos, daugeliui vietų neu- tenka. Pirmojoj berniukų vals- čiaus mokykloj mokytojas rusas. Jo pagelbininkė moteris-lietu- vė. Iš pradžių, kaip pradėjo moki- ti, lietuvių kalbos mokino 3 kar- tus per savaitę. Dabar gi moky- toja nuo Kalėdų nelanko 2 ir 3 skyriaus, kur mokina rusas, tai ten taip ir stovi lietuvių kalba nemokoma.

Antrojoj mokykloj mokytoja- ja rusas. Čia mažiau vaikučių be- silanko, nes ne visi tėvai nori lei- sti mokyklon, kur lietuviškai ne- mokoma.

Mergaičių mokykloj mokina rusė ir dvi pagelbininkės, viena lietu- vė, bet kaip žmonių sakoma, aplenkėjusi, todėl ir gi silpnai li- tuviškai mokina, tik vieną kartą per savaitę. Viena mokytoja mo- kina mergaites siuti ir megzti.

Pernai valdža siulė keturklase mokyklą, bet mus rėksniai užri- ko — nereikia. Gėda Pampilės rėksniam!

Tas Pats.

— „Liet. Ukin.“ —

Marjavitai Vilniuje. Iki šiol marjavitų dvasininkas kun. Tula- ba turėjo pasisamdęs koplytelę prie Zavalnos gatvės, kur laiky- davo pamaldas savo mažai išpa- žintųjų kuopelei. Pasibaigus nuomos laikų balandžio 23 d. (š—to Jurgio d.) kng. Tulaba su savo parapijiečiais liko be prieg- laudos ir neranda visame Vilni- je tokio namų savininko, kurs jam norėtų pasamdyti butą. Len- kų laikr. „Kur. Lit.“ ir „Gaz. Codz.“ skelbia, kad kng. Tulaba

galų gale prašęs gubernatoriaus, paskirti jam gubernatoriaus kan- celerijos valdinkų name butą pamaldoms.

Valstiečių banko Vilniaus sky- riaus turėjo 1912 m. sausio 1 d. mūsų krašte 22,496 žem. dešimt.; 1912 m. pripirko dar 14,496 žem. dešimt. už 1,171,800 rubl.; 1913 gi metais balandžio 1 d. pirko dar du dvarus, turinčiu 9,607 žem. dešimt. už 2,108,840 rub.

Pardavė šis bankas 1912 m. 4,500 žem. dešimt. ir 1913 m. ba- landžio 1 d. 6,664 žem. dešimties. Tokiu budu valst. banko Vil- niaus skyrius 1913 m. bal. 1 d. turėjo nuosavos žem. 35,483 žem. dešimt.

Verkių dvarą (5 varst. nuo Vilniaus) no ruso Čepelevskio jau nupirko Spinekas, lenkas, kurio protėviai 12 amžiuje iš čekų žemės čia atkeliavo. Spinekas už- mokėjo Čepelevskiu 750 tukst. rub. už Verkius, kurie turi dabar 1900 žem. dešimtinų.

SUVALKAI. 27 IV (sen. st.) miesto klubo salėje įvyko lietu- vių vakaras koncertas.

Programa susidėjo iš deklama- cijos, dainų ir muzikos. Pirmiau- sia p. Pajaujįs padeklamavo Mai- ronio eiles: „Tėvynės dainos“. Choras, p. Neimanto vedamas, trim atvejais padainavo apie 12 tautiškių dainelių. Choras ma- žytis ir geresnių balsų, rodos, vos tik keli, bet dainavo gražiai. Pu- blika dainomis liko labai užgan- dinta.

Paskui griežė solo ant smuiko p-nia Štangė, p-nai Aleksandravič fortelijonų pritariant. Griežė žavėtinai, irankų plojimams ir „bisams“ galo nebuvo. Ant galo dar pagrėjo duetą ant smuikų p. Grinevičius su p. Marčiukaičiu. Grojo ir-gi labai gražiai.

Vienu žodžiu koncerto progra- ma buvo atlikta kuopuikniausiai.

Naumiesčio pav., (Suv. gub) **žmogūdystės.** 1911 m. čionai pa- daryta šios žmogūdystės:

1) Petru Trankauckui, Sivato- šino vals., perskelta galvos kiau- šas peštynėse.

2) Juozui Mašanauckui, Lekė- čių kaimo, Dabravalės v., perskel- ta galvos kiaušas kuolu, jam na- mon keliu begrižtant.

3) Jonui Antanaičiui, Zyplių folvarko lauke, perskelta galvos kiaušas kuolu peštynėse, begriž- tant jam namon iš Lukių po at- laidų.

4) Pranas Kriaučinas, Jenėjų k., Bobtelių v., pašautas į galvą iš mauzerio; norėta pinigų atim- ti.

5) Antanui Strakauckui, Pa- luobių k., Tamšbudžio v., pers- kelta galvos kiaušas peštynėse už mergas.

1912 m. padaryta šios žmogū- dystės:

1) Konst. Basčiui, iš Striupų k., šakinose perskelta galvos kiaušas peštynėse.

2) Antanui Bogdavičiui, Plokščių v., sutrenkta smegens peštynėse.

3) Domeikai iš Lepšių k., Griš- kabudyje per vestuves peštynėse perskelta galvos kiaušas.

4) Antanina Kutienė, iš Bobte- lių k., nunuodinta aršenuku; by- la pasiliko neišaiškinta.

5) Izidoriui Unguraičiui, Kriu- kinuose, perskelta galvos kiaušas peštynėse.

6) Juozui Unguraičiui, Zyplių k., peiliu subadytas galvos kiau- šas.

7) Balčiūnas, Sodžių k., nušau- tas šmekerio per vestuves.

8) Andriui Poderini, Jodeganių k., perskelta galvos kiaušas peš- tynėse.

Iš šios statistikos matome, kad žmogūdysčių skaičius žymiai pa-

daugėjo. Dažniausia žmogūdys- čių priežastis, tai girtų peštynės. Todel, pasimažinus girtuokliavi- mui, be abejo, pasimažintų ir žmogūdysčių skaičius. Blaivy- bės draugijoms Naumiesčio pav. kaip tik didelis reikalas pasidar- buoti.

B—s.

VIRBALIS, Suv. gub. **Lietuvių draugija.** Virbalyje gyvenuoja tris lietuvių draugijos: Vartotojų Draugija, Krikščionių Darbinin- kų Draugija ir „Žiburio“ skyrius.

Geriausiai sekasi Vartotojų Draugijai. Pereitų metų pabaigoje apyvartos per ištisus metus turėjo 54,914 rub. 70 kap., gryno pelno 1,828 rub. 75 kap. Gryną pelną paskyrė šiaip: atsargos ka- pitalan 10% arba 182 rub. 88 kp., dividendo už pajus 7% arba 537 rub. 33 kap. Dovanų nariams ir nenariams už inpirktas prekes 3% arba 1,000 rub., neišskirtytais liko 108 rub. 54 kap. Narių turė- jo 316 žmonių. Draugijos krau- tuvė stovi labai patogioje vieto- je, vidury rinkos.

Krikščionių Darbininkų Drau- gija yra išikurusi tam, kad padė- jus savo nariams, ligai užėjus, nariui numirus, jį palaidoti. Tam reikalui kiekvienas narys kas mė- nuo deda po 20 kap. Beto, na- riumi mirus, dar apart mėnesinio mokesčio, sudedama po 10 kap. laidotuvėms. Nepersenai Draugi- ją aplankė nelaimė. Draugijos iš- dininku buvo tulas Kamerzunas, kursai paglemžęs 37 rub., sunkiai sutūpytų bėdinių žmonelių skati- kų, pabėgo Amerikon.

Apie „Žiburio“ skyrių nedaug teko sužinoti. Tiek galiu pasa- kyti: turi kningyną ir užlaiko pra- dinę mokyklą, kurioj nuo pereito rudens nebemokinama. Mat, nu- mirus mokytoju Butkauskui, ki- to negavo. Tiek kolkas apie Vir- balio lietuvių draugijas. **Diegas.**

— „Liet. Žin.“ —

Liaudies pramonės paroda. Vil- niaus ukio draugijos valdyba jau gavo leidimą pataisyti šį rudenį pirmąją Lietuvos ir Gudų guber- nių liaudies pramonės parodą. Paroda bus rugpjūčio pabaigoje ar rugsėjo pradžioje. Vieta para- dai skiriama Lukiškio plečiuje. Gegužės 3 dieną 8 val. vakarą ukio draugijos buste (Zavalnaja) šaukiamas minėtosios parodos ko- miteto posėdis parodos tvarkai apsvartyti.

MARIJAMPOLĖ. Sekminių pir- mą į rantrą dieną valdžia rinko kariškam orlaivui aukas. Buvo įsakyta vietiniams moksleiviams vaikščioti mieste ir pardavinėti skardinius ženklelius. Išlipino taip-gi rusų kalba apie tai apgar- sinimus ir dalino atsišaukimus. Aukoms rinkti buvo taikinti mok- sleiviai žiną vietinę kalbą. Kuni- gamis ir šiaip nekuriems žmonėms buvo inteikta popieris, raginan- tis aukoti.

Žmonės šaltai sutiko naują „mokestį“. Del lietaus užmany- mas ne visai pavyko.

Ar ne laikas ir mums panašiu būdu rinkti aukas?

— „Viltis“ —

LIUBAVA, Kalvarijos apskr. Per paskutiniu du „Žiburio“ su- sirinkimu, 24 kovo ir 1 geg. š. m., buvo svarstyta indomus klaun- nau, bus naudinga apie tai žinoti ir visuomenei.

Kalbėta apie folklorą, elgetas, čigonus ir gužines.

a) Teisingai svarbu, kaip bu- vo nurodoma, kad mūsų senovės liekanos reikėtų. Reikią kuogrei- čiausia rinkti visuose Lietuvos kampeliuose dainose, pasakos, pa- tarlės ir kitoki mūsų protėvių sa- votini tveriniai. Tam tikslui rin- kimams ir agitacijai išrinkta šie

asmenys: Petras Astauskas, Antanas Murauskas, Marjona Stebuliauskaitė, J. Akambakas, Boleslovas Skauronas, Jurgis Puzeris ir Marijona Gelauzskienė.

b) Kas apie elgetas, tai žiburinkai, neįstengdami šiuo tarpu pastatyti Liubavo elgetnamio, nutarė, šaltyšiams padedant, surašyti visus parapijos elgetas, o paskui „Žiburio“ vietinių kunigų ir šaltyšių nusprendimu atskirti tikrus elgetas, nuo valkatų, tinginių. Šelpti vien pirmuosius, neprilaikyti pastarųjų. Pažinimui išduoti paliudijimus.

c) Susirinkimas patarė draugijos narius, turintiems balsą valsčiaus sueigoje, paduoti ten sumanytą, neleidžiantį važinėti čigonams po Liubavo valsčių, Dievas žino, iš kur atvažiuojant. Už priėmimą tokių nekynėn bei prilaikymą bausti 25 rub. pabauda.

d) Su gužynėmis, kur daromos naktimis, be vyresniųjų ir su svaiginančiais gėrimais nutarta kovoti. Pabaigti kiekvieną „Žiburio“ susirinkimą nutarta pakalbėti apie buvusias parapijoje tuo metu gegužynes, ir jei kas ten buvo peiktina, viešai papeikti.

Kad neužsitraukus blogos jaunuosienės brastos, pranešimus apie buvusias blogas gegužynes galima paduoti valdybai be pavardės. Valdyba turi ištyrus pasielgti kaip tinkama. Nepadėjus papeikimas „Žiburio“ susirinkimuose, žadama papeikti laikraštyje.

Ten buvęs.

— „Šaltinis“ —

Iš Rusijos.

Kolonizavimo d-jos suvažiavimas. Vilnius. Neseniai čia atsibuvo suvažiavimas 92 komitetų atstovai žydų kolonizavimo draugijos. Susižiavimam pribuvo 196 komitetų įgaliotiniai. Buvo svarstoma klausimai apie centrinių ir vietinių komitetų veikimą, sutvarkymą mediciniškos pagalbos emigrantams, palengvinimą išgauti važiavimui užrubežin dokumentus, priemones kovai su slapta išėvyse, papiginimą kelionės išlaidų ir, galop, apie pagerinimą leidžiamų emigracijos klausimus rišančių brošūrų bei atsišaukimų.

Vilniaus universiteto klausimas. Matyt, kad Vilniaus miesto gyventojai yra tvirtai pasiryžę išgauti nuo augščiausios valdžios daleidimą atidengti Vilniuje universitetą. Nors keletą kartų atmetė valdžia vilniečių prašymą, tačiau jie neperstoja prašyti. „Prašykite, o bus duota“ — yra abelnas išsitarimas; taigi vilniečiai ir prašo. Neseniai augštoji administracija pavaijo miesto atstovams pasiūti caro rezidencijon — „Carskoje Selo“ deputaciją, kuri pasistengtų pastumėti universiteto atidengimo klausimą pirmyn.

Nuteisė kuniga. Bobruisk. Vilniaus palatos teismo sesija, peržiūrėjusi bylą kunigo Bechto-Borovskio, kuris kaltinamas pagal 129 ir 130 str., pripažino jį kaltu pagal 3 punkto 129 str. ir nuteisė, pritaikinant vasario 21 d. manifestą, 4 mėn. bausmės, kurią turės atlikti tenai, kur nurodys dvasiška valdžia.

Saužudystė. Maskva. Kiek laiko atgal Sibiro viešbutyje atsitiko gan įdomi sauzudystė. Priėmęs viešbutin jaunas vyrukas,

gan puikios išvaizdos ir linkmaus būdo, paprašė duoti jam puikų kambarį, kurį užėmęs tuoj pareikalavo šampano ir fruktų. Praeina pusvalandis — pasigirsta smarkus revolverio šūvis. Subėgę tarnai randa jauną vyrą jau negyvą. Ant stalo guli raštukas, kuriame jis štai ką rašo: „Mirštu sulig savo liūso noro. Neįsiekkite mano pavardės, nes visvien nesurasite. Ir išties jis nepaliko jokio ženklų, pagal kurio galima būtų susekti, kas jis ir iškur.“

Macochoas pamišo. Pranešama, kad pagarsėjęs vienuolis Macochoas visai nuostoj proto, kada jam pranešė, kad teismo nuosprendis įgijo įstatų teises. Greit jam bus atimtas kunigystės „stonas“.

Minsko gub. gubernatorius paliepė visiems policijos ir žemietijų viršininkams uoliai saugoti grįžtančius iš užsienio valstiečius ir pasistengti išjiškoti nuo jų pasportinius pinigus.

Buvusio vien. Iliodoro manija. Anot pranešimų iš Rostovo, buvęs Carieyno vienuolis Iliodoras, o dabar S. Trufanovas visai dar nemano atsisakyti nuo savo „pranašavimų“. Taip, kada pas jį atsilankė vietinis misionierius su savo pagalbininku, tai jis jiedu sutiko šiais žodžiais:

„Jeigu jūs atsilankėte kaip oficiališkos ypotos, tai aš nepriimsiu, o jei taip sau, tai priimsiu, kaip svečius.“

Kada gi jie pradėjo kalbėtis, tai buvęs Iliodoras, tarp ko kito, štai ką pasakė: „Buvo trys teisybės mokytojai bei jos skelbėjai: Maižius, Kristus ir... aš. Maižiaus tų laikų žmonės nesuprato; Kristus savo laike taipgi atmetė; nesupranta žmonės ir manęs...“

Kaip-tai perdrašiai skamba šitie jo žodžiai.

Automobilių paroda. Neseniai Peterburge atsibuvo tarptautinė automobilių paroda. Parodai pavesta buvo du maniežų; priskaityta apie 700 eksponatų. Pagal valstijų vietos išstatytų automobilių buvo taip padalytos: Vokietija, Francija, Rusija, Anglija, Šv. Am. Valstijos, Italija, Švedija, Austrija, Belgija, Šveicarija.

Literatorių vasarnamis. Ekaterinoslav. Plačiai žinomas vietinis visuomenės veikėjas G. L. Gekker nori greitai laiku išpildyti savo seną sumanytą — padaryti literatorių vasarnamį. Deleito to jis nupirko gražiausioj Kaukazo vietoj, Aluštoj, tris dešimties žemės, už ką užmokėjo 50,000 rublių. Šiemet jis mano padirbti ir vasarnamį ir viską pavesti į literatūros fondo vadų rankas.

Sugrižo Balmontas. Maskva. Sugrižo visai Rusijai žinomas poetas Balmontas, kuris ilgą laiką važinėjo po įvairias žemes rutulio vietas; beveik nėra garsesnio žemės kampilio, kur nebut atsilankęs Balmontas.

Narsus karėivis. Kijevas. Ant vieno karėivio buvo uždėta priežiūra, kam jis be daleidimo buvo prasišalinęs iš kazarmų. Ta bausmė jam labai nepatiko, ir jis užpykęs šovė iš šautuvo ir fildėbelį, kurį dikčiai sužeidė; patsai gi pasileido bėgti. Nusivijo karėiviai bei miestargiai; galop jis sustojo ir durtuvu sužeidė miestargį, o paskui įbėgęs rotos komandiro gyvenimam, taipgi sunkiai sužeidė jį durtuvu. Matydamas, kad jį greit suėmęs, jis pradėjo šaudyti ir norinčius jį suimti. Pasipylė karėivių šūviai, ir narsuolis labai sunkiai liko sužeistas.

Moterų psichologija. Maskva.

Gegužio gale buvo toks atsitikimas. Jauna mergina, eidama pro naują namą, kur jį gyveno, susiginėjo su žaidžiančiais vaikais. Vaikams pritarė pasipainiojusios tenai šešios moteris ir galop apstojo merginą, grumodamos jai atkeršijimui. Mergina išsiveržė iš jų rankų ir nubėgo savo kambarin, kuris buvo ant trečio gyvenimo. Inirtusios bobos nusivijo ją ir pradėjo laužti merginos kambario duris. Pėrsigandusi mergina atidarė langą ir išsoko ant gatvės, kur ją surado apalpusią su perlanžta koja ir sudaužyta galva.

Neišrišamas uždavinys. Kamelec-Podolks. Reališkos mokyklos mokytojas Solucha laike kvotimų uždavė savo mokiniams tokį uždavinį, kad nė vienas iš mokinių nepadarė laike penkių valandų. Po kvotimų asistentai pareikalavo, idant patsai mokytojas išrištų tą uždavinį: vargšas prakaitavo net 10 val. ir nieko nepadarė. Pasinodė uždavinys esąs neišrišamas.

Barbariškas pasielgimas. Odesa. Paklydusi žydukė buvo dastatyta į prieglaudos namus. Antrą dieną ją „pervertė“ į stačiatikiystę ir pasiuntė ją auklėjimui į artį esantį bažnytkiemį. Visi žydukės motinos protestai liko be pasekmės. Prašant rabinui Dicho, areivyskupas Nazarijus pasižadėjo pagelbėti tame dalyke.

Išizėidė šokikas. Mariupol. Diktokai įtraukęs baltakės, jaunas valstietis viename iš vietinių traktierių išėjo šokti. Kada vienas iš ten buvusių patėmijo, kad jis netikusiai šoka, tai šokikas ištraukęs peilį tuoj perskrodė sau pilvą.

Byla Rusijos valdžios su Amerikos kompanija. Peterburgas. Berželio 3 d. „The Lake Torpedo Boat Company“ iš Bridgeport, Conn. pareikalavo nuo Rusijos admralterijos \$578,000 ir \$2,000,000 atlyginimo nuostolių, kuriais šita kompanija panešė iš priešasies suirimo padaryto kontrakto padirbti Rusijos valdžiai keturis povandeninius laivukus. Minėta kompanija mano teismo būdu išreikalauti šitus pinigus.

1913-tųjų metų biudžetas. Biudžete komisija inėšė Dumon 1913 metų biudžeto sąmatą. Komisija padidino paprastuosius pelnus 54,155,178 rublius tokiuo būdu dabar paprastųjų pelnų skaičius sieksias iš viso trijų milijardų 223 milijonų 298 tūkstančių ir šešių rublių. Nepaprastieji pelnai palikti be pataisų; jie siekia 10 milijonų rublių. Didžiausią pelną valstybė gaunanti iš degtinės monopolijų; valstybės sąmatoje monopolinės turėjusios duoti valstybei pelno 800,180,000 rub. komisija gi papildino jį ligi 820,600,000 rub. Iš viso pelnas iš monopolijų sudarąs ketvirtąją viso valstybės pelno dalį.

Gegužės 1 diena. Peterburge iš 250,000 fabriku darbininkų gegužės 1 dieną nedirbo 110,000 žmonių. Demonstracijų policija neprileido; suėmė tą dieną iš viso 112 žmonių.

Žmonių švietimas. Visuotinojo švietimo įvedimas paskutiniaisiais laikais žymiai pajėgijo pirmyn. Iš 359 Rusijos apskrčių žemstvyjau 353 žemstvos padavė švietimo ministerijai prašymus įvesti visuotinąjį švietimą ir pristatė savo sutaisytus nurodymus, kur ir kokias reikią statyti mokyklas. Be to, Rusijoje yra 884 miestai, iš kurių 102 miestu jau padarė tuo pačiu reikalu sutartį su ministerija, 87 miestams jau paskirtos pašalpos žemosioms mokykloms įvesti.

Jau ir dabar ministerija atida-

ro kas metai daugiau, kaip 7,000 mokyklų komplektų. Iš viso gi, kad įvedus visuotinąjį mokymą, reikią 277,000 mokyklų komplektų, dabar gi yra tik 166,000, taigi reikią dar įsteigti 111,000 mokyklų komplektų.

Visi tie reikalai užkrovė švietimo ministerijai begales darbo ir šitie valdininkai, kurie dabar tarnauja toje ministerijoje, nebegali jau jokiuo būdu susidoroti su visais reikalais. Delto vyriausybės sumanė įsteigti prie ministerijos atskirąjį departamentą žemojo švieimo reikalams vesti. Tokio departamento ligšiol nebuvo.

— „Viltis“ —

Korespondencijos.

PATERSON, N. J.

Jau Patersono streikas yra žinomas ne tik Amerikoje, bet, gal sakyti, siveime plačiame pasaulyje. Trijs mėnesio prabėgo nuo streiko pradžios, o jo galo visai dar nematyti. Iš 25,000 darbininkų-streikierių didžioji pusė jau badauja. Tai matoma, yra vienas iš didžiausių kada buvusių streikų šilkų išdirbime.

Streikieriai laikosi gerai, taip kad bosams labai sunku gauti škebų, o šilko išdirbimas reikalauja prityrimo ir mokėjimo.

Streiko vadai likosi apkaltinti, bet, dar jų byla išnaujo bus nagrinėjama angštesniame teisme, nes Passaic County Jury teisėjai tai tikri fabrikantų tarnai. Dabar bylą nagrinės Bergin County Jury teisėjai. Manoma, kad kito pavieto teisėjai nėra taip sudemoralizuoti per kapitalistiškus laikraščius ir todėl jie tinkamai perkraitys visa streiko dalykų stovį.

Laikraščio „Weekly Issue“ išleistoja Alex Scott liko per Jury apkaltintas už neprieteliškumą (hostility) valdžiai, ty už tą, kad policijos viršininką išvadino Rusijos caru, o visus policistus — kazokais, Šv. Valst konstitucijos laužytojais. A. Scott'ą teisė pagal tiesų, kurios buvo išleistos po McKinley užmušimo 1902 m. Dar nežinia, kaip ir ant kiek bus jis nubaustas. Advokatai — Henry Charles (social. adv. iš Newark'o, N. J.) ir vietinis Gust. Hunziker mano, kad apeliavus bylą į Supreme Court'ą baumė liks atmeta.

Tarpe streikierių randasi nemažas burelis ir lietuvių, kurie kenčia vargą kartu su savo šeimynomis. Skaudu pamislyti, kad pilnas kalėjimas prikimštas nekaltų darbininkų, kurie turi būti kartu su kriminalistais. O kalėjimas tai ne ant juoko — budavimas 1854 metuose; patsai skaitytojas gali apsvarstyti, kokis tenai sanitariszkumas.

Lietuviai-streikieriai mažai ką apie streiką tepraneša; liet. laikraščiuose visai skundžiai apie jį rašoma. Dele to priežasties ir aukų mažai tegalima gauti. Reikia tik išstarti ačiu Brooklyno lietuviams, kurie daugiausiai patiria savo brolius-lietuvius; kitų gi miestų didžiosios lietuvių kolonijos visai mažai atkreipia domą ant šito milžiniško Patersono streiko bei streikierių, nors Patersono lietuvių visad aukaudavo, ar tai streiko, ar kokiams kitiems lietuvių visuomenės reikalams savo sunkiajį uždirbtus centus.

Melsčiau visuomenės gelbėti vargstančias šeimynas, nes jau tris mėnesiai, kaip siaučia strei-

kas, o aukų labai mažai tepribu-

T. M. Tacionis,

120 Washington St. Paterson N.J.

BOSTON, MASS.

Berželio 1 d. atsibuvo „Lietuvos Dukterų Draugystės“ susirinkimas Šv. P. bažnytinėj salėj. Susirinkime dalyvavo ne vien tik draugijos sąnarės, bet ir svečiai. Šis vakarėlis buvo pajvairintas prakalbomis, deklamacijomis ir griežimu D. L. K. Gedimino Dr. orkestro; tik dainelių ši kartą nebuvo.

Pirmiausiai laikė prakalbą vietinis klebonas, kun. Žilinskas, kuris pirmiausiai pasveikino draugininkes su džiaugsminga naujiena, butent — kad tai draugijai sukako lygiai 10 metų jos gyvavimo nuo dienos įsikurimo. Toliau jis kalbėjo apie lietuvių apšvietą ir literatūrą. Tarp ko kito jis priparodė, kad žymiai dauginais įvairių laikraščių bei knygų skaitlius, kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Apšvieta taipgi, anot jo žodžių, smarkiai eina pirmyn — taip Kauno mieste statoma „Saulės“ kursams namas; pabaigė „S.“ kursus mokytojai bei mokytojos išsiplatina po visą Lietuvą. Pirminė taipgi kad lietuvių moksleiviai turi savo laikraštį „Ateiti“, kur rašo daugiausia patįs moksleiviai; patarė ir Amerikos moksleiviams pasikviesti tą laikraštėlį, „kaipo gerą katalikų dvasios laikraštį“ (jo žodžiais); tuom pat laiku jis padalino mokiniams apie 10 „Ateities“ numerių. Tik nežinia, kodel gi gerbiamas kalbėtojas visai neprisiminė apie kitą lietuvių moksleivių laikraštį — „Aušrinė“, kuri eina Vilniuj prie „Vilniaus Žinių“?.. Nors šitas laikraštis taipgi neblogiausios pakraipos yra, bet kalbėtojas nieko apie jį neprisitarė — turbūt „užmiršo“ bekalbėdamas didžiam „dvasios pakėlime“... Toliau patarė jaunimui skaityti laikraštį — „Pavasarij“, o moterims bei merginoms — „Lietuvaite“.

Šiaip ar taip kalbant, tačiau reikia pripažinti, kad kun. Ž. prakalba buvo neblogo ir užtektinai rimta, nors vietomis žymiai apsi-reikšdavo „savotiška“ tendencija. Užbaigdamas savo prakalbą; jis patarė jaunimui daugiausiai skaityti knygų ir laikraščių.

Paskiau P. Sitkauskas padeklamavo eiles, kas jam gan gerai pasisekė. Tai rodos pirmas mokinių pasirodo su deklamacijomis; geistina būtų, kad ir daugiau lietuvių mokinių mėgintų išėiti viešai su eilėmis bei monologais. Turiu priminti, kad ši kartą ir moteris pasirodė su prakalbomis. Kalbėjo p-ni Ramanauskienė, kuri pasirodė esanti gan gabi kalbėtoja. Ji savo kalboje ragino moteris ir merginas rašyti, „L. D. Dr.“ ir kartu paaiškino, kokią ji suteikia joms naudą ir kaip klaidžioja moteris bei merginos, kurios nepriklauso jokiam naudingų organizacijų. Vienok ką nors tikrą pasakyti apie jos prakalbą stačiai negalima — labai jau „įvairi“ ta jos prakalba...

Publikos ant šito susirinkimo atsilankė gan daug; visi laikėsi gal sakyti, ramiai ir padoriai. Pabaigoje drangijon išrašė keletas merginų. **Dainų Mylėtojas.**

PHILADELPHIA, PA.

Cukerninkų streikas. Cukerninkų streikui nuo pirmos jo dienos reikią pašalpos, nes tai buvo neorganizuoti darbininkai; pinigų savo išde jie nei kiek neturėjo, o apie streiko vedimą suvis nesu-prato. Streiknot prispyrė juos vargas. Todėl juos reiktų šian-

dieną šelpti ne tik pinigiskai, bet ir dvasiskai; juos reikią mokyti, kaip vest streiką ir pakelti jų upą. Bet kas gi tuomi rupinsis? Visuomenė ligšiol šaltai žiūrėjo į mūsų cukerninkų atsišaukimus, maldaujančius pašalpos; dvasiško sustiprinimo iš visuomenės taipgi neapturėjome.

Sprekle cukernės darbininkai, kad būtų patogiau vest kovą su savo darbdaviais, šaukė streikan ir McCahan cukernės darbininkus. Tiesa, tas nenusisekė. Iš pradžių McCahan cukernė savo darbininkams pakėlė po du centus į valandą, kad jie nestreikuotų, ir jie atsisakė streikuoti.

Tik tada jie sustreikavo, kuomet pamatė, kad jų darbdaviai sušnipinėjo darbininkus, kurie prijaudė unijai ar yra ten prisirašę, ir visus tokius atstato. Ta aplinkybė, nežiurint algos pakėlimo, ir privedė McCahano darbininkus prie streiko.

Nors buvo tikėtasi tuojau iššaukti Brooklyno cukernių darbininkų streiką, bet ligšiol tas nepavyko. Nepavykimo priežastis matoma tame, kad tų cukernių darbininkai, kurių yra apie 8,000, susideda iš daugelio įvairių tautų.

Philadelphiečiai streikuojantieji cukerninkai buvo pasiuntę savo delegatus del iššaukimo streikan brooklyniečių cukerninkų, bet Philadelphiajos Spreckelio cukernės superintendentas Peterson as pasiskubino į Brooklyną ir paskelbė tarp cukerninkų plakatus, atspausdintus įvairiose kalbose, kuriuose tai plakatuose persergėjo darbininkus nestreikuoti ir melagingai prisigyrė jiems, kokios yra geros Brooklyno cukernės del savo darbininkų, o taipgi baigino darbininkus, kad jie streiko nelaimės, nieko gero negaus, o tik tai savo puikius darbus praras. Vienok paskutinių dienų Brooklyno cukerninkų dvasia rodo, kad ir jie streikuos, ir gal suvis neužilgo.

Kapitalistų tarnams labai rupi nuslopinti Philadelphiajos cukerninkų streiką, ir jie visur garsina, buk streikas jau krinka ir buk darbininkai grįžta į darbą. Bet, po teisybei, tai streikuojantieji mūsų cukerninkai negrįžta ir suvis nemano grįžti, nieko nelaimėję.

Vienok vienas dalykas paklibino Philadelphiajos cukerninkų dvasios tvirtumą. Tai dingimas J. Smito, I. W. W. organizatoriaus, kuris vedė streiką. Jau tris savaites, kaip jis kas-žin kur prasišalinio, ir lig šiam laikui jokios žinios nuo jo nesulaukta. Darbininkai buvo nuliudę, manydami, buk jau viskas žuvo, ir visas jų vargas nuteis ant niekų. Paskui kreipėsi į I. W. W. centrą prašydami, kad kitą organizatorių atsusių, bet ir iš ten da atsakymo nesulaukė. Tačiau vietiniai socialistai, kiek galėdami, gelbsti streikieriams. Kasdien kas-nors kalba. Ypatinai streikieriams gerą progę duoda L. S. S. Susižiavimas, kurio delegatų sako jiems prakalbas.

Gegužės 30 d. kalbėjo jiems draugai delegatai Michelsonas ir J. Šukys.

Visgi streikieriai nepergeriausiai jaučiasi be tam tikro organizatoriaus ir vis tikisi jo susilaukti.

Pinigiszkos aukos jiems labai reikalingos, bet kol kas jų mažai tegaanama, ir jei kiek gaudama, tai tik iš vietinių draugysčių ir darbininkų. Kasžin kodel visuomenė neaukautų: ar todėl, kad leidžiama gandai, buk darbininkai jau grįžta į darbą, o gal išdalies todėl, kad senoji

presos komiteto narys J. Alekna buvo apšmeižęs per „Saulę“ R. Merki.

Aukas malonėkite siųsti per „Kovos“ redakciją, o laiškus sekretoriui J. Grigaliuniui, 316 Wharton st., Philadelphia, Pa.

PHILADELPHIA, PA.

Gegužio 26 d. išėjo ant streiko „Horn and Hardart Baking Co.“ Ji turi 16 restauracijų, kur dirba apie 700 žm. — beveik visi lietuviai. Tą vakarą metė darba 150 žmonių, bet ant rytojaus streikierių skaitlius pakilo iki 400; visi prisirašė prie I. W. W. unijos. Streiko vedėjų išsirinko anglį J. L. Renshaw'ą, I. W. W. unijos raštininką.

Daug atsiranda lietuvių, kurie „skebauja“. Išpradžios buvo manoma geruoju visus išvesti streiką, bet pasirodė, kad taip negalima. Dabar atistinka daug susirėmimų streikierių su streiklaužiais; policija streikierius išveda iš namų ir vėl parveda, bet tas menkai gelbsti. Gegužio 30 d. atsitiko susirėmimai dviejose vietose — vienoj vietoj tapo sumušti penki streiklaužiai ir nuvežti ligonbutin, 15 tapo suareštuota, bet už valandos vėl juos paleido. Po tų susirėmimų vienas kompanijos šnipas, W. Ford — lietuvis po num. 675 N. 10th st. įėjęs paklausė, ar daug žmonių yra streikierių ir ar ilgai jie mano streikuoti. J. Ranonis išvarė jį laukan; tada jis išsitraukęs revolverį šovė tris kartus — vienu šūviu sužeidė J. R. kairįjį žandą, kita kulka Juoz. Medzevepirni išlindė per šlaunį; pats gi tada leidosi bėgti, bet bėgdamas nūmetė popierius nuo kompanijos ir šnipo ženklą. J. Ranonis pavijęs jį sugriebė ir tuoj jis tapo suareštuotas. J. R. ir J. M. tapo nuvežti ligonbutin.

P. Kanakas.

WILKES BARRE, PA.

Lietuviai išlošė bylas prieš kompaniją, Mikolas Kapočius, keturi metai atgal, eidamas iš darbo pro brekerį skersai geležinkelio tapo taip suvažinėtas anglinio karo, kad prisiejo jam nupjauti koją. Apskundė Pensilvanijos anglių kompaniją. Byla atsibuvo pereiną terminą Luzernės pavieto teisme. Teismas pripažino, kad kompanija buvo kalta už neapsaugojimą savo darbininkų ir nusprendė, kad Kapočiu turi užmokėti už jo sužeidimą \$3,300.00.

Antra byla buvo tame pačiame teisme ir termine, kaip ir pirmutinė. Tris metai atgal Pranas Vaiskulionis važiuodamas su Swifto mėsos vežimu skersai Central Railroad Kompanijos geležinkelio, tapo pagautas lokomotivo ir taip sužeistas, kad prisiejo jam nupjauti koją augščiau kelio.

Teismas išrado, kad kompanija nedavė atsakančių signalų kaslink lokomotivo atbėgimo, už ką ir nuteisė kompaniją užmokėti Vaiskulioniui už koją \$4,750.00. Abi viršminėtas bylas prieš kompaniją vedė vietinis lietuvis advokatas Jonas S. Lopatto.

Rperoteris.

CHICAGO, ILL.

Pašventinimas Tautišku Kapinių. 5,000 lietuvių katalikų atsimetė nuo katalikų bažnyčios.

Gegužio 30 dieną (Memorial Day) vietiniai lietuviai turėjo nepaprastą dieną, — šioji diena pasiliks užrašyta Amerikos lietuvių istorijos lapuose. Minėtoje dienoje atsibuvo pašventinimas Lietuvių Tautišku kapinių ir Varpo. Pašventinimo apeigose dylavavo apie 5,000 ar 6,000 lietuvių!

Pašventinimo apeigas atliko lenkas kun. J. Plage, Administratorius Chicagos Diecezijos nepriulmingų bažnyčių; jam asistavo kun. Mickevičius iš Serantono, Pa. ir kiti vietiniai kunigai. Po pašventinimo pasakė prakalbą, kurios suatida visi klausėsi, joje išrodė, kaip musų lietuviški kunigai pasidavę airių vyskupams visai nesirūpina lietuvių gerove bei pakėlimu tarpe jų apšvietos; bei pakėlimu tarpe jų apšvietos, tamsybė, drausdami skaityti geresnius raštus. Toliau kun. Mickevičius paaiškino, kaip Serantono lietuviai, bejieškodami teisybės teismuose už savo kruvinus centus pastatytą bažnyčią, išleido 17 tukstančių dol., ir dabar dvasiškija pasistengė Pensilvanijos valstijoje pervaryti tokius įstatymus, kurie vėl palieka visas bažnyčių savastis vyskupų rankose. Prakalba visiems patiko ir tas reiškia, kad klausytojai atsimeta nuo Rymo-Katalikų; šitas kun. Mickevičiaus atsilankymas Chicagoje labai nemalonus gali būti musų vietiniams kunigams, ypačingai tokioje valandoje, kada tai vienoj, tai kitoj parapijoj iškilja neramumai... apie kuriuos vietiniai laikraščiai nė per pusę lupų... tai tuom kartu aš ir užtylėsiu, bet rodo, kad netrukus iškils gaisras — tai bus galima aiškiau apie viską parašyti netolimoje ateityje.

J. Kazys Gugis, jau užbaigė Armour Institutą kaipo mechanikas-inžinierius. P-nas Gugis yra pavyzdžiui kitiems jauniems lietuviams, kuris pats užsidirbdamas pabaigė minėtą mokslo šaką.

Berželio 1 d., burelis lietuvių susirinkę pas p. Jurgelionį turėjo pasikalbėjimus — kaip ir kokiū būdu susiartinti inteligentiškiems žmonėms ir sutarė užmegsti draugišką klubą, kurio tikslu bus vietinių inteligentiškų lietuvių susidraugavimas. Tai buvo liuosas pasikalbėjimas tarpe jų ir apsvaistymas kitų tikslų, kurie gyvenimam gali būti pravedami del lietuvių labo.

Kiek teko sužinoti, tai apie pabaigą vasaros eia žadama pradėti išleidinėti Teatrališkas žurnalas, kuris bus pašvestas tik scenos reikalams. Tokio laikraštuko išleidinėjimui tveriasi bendrovė iš vietinių scenos mylėtojų ir bus priimami pajininkai ir iš ktų didesniųjų lietuviškų kolonijų

R. Vėjalis.

CHICAGO, ILL.

Gegužio 24 d. Meldazių svetainėje atsibuvo gegužinis vakarėlis, parengtas per „Aniolų Sargų“ bernaičių ir mergaičių draugijėlės. Šis vakarėlis padarė nepaprastą įspūdį, kuris pasiliks ilgą laiką atmintyje atsilankusių jame žmonių, o ypač vaikų. Todėl noriu plačiau pasidalinti įspūdžiais šio vakaro su „V. Lietuvninkų“ skaitytojais.

Vakarėlis buvo parengtas su gan graži ir įvairiu programėliu, kurį atliko „Aniolų Sargų“ sąnariai. Pirmiausiai suvaidino dviejų veiksmų komediją — „I Mokslo“. Gražu buvo žiūrėti, kaip nepilnamečiai vaikeliai vaidino savo roles; ypač gerai atliko savo rolę (siuvėjo) A. Palionis, geriau negalima net reikalauti. Taipgi atsižymėjo ir P. Sliogeris, — tik pergretai kalbėjo, kas davėsi sunku suprasti. Kitiems truko gyvumo. Abelnai visų jų pasistengimas ir noras vaidinti buvo aiškiai matoma. Todel reikia tik linkėti, kad ir tolesniai jie lavintųsi scenos dirvoje. Po vaidinimo K. Zaurutė išpudingai padainavo solo. Vėlesniai „Aniolų Sargų“

choras padainavo keletą gražių dainelių; tarpuose iš tų pačių mergaičių padeklamavo keletą gražių eilučių. Ypač puikiai padainavo Z. Masiliunūtė — mergaitė 6—7 metų, — liuliudama lėlė ant savo rankelių, — „Ei, neverk, mažiui“; jos švelnus skambantis balselis tikrai žavėto žavėjo klausytojus. Taipgi nemažai puosė šį vakarėlį mandolinų ir gitarų orkestras. Tarpe skambinimo tuli lyg pasamdyti darė truksmą, ypačiai nežmoniškas buvo trenkimas kojomis, — tarytum, kad kojos nepakenčiamai niežia; tas labai nepadoru, — ypač blogas pavyzdys vaikeliams, kurie šiuom kartu skaitlingai atsilankė. Pagalios kalbėjo d-ras A. K. Rutkauskas apie „Aniolų Sargų“ bernaičių ir mergaičių draugijėlę. Jis nurodė, kad šita draugijėlė užstoja kelią ištautėjimui ir karštai ragino, kad lietuviai biznieriiai ir draugijos remtų šiokiu bei tokiu būdu tų vaikų draugijėlę. Po trumpos kalbos d-ras Rutkauskas dalijo viešai savo jau nuo seniau žadėtą dovaną „Aušros Vartų“ parapijos mokyklos vaikams, kurie atsižymėjo pamyliėjimu lietuviškos kalbos. Iš šimto vaikų gavo dovaną tik 17 — kiti net ir labai liko apdovanoti gausiai: K. Mikšiuotė gavo visus V. Kudirkos raštus ir d-ro Basanavičiaus „Lietuviškas Pasakas“ — išviso 9 kningas, Jaukštutė — Petrausko kompoziciją ir albumą lietuvių kryžių, išleista „Lietuvių Dailės Dr.“ ir P. Sliogeris — V. Kudirkos Raštus; kiti gavo po vieną ar po dvi kningi. Ant kiekvieno jų vėdelių galima buvo matyti nepaprastą džiaugsmą, kuris be abejo pasiliks giliai jų atmintyje. Po visų tų įspūdžių vakarėlis užsibaigė šokiais. Publikos atsilankė nemažai.

Eskulapas.

KENOSHA, WIS.

Berželio pirmą dieną atsibuvo susirinkimas 119 kuopos TMD., Columbia svetainėje. —

Klb. Gadeikis užsakė bažnyčioj kad žmonės prisirašytų prie TMD.; jis gyrė, kad tai yra naudinga ir gera draugija, bet viskas pernėk; ant mitingo nieks neatsilankė, nors buvo per „teatru“ ir plakatai, o per prakalbą buvo aiškinta, bet viskas liko be pasekmės. Bereikalingi visi pasistengimai, nes „Draugija“ yra tame kalta su kningų išleidimu — juk tris metai praėjo, o dar nieks negauna jokių kningų; kaip galima tikėtis gauti naujų sąnarių? Kaip žmogus nestengkis, viskas veltui, o centras sako, kad nesidarbuojama. Centras yra pats tame kaltas — pasiskubinkite su kningomis, tai tada ir naujų sąnarių prisirašys.

Sekr. Kaz. Braževičius.

IS S. L. R. = K. A. XVIII SEIMO.

Birželio 3 d., utarninko rytą, po mišių, kurios buvo laikomos vietinėje lietuvių bažnyčioje, McCaddin Hall salėje ant Berry gat., Brooklyn, N. Y. prasidėjo 28-to SLRKA. Seimo sesijos. Šio seimo vedėjais išrinkti šie asmenys: pirmininku p. K. Krušinskas iš So. Brooklyn, I sekretoriu — p. J. Stulgaitis iš Waterbury, Conn., II sekret. — p. A. Gudaitis iš Mahanoy City, Pa.

II Sesija. Ši sesija atidaryta apie 3 val. po pietų. Skaitymas atsiųstų 28-tam Seimui linkėjimų.

Tarp kitų reikia paminėti atsiųstą telegramą su linkėjimais nuo p. J. Gabrio iš Paryžiaus, Francuzijoje. Šioje savo telegramoje išreiškė šitam seimui širdingiausias savo linkėjimus ir velino susivienijimui gerų pasekmių.

Susiv. prezidento J. Riktoraičio raportas. Iš jo raporto apie jo veikimą nekas buvo galima sužinoti. Tiesa, ne be to, jisai aiškino apie savo veikimą ir privėdė savo veikimo apibudinimui vieną faktą, butent, kad jo prezidentavjimo laikui Waterburio kuopų sąnarių skaitlius žymiai pasididinęs. Waterburio kuoposna pridėri arti 700 sąnarių. Priegtam jisai pabrėžė, kad tų kuopų sąnarių skaitlius pasididino pasidėkavojant keletu energišku sąnarių energijai. Pabrėžęs šitą faktą, jisai užsiminė apie organizatorius ir stengėsi parparodyti, kad organizatoriai visai nereikalingi. Organizatorių darbą galį atlikti energiški ir pasišventę kuopų sąnariai. Bet, šiaip ar taip, o tai visgi bus organizatoriai, kurie kalbina nepriderinčius į susiv. jin priderėti.

Sekretoriaus, p. J. S. Vasiliausko raportas. Iš jo raporto sužinome apie SLRKA. stovį. Perduodame jį savo skaitytojų žinia iš-tisai. Ir štai jis:

METINĖ APYSKAITA FINANSINĖS APYVARTOS SLRKA.

Liepos 1 d. 1912 m. buvo pas kasierių ant rankų	\$8350.53
I skyriaus mokesties pribuvo	13940.62
II skyriaus mokesties pribuvo	124.11
III skyr. mokesties pribuvo	740.46
Vaikų skyriaus	398.00
Tautišku centų	644.20
Našličių fondan	299.86
Už organą	83.80
Už ženklelius	47.00

Viso pribuvo su likusiais \$25,129.78

Išieiga:

Posmertinių išmokėta I skyriaus (53 žm.)	\$7825.00
Pašalpų išduota iš posmertinių gyviems	400.00
Posmertinių vaikų skyr. (3 žm.)	200.00
Aukų iš Tautišku centų išmok.	702.82
Už organą	1634.33
Už prirašymą naujų sąnarių (35 žm.)	100.00
Alga Centro Sekretoriui	561.66
Už 500 aukšinių ženklelių po 82½ kiekvienas	412.50
Visų kitokių išlaidų	818.21
Padėta geležinin kapitalan (Peoples Bank Edvarsville)	7990.00

Viso su padėtais bankon \$20,644.52
Susivienijimo piniginis turtas pasididino ant 4960.00

Birželio 1 d. 1913 m. randasi pas kasierių 4479.11
Geležiniam kapitalu randasi 8756.07
Plymouth bankoj 8756.07
Mahanoy City bankoj 15042.37
Edwardville bankoj 7990.00

Viso 36,267.55

Susiv. ženklelių randasi pas kasierių vertės 744.00

Visas turtas \$37,011.55
Sąnarių stovis nuo 27-to ligi 28-to Seimo.

	I	II	III	v. sk.	viso
Prisirašė	1166	20	33	193	1412
Išsibraukė	511	3	1	16	531

Užaugo ant	655	17	32	117	881
Pirmiau buvo	5595	20	60	411	6089

Dabar yra	6250	37	92	528	6970
Suspenduotų už 2 bert. 1913 m.	282	1	—	8	291

Viso su suspend. 6532 38 92 536 7261

Kiti raportai, kaip tai: kasininko p. Burbos, kasos globėjų (išdavė už kasos globėjus p. K. Krušinskas), dvasiško vadovo, kun. Dumčiaus ir kningiaus, kun. Struckaus.

Jie visi išduodami savo raportus, žodžiu, sakėsi dirbė, kiek galėję. Kalbant kun. Struckui apie Susiv. kningas ir nurodžius, kad sąnariai beveik kaipir visai nereikalauja kningų, kun. Petkus įnešė, kad visos kningos, kurios randasi Susiv. kningyne butų garsinamos rogan sąnarių žinia. Įnešimas liko patvirtintas ir nubalsuota, kad ant toliau kningos tu-

ri buti organe pagarsintos ne mažiau kaip keturis kartus į metus.

Mandatų komisija nurodo, kad po tulais mandatais (tokių mažą buvo) nėra ar tai kuopos valdybos parašų ar tai antspaudo. Konstitucijoje gi reikalaujama, kad po delegatų mandatais butų kuopos valdybos parašai ir kuopos antspaudas. Todel seimas nutarė, kad ateinančiu metu į seimą nebeprims tų delegatų, kurių mandatai nebus patikrinti kuopos valdybos bei po kuriais nebus kuopos antspaudo.

Į antrą sesiją atvyko ir liko seimo priimti šių laikraščių reporteriai: „Vienybės Lietuvninkų“, „Tėvynės“, p. V. K. Račkauškas ir „Draugo“, d-ras L. Graičiūnas.

III sesija. Trečią sesiją atidarys Seimo vedėju K. Krušinskiui, perskaičius keletą linkėjimų 28-tam Seimui, pradėta skaityti pe-reito Seimo protokolai.

Delegatų birželio 3 d. Seiman atvyko 80 ir garbės sąnarys, kun. Milukas bei dvasiškas vadovas, kun. Dumčius.

IV sesija. Ketvirta sesija atidaryta 9:30 val. ryto. Sankiant vardais delegatus pasirodė, kad nevisi delegatai susirinko. Ir delei to inėsta, kad išreikšti neateinan-tiems laiku į sesijas papėikimą. Tą inėsimą, apkalbant vienas delegatų išsireiškė, kad tuli delegatai atvažiavę į Seimą, vietoje dalyvauti posėdžiuose — „kaulukus barškina karėiamoje“. (Toksa! tulų delegatų apibudinimas, tai sena pasakėlė. Pernai, laike tautiškojo Susiv. seimo taiposgi panašiai buvo kalbamą apie tulus delegatus.) Priegtam nutarta iš-reikšti papeikimas ir mandatų komisijai, kuri laiku į posėdį ne-atėjo.

Perskaičius pereinatos dienos protokola, kuris liko priimtas su tulais pataisymais, prieita prie organizacijos reikalų. Skundų komisijos raportas. Pittstono klebonas, kun. Kasakaitis įskundęs vice-prezidentą Tolu-bą, kad jis kėles parapijoj riaušes stengėsis pakelti parapijojė nesu-tikimus ir netvarką. P-as Tolu-ba paaiškino, kad jisai norėjęs surengti Pittstone prakalbas ne tuo tikslu, kad sukelti vaidus, bet susiv. labui, tečiau kun. Kasakaitis griežtai pasakęs, kad bažnytinės salės neuosios. (Salėje pakilsta smarkūs ginčai bei didžiausias trukšmas). Bet kaip toliaus pamatysime, kun. Kasakaitis labiausia nenorėjo, kad tose prakalbose butų kalbėjęs kun. Struckus, kurio, kaip iš daugelio pasiaiskini-nių ir išsireiškimų teko patirti, kiti kunigai kažkodel neapkenčia.

(Apie kun. Struckų vienas žinomas kunigas-publicistas parašė net „heroiška epopeją iš šių dienų gyvenimo“, kurioje stengiamasi kun. Struckų visuomenės akyse išdiskredituoti. Tik vargiai pasiseks geidžiamasis tikslas atsiekti, jei kun. Struckus taip rimtai ir šaltai bei apsvaistėmė elgsis, kaip šitam Seime). Kun. Struckus, kaipo Pensilvanijos valstijos organizatorius, kaip jisai Seimui patsai paaiškino, parašęs straipsnį-atsisaukimą į kuopų valdybą, idant jie rengdami prakalbas prancėstų jam, o jisai atvažiuosias pakalbėti ir paagituosias žmones, kad tie rašytųsi į susivienijimą. Tasa! straipsnis išgulejęs „Draugo“ redakcijoje arti 4 savaites. Per tą laiką kun. Kasakaitis, žinoma painformuotas įtekmingo konfratrė, įdavė vyskupui skundą, kuris uždraudė kun. Struckui važinėti ir agituoti žmones, kad rašytųsi į SLRKA. Reikia čia dar pažymėti, kad ku-

Kasakaitis, kuomet kun. Struckus apie augščiau paminėtą dalyką aiškino, stačiog iš kailio norėjo išsineriti — trepsėjo, judėjo, pirštai pliauskėjo ir galop raudo bei blyško. Taip, kad kun. Struckus verste buvo priverstas išsireikšti: „Nusiramink, kunigėli, dabar aš kalbu“. Pabaigus kun. Struckui aiškinti daugelis delegatų suplojo delnais. Teisinasi kun. Kasakaitis; salėje gyvas judėjimas ir trukšmas; pirmininkas liepia nutilti. Ir nežinia prie ko butų prieita, jei nebutų atsistojęs kun. Milukas, kuris, matoma, gerai pažįsta katalikų psichologiją, ir galutinai užbaigęs tą dalyką. Jo išsireiškimams, kad „ne Seimas turi teisę teisti kunigus bet tik vyskupas“, ant syk taip ir atėmė visiems balsą.

Keista vienok. Nes tie ginčai kilo ne delei tikėjimiskų dalykų, bet delei organizacijos. Kiekvienas gali, rodo, žinoti, kad vyskupas negali kontroliuoti susivienijimo, todel Seimas butinai turėjo pareikalauti nuo kun. Kasakaitio rimtų parparodymų ir davadų: kodėl nedaleido surengti prakalbų Pittstone? kodėl įskundė jį vyskupui?

(Užbaiga seka.)

AR ESI NAUDINGAS AR NENAUDINGAS.

Yra tikrai du žmonių skyriai pasaulyje. Jie yra naudingi ir nenaudingi.

Kiekvienas netikėtai padaro klaidas. Bet skirtumas tarp sveiko proto žmogaus ir nesveiko yra toks — kad sveiko proto žmogus naudojami savo paties klaidomis, o nesveiko proto žmogus niekuomet nesimokina jų, bet daro tas pačias klaidas be paliovos.

Kalėjimai ir baumės gyvoja nuo pat istorijos aušros. Baumės baumė niekad neatgrįsta; kalėjimai niekad nereformuojas; o pataisos namai žmonių nepataiso. Žmonės, kurie išėjo iš kalėjimo yra, paprastai, daugiau nekompetentiški, negu pirm pateikimo kalėjiman.

Parolės sitemą randa visur mylistą, kur tik ji tyrinėja.

Ateityje parolė užims baumės vietą, o beproių prieglaudos namai užims kalėjimo vietą.

Skirtumas buna: ar tas žmogus naudingas ar nenanudingas?

Ar laisvė hendro valdymo ir naudojimo prisidės prie sveikatos, laimės ir gerovės, arba bus tai geruojimas, pavojus, ir netinkas liuosybei?

Nesveiko proto žmogus daro blogą darbą; taip pat elgiasi ir kriminalistas. Kaip vienas, taip ir kitas už savo darbą bei blogą pasielgimą kenčia.

Sveikas protas atidengia paslaptį mums, kad sveikata, laimė, ir gerovė buna naudingame darbe. Pasekmė buna žmoniškoje pagarboje. Gimdyti nelaimę del kito — tai šaukti sau sielvartą.

Mes tikime dabar į Nemesis, kuris nesuduriuoja, ne miga. Mus nubaudžia mus pačių nuodėmės. Šitie dalykai yra tikri, nes mes nebausti turime, bet raminti ir gydyti. Rupinteis savo ir kitų sveikata, tai reiškia: dirbti naudingą darbą.

Bile koks žmogus, kuris negali dviejų darbų atlikti, yra nesveiko proto.

Nesveikumo ženklas yra kitų teisių nuolatinė nepagodonė.

Kriminalistas yra nesveiko proto žmogus. Bet mes vieton jo neapkęsti, turime jo pasigailėti.

Už pirmą prasikaltimą žmogus

FRANCIJOS PLĖŠIKAI BEI BANDITAI.

Paskutiniuose laikuose po Francijos padanges sparčiai pradėjo siausti taip vadinami banditai arba plėšikai, kurie daugiausiai yra kilę iš apsviestenių darbininkų ir šiaip iš inteligentijos, arba, teisingiau pasakius, yra tai anarchistai, kurie, negaudami darbo kaip įvairios rūšies politiškai prasikaltėliai bado verčiami, nustoja žmoniškų bei doros jausmų ir lieka žiauriai piktadariai.

Paveikslas, jeigu mes pažvelgsime ant tos piktadarių bandos, kuri buvo po teismu vasario mėn. šių 1913 metų, tai bus galima aiškiai matyti, ką per karžygiai šių dienų plėšikai. Čia reik atminti, kad tie nuteistieji plėšikai buvo savo rūšies pasauliniai karaliukai, kurie nieko nebijojo, kuriems niekas nebuvo pavojingas ir kurių sugavimui buvo drapstoma šnipams bei visokios rūšies slaptosios policijos agentams šimtai tukstančių frankų. Vienas tik bankas „Societė Generale“ paskyrė tam tikslui 200 tukstančių frankų.

Dabar pažvelgsime į keletą jų svarbesnių darbų. Taip Paryžiuje 1911 metais, gruodžio 21 d. ant Ordene gatvės, einant „Societė Generale“ banko rinkikui, važiuojantis gatve automobiliu apstabdė einantį, greitai išsoko iš vežimėlio vienas žmogus, paskui antras, kuris pribėgęs prie rinkėjo leido vieną kitą šūvį, pagriebė jo nešamus maišelius ir sėdė į automobilį tuoj pranyko. Dar kas-ten bandė sustabdyti automobilį, bet nepasisekė — juk tai nevištukas, su kepure neapvošė... tuom viskas ir pasibaigė... Žmogus nušautas... susirinkusi žmonių gauda žiūri ir nušautą žmogų, trauko pečiais, stebiasi piktadarių vikrumui...

Subėgo policija; bet kur jau ką besurasi, kada praėjo gerokai ilgas laikas, — o dar Paryžiuje, kur virte verda gatvėse vežimai bei žmonių minios.

P pinigų pavogta nelabai daug — 5,266 frankai, bet popierių ant 318,772 fr. Plėšikų automobilius pasirodė esąs vogtas to paties mėnesio 14 d. (naktį) Bulon'e, prie Paryžiaus. Išsiaiškino, kad tame apilėšime dalyvavo Bono, Garne, Kalemė ir da koksai. Greit po šitos tragedijos pasisekė iš jų bandos suareštuoti kokių-tai tris „narsuolius“: Deboje, Betoni ir Rodrige. Greit viskas aprimo... Pusėtinai parėkavo ir dienraščiai, pripildydami savo špaltas banditų aprašymais ir talpindami jų fotografijas. Vienok tikrų kaltininkų nei girdėti, nei matyti.

Atėjo 1912 metai. Vėl pasirodė drąsus banditų žingsniai. Paryžiuje apvogė porą ginklų krautuvių, kurie jiems, žinoma, buvo labai reikalingi, kaip įrankiai atliekant jų tamsius darbus. Tuoj vename miestelyje nužudė senutę, pas kurią paėmė 20,000 frankų ir dar šį-tą.

Sausio 23 d. 1912. pasirodė, kad Francijos banditai persikėlė į Belgiją ir, pavogę Gan'e automobilių, nuvažiavo į Amsterdam'ą (Holandija) ir tenai jį pardavė. Padarę šen bei ten keletą žymesnių vagysčių, vėl jie pasirodė Francijoje. Žinoma, banditai neleidžia bereikalingai laiko — greit tapo apkraustytas vieno Paryžiaus banko pinigų rinkėjas mieste Nim'e.

Nekuris laikas praėina ramiai — tartum, kad banditai jau pranyko. Tik štai kovo 25 dieną tų pačių metų netoli miestelio Montžeron, važinuojančiam iš Paryžiaus į Nis'ą anombiliu vežamas pakelyje stovinėti vyrų dešimtis, kad jis sustotų. — Automobilstas norėjo apsisukti ir ištrukti, bet „vyrukai“ irgi nesnaudė — pribėgė prie vežimo išsvaidė iš jo važiuotojus ant kelio, o nekurius iš jų net sužeidė; patys greit susėdė į automobilių ir nuvažiavo; tartum, kad senias tas vežimas jiems ir prigulėjo. Dešimtoji valandą ryte tos pačios dienos šis automobilis atsidangino į miestelį Šantijį ir, apvažiavęs visas gatves, apsisuto ties Paryžiaus banko „Societė Generale“ skyrius.

Tuoj greit visi išsoko iš automobilius ir, išskyrus jų pačių vežėją, suėjo į banko namus. Tenai nušovė du žarnu, kitus sužeidė ir, pagriebė 50,000 frankų, leidosi savo keliais. Žinoma, kas pakelėje bandė prie jų prisikabinti, gavo kulka, kaip užmokėtiną už uolumą... Daug laiko jiems nebuvo — šuvis... ir eik sau.

Ir vėl viskas ramu... Turtuoliai baimėje... Šnipai bei slaptosios policijos agentai veikia išsijūse, apiberti pinigais nuo kojų ligi galvos... Bet „drąsnių“ kaip nėra taip nėra — tartum į kitą pasaulį persikėlė. Čion prie jų bandos prigulėjo Bono, Garne, ir Vale. Šiuom kartu pasisekė jau svarbesnius bandos veikėjus suareštuoti, — butent: Karny, Monie ir Sudi.

Balandžio 24 d. tų pačių metų, kada buvo suareštuotas Monie Paryžiaus priemiestyje — Ivrī, policija tuojais pribuvo į jo namus, idant tenai padaryti kraują. Jisni tuom laiku gyveno pas sądraugą Goži, kuris taipgi buvo suareštuotas. Goži'o bute užtiktas ir Bono, bet šis, mirtinai apdovanojęs kulka policijos viršininką ir kitus, šiaip bei taip pabėgo.

Praėjus kelioms dienoms, vėl pasisekė užtikti

Bono pas sądraugą anarchistą — Diubua Paryžiaus priemiestyje — Šuaži-le-Rua. Vienok jiedu policijos neprisileido, bet metėsi bėgti; bėgo kol tik spēkų turėjo, kol gyvastis buvo kune, o policija vis vivoli... ir galop sučiupo. Gegužio 14 d. užtikto ir kitus „drąsuolius“ — Garne ir Vale miestelyje Nožian'e ant Marnos. Šiedu taipgi gynėsi, kol tik galėjo, iki mirties. Greit pasisekė veik visus sužeidė; išviso jų buvo arti 30 ypatų. Vienas tik Goro-dowski pasiliko ir po šiai dienai niekam nežinomas.

Ir štai sausio 3 dieną 1913 m. sėdi tie piktadariai ant teismo suolų. Visą tą likusią plėšikų bandą uoliai saugoja policija. Kaltininkai nuliudę, užsimastę, laikosi visai ramiai; į klausimus atsako šaltai, lengvai, lygiai — ginas ar darodinėja nenaudingumą dabartinio visuomenės surėdymo, kur žmogus, bado verčiamas, turi likti baisiausia išgama... Taip teismas tęsėsi visas tris savaites...

Galop lieka išneštas nuosprendis.

Diedone, Kalemė, Monie ir Sudi nuteisti mirtin, Karny (jis tuojais nusižudė) ir Metz — amžiniems darbams, Deboje — 10 metų darbų, Benard — 6 metams kalėjimo, Kibalėis, Kroza-deFlori ir Paje — 5 metams kalėjimo, Beloni ir Detneje — 4 metams kal., Goži ir Zurdan — 18 mėn. kal., Renel — metams kal., Rodrige ir moteris: Metrežan, Sofis ir Klerš — liko išteisinti.

Taip gyveno ir veikė ta plėšikų banda... taip baisiai užsibaigė tie jų tamsūs darbai.

Bylos nuteistųjų mirtin turėjo buti dar kartą peržiūrėtos, — tik Kalemė prašė, kad greičiau atimtu jam gyvastį ir kad ilgiau jo nekankintų; jis prie visų prirodytų blogų darbų atvirai prisipažino.

Ča dar noriu, kad ir trumpai, šį-tą pridurti apie nuteistuosius mirtin.

Taip Kalemė paskutinės savo gyvenimo dienas praleidžia skaityme. Sudi visą laiką sirgo — mat, jis labai menkos sveikatos. Diedone be pertrukio šaukia, kad jis visai nekaltas ir kad byla turi buti pernagrūnėta, o Monie (Simentoff), kaip paprastas žydėlis, atsidavė miegui.

Jų kambarius sergsti tam tikra sargyba.

Visi nuteistieji mirtin dar jauni vyrai — nuo 20 iki 30 metų amžiaus; visi pačiame gyvenimo tvirtume ir gražume.

Kolėmė žinomas, kaip geras kalbėtojas, Kibalėis — kaip geras publicistas ir tt. Veik visi dar davosi prie laikraščių „L'Anarchie“ (anarchija) ir „Revolte“ (revoliucija).

Tai tiek šiuom kartu apie Francijos plėšikus bei banditus.

A. Bartoševičius.

Paryžius. 17—IV—1913.

Kazys Puida.

Laisvos Mintis

XXXVII.

Lew Wallace. Ben Hur. Istoriska apysaka iš Jėzaus Kristaus laikų. Sulietuvino Jonas Montvila. Chicago, Ill. Turtu ir spauda „Kataliko“. 1912 m. 472 psl.

Pastaruoju laiku vis dažniau pasirodo mūsų raštijoje daugiau įžymesnių vertinių, kuriuos jau senai kulturingesnės už mus tautos išsivertė. Atsilikę civilizacijoje, atsilikome ir literaturoje. Ir daug kas nūdien reikia imties iš svetimų nuopelnų. Tokie įžymūs rašiniai visuomet pageidaujami ir laukiami. Į tokias kningas ir skaitytojas kitokiomis akimis žiūri. Tik nelaimė tame, jog mūsų vertėjai bei leidėjai nieko nedarą tam, kad skaitytojus prie kningos pritraukus, kad juos privertus kningą pamylėti.

Ypač šiomis ypatingomis atsižymi Amerikos leidėjai, nežinau į ką nusižūrėję. Jų leidiniai iš aistėkos reikalavimų perdažnai žemiau visokios kritikos stovi; skaitytojas higijenos reikalavimų visiškai nepripažįsta; o jau del kningos paties turinio — pasigailėk Viešpatie! — visomis išgalėmis stengiasi padaryti taip, kad skaitytojas vaikščiotų apie kningą, kaip apie didžiausią slėpinį, tik išrinktiesiems, o dar dažniau pačiam autoriui, suprantamą slaptą, miglotą mintį.

P. J. Montvila viską lietuvina ir taip sumanin-gai, jog visos jo darbas vienos miglos, vieni „mėlynieji rukai“ anot Joyaro. — Specialis jau toks Montvilos gabumas — išsitariti lietuviškai taip, kad niekas jo nesuprastu. Visa jo stilistika — Gordi-jaus mązgas, kurį tiktai tas testengs atmegsti, kurs oirma perskaitys jo vertinį originale, o paskui, ke-liems metams pralinks, užsimanys „mėlynojo ru-ko“ juroje savo mintis aplukdyti.

Viena inteligentinė lietuvaitė pasakojė man ki-tados apie tokios rūšies literatūrą:

— Gera tai skaityti! — skaitai ir nieko nesu-pranti! —

Nustebau! Kame gi gerovė?

— Bent neiškvaishi galutinai tokių ponų prisi-skaičius.

Ir aš iš savo pusės patarčiau visiems, kurie ne-kuri ko veikti ir nuobodžianja, paskaityti J. Mont-vilos vertimus: — bent neiškvaishi, bet ir nepagud-ri ir sausas išliks.

Išties! Tik pasigėrėkite tokiomis J. Montvi-los stilistikos perlomis:

... nulenkę galvą link moteriškės, kuri, pakėlus uždangalą, parodė kuomet dar kudikio veidą. (19)

... Išvaizda jo buvo didybės ir pavartanumo (?!)(9).

... Žmones nužudė, bet Rymo urednikai butų praleidę pro pirštus, kad ne cezaro pinigai. (177).

Užteks! Nes tokių citatų galėčiau paduoti be krašto ir galo ir tik bereikalingai varginčiau skaitytoją.

Su tokiais veikalais paprastai daroma pas mus kitaip: — vertinys vertiniu, o kalbos taisyklingu-mo bei grynumo prižiūri kalbą kaip reikiant moką žmonės. Taip J. Zavadzki, leisdamas „Robinzoną Kružę“, kalbos korektą pavedė žinomiems kalbi-ninkams. „Dėdės Tomo grįtelė“ lygiai iš gerų kal-bininkų rankų išėjo ir turi savo vertę mūsų rašti-foje. J. Montvilos gi vertimai — graudus nesusi-pratimas, bereikalingas darbas ir ant vėjo išmesti leidėjo pinigai.

XXXIX.

Tadas Daugirdas. Girnkalnio užgavėnės. Viena-veiksmis paveikslas. Tėtė pakliuvo. 1-no paveikslu juokai. Idealis gyventojas. Viena veiksmis juokas. Biržai. M. Yčo ir Bendrovės spaustuvė 1913 m. 32 psl.

Girnkalnio užgavėnės — tai geras sumanymas atvaizdinti scenoje vieną platesniųjų mūsų liaudies papročių, tiktai ant nelaimės rašiny nepavykęs. Replikos ne pačios iš savęs gema, bet visiškai dirb-imai atsiranda ir daro įspūdį lipinio ir dar nekaip sulipinto. Jaunimo žaishuose nėra tokių beprasmių intervalų ir tokių dažnų, kaip Daugirdo paveiksle. Tai ir yra intervalai — tai jie turi savo priežastis ir asidirbtiną perėjimą tiesioginėm akcijom.

Pastatyti ant scenos tas veikalėlis reikalauja daug truso, o dar daugiau žmonių — darbas nedė-lingas ne režisieriumi, ne vaidintojams ir, sumaningu-mo trukstant jam, nebus nė žiūrėtojas patenkintas.

Tėtė pakliuvo — tuščias, beprasmis juokas, vi-beramžio papročiais atsiduodąs, kuomet profesoriai studentus grandiniais kaustė ir kareeran sodino. Anchronizmas, kurio niekas nebeonorės suprasti. Jei tie kokio nors rašinėlio galima pavartoti terminą „vodevilis su persirėdymu“ — tai visų-geriausia toksai vardas tinka šiam veikalinkui.

Idealis gyventojas — labai sumaningas ir gra-zus juokas. — Musų komedijose, ypač verstinėse, daug yra vulgarizmo. Šiame vaizdelyje viskas gra-žu, mandagu, o kas svarbiausia — dialogo gyvumas bei sumaningumas daro iš šio rašinėlio vaidintiną dalykėlį.

L.

II Scenos vaizdeliai. Ką-gi dabar? Vyresnysis ang-liakasy. Priblandais. Sielų sąjunga. Vertė J. J. Žilins. 1912 m. „Vilties“ leidiny N29. 70 psl.

Gražus ir tikrai dramatingi šie keturi vaizde-liai. Visuose juose užverta gilesnė mintis, tikrai dramatinga situacija.

„Ką-gi dabar“ — byloja mums aapie naivos teimo mergaitės tragediją, apie tą netikėtą susiti-kimą skaudėjo su nuskaustąja. „Vyresniame ang-liakasyje“ susiduriama su nūdienio gyvenimo ašt-riai statomu klausimu — aš ar kiti? — Jaunybės karštis bei jaunybės programos privedė Lukoševi-čių prie tokio momento, kuriuo instinktas paėmė viršų ant doros bei žmogiškumo pareigų ir sutverda-mas materialį gyvenimą, suardė jo bei jo žmonos prietikius; kerštinga atminimų šmėkla jau visą amžį teis paskui to žmogaus. — „Sielų sąjunga“ gal visų-skaudžiausia gyvenimo ironija, viena dau-gelio nūdienio šeimynos kriziso priežastis — atskiri pasauliai manymų, supratimų, moralių bei žmogaus vertybės brangybių supratimai. Individualizmas bei veikimas bei gaminami jo konfliktai — nūdienė tikvieno kulturingo žmogaus duona. Gal periro-niškai ir perskaudžiai paimta tasai konfliktas tai-kinant Elenon. Spėlioti sunku, nes Elenos vidujinio pasaulio neturėjome progos pažinti, tad ir jo many-mo bei supratimo negalime taip skaudžiai teisti. Bet ir Boleslovas teisuus — teisuus kaip žmogus ir tėvas — tik kaip šeimynos penėtojas — neteisuus. Dargi kaipo vyras, kurio varda moteriškė nešioja — jis pilnai tei-us, kurio vardą moteriškė nešioja — jis pilnai tei-us. Težiau Elenoje prabilo sunkią valandą višta bėrėkšlė, kuri tik savąjį lizdą bei pilvą ginti moka, atmesdama visas morales kliutis, visą tai, kas dva-lybiai žmogų tveria. Gražus tai ir gilus vaizdelis ir didintines vieton visokių „Knarkia paliepus“ ar

tolyginių šlamštų, kuriems vieta balagane, o ne ant scenos.

Poetingiausiu bei gražiausiu tečiau yra „Pri-blindais“ — trejopa tragedija trijų atskirų pasau-lių, kurius vienas ir tas pats jausmas išskyrė, o taip dar nesena vienijo. Iširimas atėjo iš dukters — iš to poezijos bei grožės šaltinio, kurs daugelį gyveni-man pažadina, daugeliui įiegu priduoja savam ke-liui pro besigrumiančių žmonių tankynę prasiskinti. Svetimasis sužadino meilę dukteje; sunuje prasiblai-vė kningų slogutis ir pirmoji praėivė kaimietė su-žadino jį gyveniman — pakiršino jame belukuriuo-jančią meilę. Ir motina gyva savo vaikų meile. Tris meilės — ir kokios jos skirtingos, kokios galingos!

Gražus motinos monologas, kuriame ji savo vai-kų meilę apibudina: — toji dvilipė žmogaus siela — jauna bei sena — praėities ir rytojaus žmogus — ku-rie tokią atkaklią kovą savyje vedė del valdžios ant vaikų jausmų, sielų — ant visos jo buities. — Ir vėl visi jie ir kiekvienas atskirum teisuus: teisi motina, uzurpatoriškai gal, norėdama kuoilgiausia vaikus prie savęs išlaikyti; teisi dukte, pamilusi sve-mą žmogų; teisuus sunus pamilęs gražią nepažista-mą kaimietę — jų teismus jaunybės bei jausmo tie-sose.

Visuose keturiuose vaizdeliuose daug minties, tos kvaišinančios bei kankinančios minties, iš kas-dienio žmonių gyvenimo pasemtos. Ir didelė tų vaiz-delių vertė dar tame, jog nėvienas jų nepaduoda gatavų išvadų, nemoralizuoja kunigiškai, pamokslų nesako — tik ima gyvo gyvenimo vaizdus, paduoda skaitytojui ir verčia jį galvoti, sieloties ir įieškoti savo tako gyvenime; liepia eiti savo keliu, atmetus visas pašalines įtekmes.

Karštai patariu geros bei gražios literatūros mėgėjams tuos vaizdelius. Tenebaugina jų „viltie-tiškoji“ kalba; šioje kningutėje ne taip labai ji just.

PAS LANGĄ.

Sėdžiu vienas pas langą. Aprukęs dangus; rudens laikas paniūręs, nemielas...

Aš matau — nuo beržų drasko vėjas lapus, ir tie lapai, yt kankinių sielos.

Vėjas pažemiais blaško duzzendamas juos ant takelio, kur aš vaikštinėjau,

kurio pakraščiais, budavo, rutos žalios ir man ką tai širdingą ir puikų niuniuos, —

ir kurias taip karštai aš mylėjau...

Ir tas viskas žuvo. Nuo rutų žalių tiktai kelmai belapiai paliko,

o svajones žvains saulėlydžių tylių ruduo šaltas niuriai pasitiko.

Sėdžiu vienas pas langą ir liudnas mąstau, yt nustojęs ko bučiau šiandieną.

Dar trumpai čia ant žemės gyventi gavau, o jau žinau ir tulžį ir plieną.

Tik seniau, kada saulė šviesa gyvasties apildavo snaudžiančią gamtą,

mano dainos, yt vieversio, budavo, skries, — gi šiandieną kentėti man lemta.

Bet nors rukais aptraukta klaiki ateitis ir nors kančios ten joje žvalgena,

aš įieškosiu sapnų: juk ne amžiais naktis sieloje dainininko gyvena.

Zigmas Gaidamavičius.

BERŽAI.

Balti niurus beržai stovi, gaudžia liudnai; juos bučiuoja žiema, juos žavėja sapnai...

Bet aš myliu ir juos: jie man tinka rytais, kada aušta aušra ties plikaisiais šlaitais.

— „Vai, ateki pas mus, pasakyki ir mums, „ar audra čia atstaugs, sniegą pagirin grums?“

„Žiauriai laužys šakas ir vaitos graudingai „ir kaip dumais, suruks tie baltieji laukai?“

„Vai, ateki pas mus! Be tavęs taip ilgu... „Daug rasi tu čionai mylimųjų draugų;

„jie tave glamonės, tavo širdį ramis; „tau bus meili su jais nuobodė užmirstis...“

Taip jie gaudžia tyliai, kada aušta rytai, ir bučiuoja mane tuojau kiti sapnai.

Aš svajoju ramus ir klausaus jų šnektes, taip gilios, įstabios, taip visų užmirstos.

Zigmas Gaidamavičius.

Teofilo Braga.

KOVA SU SMAKU.

(Portugalų pasaka.)

Gyveno kartą kalvis — drutuolis neapsakomas: uždės ant žmogaus savo pirštą, — tai ir suplosyt bambadierį. Kur gi čia jo pati perkęs, kada jis norėdavo ją nubausti? O ji jau ir kudikio belaukus buvo. Mano, — ar ne geriau prasišalinti butų, juk tai nekaltą kudikį gal nužudyti. O ką su juo? Tai tikras žvėris.

Ir išbėgo tamsią naktį ji į kalnus ir pasislėpė ten urve; maitinosi šaknelėmis, žolelėmis visokiomis ir riešutais giriniais; pagimdė sunų, ir ji tuomi maitino.

Vaikas augalojo, ir jame matyties buvo tėviška spēka. Vos dar parėpiojo, o jau ant medžioklės pradėjo išeidinėti: kralikus girinius, kiškius, stirnas, o kartais ir lapės ir vilkus taip ir guldo. Ir vis tuščiomis rankomis. Nu, kartais stačiauką imdavo: išvers girioje jauną medelį iš šaknų, apskabys šakas, aplaužys — ir lazdele jau yra.

Tokį jau jam ir vardą motina davė: Spėka. Kaip dažinojo Spėka, kas jo tėvas, ir delko jo motina nuo jo pabėgo, sumanė išeiti į svietą — tėvą pamatyti. Atėjo kalvėn, žiuri, — pas priekalą stovi kalvis ir angia raudoną geležį.

— Ei, meister! suriko Spėka. — Padarykit man lazdele, taip sau, nuo 12 arobų sunkumo (aroba — apie 30 svarų)!

Pažvelgė jin kalvis ir žiauriai prabilo: — Ar tu iš proto išėjai! 12 arobų — tai tau ne lazdele!

Suprato Spėka iš išvaizdos ir šurkštaus kalvio balso, kad tai ir yra jo tėvas ir sako:

— Na, jei 12 neužtenka — nukalkite nuo 16 arobų.

— Ar tu mane ant juoko laikai, pienburni? — sugriaudėjo kalvis. — Sergėkis, kad tau kaulelius nereikėtų susirinkti?

— Ko čia pykti, — sako Spėka. — Nemaniau iš jės tyčiuoties, ir ne su tuo tikslu atėjau. O jei tokio saiko jums nepatinka, — nu, nukalkit man lazdele nuo 50 pudų ir atliktas kriukis!

Už savaitės sugrįžta Spėka ir žiuri — talka vyrų, ir kelios poros jaunių tampusi — tampusi, neištraukia iš kalvės lazdelės 50 pudų. Spėka priėjo, paėmė lazda už galo ir mėto, kaip žaislą. Kalvis su kaimiečiais tik traukiasi atgal.

— Nu, meister, o kiek jums už darbą priguli?

— Nieko, nieko nepriguli! Eik sau, eik po velnių!

— Gal ir esiu prie velnių, — sako Spėka, — bet pirma noriu atsilyginti su jums.

Nuėjo, o kitą dieną ir vėl atėjo ir motiną atvedė. Atsitiesęs su tėvu, paliepė jam dručiai saugot ir mylėt pačia dievų duotą ir motiną savo sunaus, užtai, kad jis, Spėka, neturi pas ką ją palikt, o juk pats jis užsimanė po platųjį pasaulį pavaikštinėti — laimūžes pajieškoti.

— Tai pasakės, atsisveikino su motina, paliepė jai nieko nesibijoti ir nuėjo. Ejo, ejo ir užklydo girion: žiuri, — stovi žmogus ir varto stovinčias pušis, tartum šiaudus. Nustebo Spėka ir klausia:

— Ei, kas tu per žmogus? Kaip vadiniesi?

— Vadina mane Pušiavertis, ir pirmas esu drutuolis musų apielinkėje. Vienok ant svieto yra vienas dar ir už mane drutesnis, — vaikin's su lazdele 50 pudų.

— Tatai aš esu. Taigi še ranką. Ar nori su manim po margą svietelį pavaikštinėt, laimūžes pajieškoti?

Dabar ejo dviese. Bėdami sutiko žmogų, kurs akmeninius kalnus galva vartė, — taip jį ir vadino Kalnaverčiu; girdėjęs jis buvo apie drutuoli su 50 pudų lazdele ir džiaugė, kad Spėka jį ir draugus priėmė. Prisieikė ir jis teisingai tarnauti garbiam draugui, ir leidosi visi trys kelionėn.

Bėdami pro jures, žiuri, — pliauškoja pajuryje dvi skaisčiausias panelės ir stikliniais kamuoliiais mėtosi. Ir lakioja lankais tie kamuoliai jurių pakraščiu, o Spėka pasilenkęs tik capt! — pagriebė viena, tuoj ir antrą kamuolį. Paspėpė kamuolius kišenėje, ir traukė tolyn.

Ejo ilgai tyrėlaukiu ir daėjo seną-seną grįtelę. Sumanė čia vaikinau pasilsėti ir pasidrutinti. Spėka pasiuntė draugus stambesnių žvėrių pamedžioti, o pats užkūrė ugnį ir pradėjo kepinti kralikus bei kiškius, kuriuos bėeinant sučiupo ir pirštais užsmaugė.

Vos spėjo Spėka peržengti grįtelės slenkstį druskinio akmens del skonio pasijieškoti, ogi tik šmunkšt iš po kampo juodas žmogutis su raudonais betais pro pat Spėkos kojas ir stačiai prie kudmento. Nusikabino nuo krūkio kabančius kralikus ir kiškius — ir į burną. Spėka stvėrėsi už jį, bet žmogutis dingo, tartum žemė jį prarijo; vistik no dėguliu spėjo Spėka pakulnin jam paleisti.

Sugrįžo draugai ir visi trys sutarė butinai pa-

gaut žmogutį. Apžiūrėjo grįtelę, pamatė, — po stalu juoduoja slapstosios durys. Pakėlė šias duris Kalnaverčiu, — prasivėrė juodas, gilus urvas, — dugno taip ir nematyti.

Spėka paliepė Pušiavertiui nuvyti kuodručiausią ir ilgiausią lyną. Privertė Pušiavertis augstų didelių pušų, pradėjo jų kamblius ir šakas pinti — lyną vyti, kad ligi dugno siektų.

Apsijuosė Spėka tuo lynu, leidosi juomi gelmėn, o draugams paliepė dručiai laikyti kitą lyno galą.

Leidosi Spėka vis giliau ir giliau, kol neatsidūrė plačiam koridoriuje, — o jame durių nesuskaitomai. Sustojė Spėka priešais vienas, pabaladojo ir liepė atidaryti, o ne — tai išlaužias.

— Kas ten drįsta duris versti? — klausia.

— Žinoma, kas: Spėka su lazdele 50 pudų, — atsakė Spėka. — Atidaryk, tik pasiskubink!

— Neštumės geriau tu iš čia, vaicine, — tarė senutė, atidarydama duris, — o ne, tai riestai tau prisieis. Ar žinai kas čia gyvena? Septingalvis smakas! Kaip sugrįš jis ir pamatys tave...

— Delei to aš ir atėjau! Pesiimti su juo noriu. O tu kas, senelė?

Nespėjo senelė ir žodį klausiman atsakyti, kaip įsiritė smakas. Baisenybė su septyniomis galvomis, iš šnyrpščių liepsna verčias. Ir subliovė:

— Oi, jaučiu, jaučiu... Žmogiena kvepia!... O Spėka tik šmunkšt jį lazdele per septingalvę, — taip visas ir išsitęsė, kaip dumtuvės, o iš ausų prasimulė kraujas. Ir stojosi čia stebuklai nematyti: vos užtiško lašas smako kraujo ant senutės, kaip prieš Spėką stojos skaisiti panelė.

Žiuri į ją Spėką ir mintija: rodos jau pirmiau kur-tai matyta. Ar ne ji tik su savo drauge po jures pluskojo?

Išėmė Spėka stiklinį kamuolį ir klausia panelės, ar nepažįstą jį jį?

Pradžioje panelė ir paklausė, ar sveikas dar ir tas kamuolis, jos sesers, ir čia apsakė Spėkai: kad jinau su sesere esą karaliaus dukteris, kad jiedvi pabėko smakui, ir kad jau iščia jiedvi neturį vilties išeiti. Ir ėmė panelė jo prašyti, kad jis jiedvi išvačiuotų iš nagų nelabojo. Spėka prižadėjo išgelbėti ir jos seserį. Apjuosė ją lynu, pajudino, kad traugai trauktų ją į viršų, o pats pasiliko kitos jieškoti.

Karalaitė numovė žiedą nuo piršto ir padavusi jį Spėkai, prisieikė, kad jinau liksis nebile, kol jis vėl ją nepamatys. Atsisveikino Spėka su skaisčiausia, o pats žengė priekyn ir pabaladojo į kitas duris.

Pasigirdo balsas kitos senelės. Ji taip-pat melė Spėką, kad nepristotų smaką, delto, kad su jo lazdele galima jį tik primušti, o suvis pergalėt jį gali tik su jo paties juodu kardu, kurį jis iš rankos neleidžia.

Nespėjo dar užburtoji karalaitė ir durių praversti, kaip smakas jaučia jau, — ir vėl: „jaučiu, jaučiu, žmogiena kvepia!“

Užsislėpė Spėka už durių, davė jam arčiau prieiti, tik jau kaip trauks su savo lazdele per maktantę, — taip tas ir išsitęsė. Bet gavius buvo, neabasis! Stojos tartum guminis ir sako:

— Matai koks tu! Nu, gerai! Dabar jau nebeleisiu tavęs, ne! Eikš šen ištikrųjį pesiimt! Še tau baltas kardas, o aš insiu juoda... Pažiūrėsim, pažiūrėsim, kuris kurį!

— Ne! — sako Spėka. — Nenoriu balto kardo, duokš juoda, o ne, tai ir su lazda man bus gerai.

Pamastė smakas: ko gero? Taip ir angs be galo jis mane su savo lazda. Kardo gi, jis gal ir rankose niekad neturėjo, — nežino, kaip jį valdyt; jau geriau jam atiduosiu kardą.

Prasidėjo kova. Smakas šmunkšt-kerta, o Spėka vis pasisergsti ir čiunkšt smakui ausį. Pradėjo melsti septingalvis: atiduok ir atiduok ausį! — o tas išdriekė guli, visus septynis liežuvius iškišęs.

Nuėjo Spėka, išlaužė duris, o jau karalaitė atsivertusi per užtiškų smako kraujo lašą, jo beabakinti. Padovanojo ir jinau žiedelį ir prisizabuoleistų lyną, bet kaip nēr, taip nēr.

Ejo buti nebile, kol jį vėl nepamatys jį, ir Spėka pasiuntė ją lynu viršun. Laukia, kad draugai vėl nuileistų lyną, bet lyno kaip nēr, taip nēr.

— Kas per šposas? — mąsto Spėka. — Kaip gi aš iščia išiesiu.

Sugrįžo Spėka vėl pas Smaką, o tas vis išdriektes ir vėl aimanuot: atiduok ir atiduok ausį. Spėka ir sako:

— Uždyką neatiduosiu, — nebent išsipirkai. Padarysi man tris darbus, — nu, ne kitaip, imk savo prakeiktą ausį. Pirmu gi darbu — iškelk mane į viršų, o kitu du darbu atliksi vėliau.

Pasijuto Spėka ant žemės, — dairosi, kur draugai, o tu ir pėdsako nebliko — podraug ir karalaitė. Ir leidosi Spėka platuojin pasaulin — dingusių jieškotų.

Ilgai ar trumpai vaikštinėjo Spėka, tiktai atėjo

į žuvėdų žemę tuo lajku, kada karalius rengėsi išleisti savo skaisčiausias dukteris už svetimžemių. Ir sužinojo jis, kad Pušiavertis su Kalnaverčiu prigavo karalių, — pasigyrvė, buk juodu išgelbėjo jo karalaites iš nelabojo nagų, už ką ir pareikalavė nuo karaliaus atlyginimo — atiduoti jas jiedviem už pačias. O karalaitės — nebilės — negali parodyti teisybės. Pamišlėjo Spėka, išėmė iš kišenės smako ausį ir sukando, — smakas, kaip iš žemės išdygęs, prieš jį suriko: atiduok ausį!

— O tu, mielasis, mandagiai, — o ne tai ir visai nematysi savo ausies! — subarė jį Spėka. — Kad tik kiek, tai ir apsakau visam pasauliui, kad tu beausis velnias, o jau tasyk tu nepasiversi nė į kunigą, nė į teisėją nė į turtuolį, nė į įsimylėjusį jaunikaitį; kiekvienas pažis tave iškart! Matai, nutilai? Taigi! Nu, nieko, — atiduosiu po atlikimui trijų darbų; daviau gi tau žodį.

Ir pareikalavo Spėka nuo jo antro darbo: kad rytoj rytą prieš karaliaus rumus butų išstatyti dar didesni ir puikesni rumai, ir kad pasiuntinis atkintame žipone apsaikintų visai šaliai apie svetimžemį karalaitį — Spėką. Na, ir kad palydovų gi butų kiek reikiant, apdangalai karališki, ginklai, dovanos — viskas — kuopuikiausia.

Neišdrįso smakas prieštarauti, — viską išpildė, kaip buvo prisakyta. Pasiuntė karalius pasiuntinius pas svetimžemį karalaitį ir atvedė Spėką į karaliaus rumus. O jau ten viskas buvo priruošta ir vestuves jau rengė. Bet karalaitės, kaip tik pamatė Spėką, iškart prabilo ir apsakė, kas jų tikrasis išgelbėtojas, o Spėka ir žiedus karalaitėjų parodė.

Karalius be pasipriešinimo pavedė vyresniąją dukterį Spėkai už pačią, ir tuojaus vestuves linksmas ir iškilmingas iškėlė. O Pušialaužis su Kalnaverčiu nešė savo kulnis, bijodamų, kad Spėka juodu nenubaustų, bet Spėka paliepė juodu sugrąžinti dovanų jiems jų kaltes ir pavilijo jiedviem dalyvauti jojo vestuvėse.

Viskas butų gerai; bet dar nespėjo suvalgyti visų piragų, vestuvėms pakeptų, kaip jaunavedžiai viens kitam į kudlas sukibo: mat, karalaitė priprašo ant nelabojo duonos, pasidarė toki užsikepėlė, kad tik pats nelabasis tegalėjo ją suvaldyti.

Taigi ir gyveno jaunieji kai šuva su kate, kol nepasirodė vėl juodasis raudonose batuose; nerimastavo tas be ausies — vis norėjo ją atgauti. O Spėka jam ir sako:

— Dar trečią darbą turi atlikt, tą syk galėsi gauti savo prakeiktą ausį.

— Nu, sakyk greičiau, besoti, ką dar tau padaryt?

— Imk tu sau mano pačią, nes tu tik su ja ir gali sugyventi.

Vertė S.—s.

Sofija Čiurlionienė (Kymantaitė).
DAILĖS PRASMĖ
GYVENIME.

Kas tai yra dailė? Klausia savęs dailės filosofas ir atsako: „Dailė — tai sapnas žmogaus idealo, uždaryto amžinai kietame akmenyje ar drobėje, iš kur niekad nepasiliosuos“ (Guyau). „Dailė — tai jieškojimas savęs“ (Christijansen). Dailė — tai žmogaus ilgėjimos paslaptis. Dailė — tai žmogaus gaminimo (tvėrimo) galybėsapsireiškinimas. Galime surasti daug panašių pasakymų, besizvalgdami toje didelėje begalinėje girioje, kuri yra šių dienų musų amžijaus dailė.

Perbėgus mintimi visas senąsias kulturas ir dvidešimtis amžių taip vadinamos krikščioniškosios kultūros, pamatome tokias begales dailės paminklų, kad galva svaigsta. — Ten Asirijos sparnuoti dievai akmenyje iškalti, čia veizi Aigipto sfinksai, ten Indijos Upanišadu kningos, Aravijos pasakos, čia Dantės „Dieviška komedija“, Šekspiro „Hamletas“, Leonardo da Vinci „Madonnos“, Mykolo Angelo Paskutinysis teismas“, o čia štai Dostojevskio atidengta žmonių gyvenimo paslaptis tai vėl mistiški, įkvėpti Maeterlinko paveiksliai tai Bacho fugos į tave kalba, tai Beethovenio simfonijos tave žadina. Klausai žmogus ir žiuri, kiek gali išgirsti ir priėti. Žinai, kad tai iš žmogaus įkvėpimo kilęs pasaulis, šini prie jį ir pajunti staiga, kad vieni dalykai, vieną iš jų milžinų tau artimi, savi, skaitai ir klausai ir gerėjies — kiti... į tave nekalba. Matai tik, kad per tiek amžių tas dailės pasaulis iš žmonių sielos atgamas į gyvenimą ejo, ir kuomet tų žmonių neišgamas į gyvenimą ejo, ir kuomet tų žmonių neišgamas, nei aido nebliko, tas dailės pasaulis gyvena galingas, naujoms kartoms amžinas paslaptis savo šlamėdamas.

Per amžius tie apdovanotieji savęs jieškojo, savo ilgėjimą iš širdies sau plėšė; ir tas jų ilgėjimas, tas paslaptis ejo į žmones tai dainos, tai sfinkso pa-

vidale, tai simfonijos, tai laiminančios Madonnos, ar nelaimingojo Danijos karalaitės žingsniais.

Žiuri ir matai, kad tas dailės pasaulis tai neužbaigtas koks rumas — jis gyvena kartu su žmogumi, kartu su tautomis ir visur vienodomis teisėmis auga.

Nėra tautos, kuri neturėtų savotiškos dailės, jeigu neužbaigtos, aiškios formos, — tai bent mėginime, stengime, pasigaminti ką-nors sau gyvenimą pagražinti. Pušlaukiniai žmonės puošiasi plunksnomis, raizo ir tepasi veidus varšomis, išpjaustinėja ant medžio baldų regėtus paveikslus, susigraudinė ir apsidžiaugę išvedžioja garsiai kokią gaidą, drabužius dirbamiems sutaukina varšas, prasimano šokti, norėdami išreikšti linksmą upą, šokant gi prasimano judėjimų, kurie, matomai, tam tarnauja, kad kuną gražesnį padarius. Ir čia štai gimsta supratimas gražaus ir negražaus, malonaus ir nemalonaus. Gražiu vadinu tai — kas yra jam malonu, nes reikią jo sveikatą ir stiprybę, tą stiprybę, kuri ir gimdo jausmų pilnumą, tą energiją, išsiliejančią gaminant naujus tvarinius.

Žmogus gražiu pavadinu visados tai, kas jam išrodo **naudinga, reikalinga jo padermei, jo augimui, išsiplėtojimui.**

Apie tai, kas yra gražu, sunku rašti vienodų nuomonių, kiekvienas žmogus vaduoja savo „patinka—nepatinka“. Žinojo tai jau rymiečiai, su-tverdami savo priežodį, jog del skonio ginčyties negalima.

Tas grožybės supratimas mainosi nuo begalės visokių sąlygų, pirm viso nuo individualinio žmogaus palinkimo ir jo kultūros laipsnio. Kokią moteriškę gražią pavadys kaimietis? Sveiką, stambią, linksmą, butinai raudonais skruostais. Kultūrinis gi europietis jieškos nerviškumo, lieknumo ir daug ko dar, visai nesuprantamo kaimiečiui. Šis pastarasis, norėdamas išreikšti pagyrimą, sulygindamas sakys: „Tai bent mergaitė, eina — net žemė dreba“. Anas gi apreikš: „Eina — kaip šešėlis, kaip šviesos spindulys, kurį sveikini ne tik akimis, bet stauga apsidžiaugusia siela“. Keliolika vaisingų žemės dešimtinų, ištiestų lygumoj, be abejo, bus darbininkui gražesnės, negu kalnai ir skardai, kuriais gerėsis dailininkais. Apie Suomiją pasakys toks žmogus: „Tai žemės bjaurumas: uolos ir ežerai“! Pasiklausykim tik, kaip tą uolų ir ežerų šalį brangina del jos gražumo aprupinti turistai. Įsigilinus į tautų papročių istoriją, į pačią literatūrą, suseksime lengvai, kad grožybės supratimas, pats skonis darosi kaskart labiau sudėtas — „subtile“.

Ir, rodos kad pati plačia prasme kultura ir yra tuo, kad augintų žmogaus reikalavimus, ištempus visas pajegas patenkintų tuos reikalavimus ir tuoj čia pat matytų, jog vėl atsirado naujų.

Taigi noras puošties, noras išreikšti kokią mintį naujais, savo paties išgalvotais ir padarytais dalykais, tas tai noras yra paties gyvenimo apsireiškinimas — gyvumo-gyvybės — tai yra žmogaus stiprybės išsiliejęs džiaugsmas. Kad dailės veikalo giminu valanda — tai džiaugsmo valanda, tam turime tiek pavyzdžių — kiek yra dailės veikalų, pradant nuo visai primitivių. Džiaugias audėja, kuo met jai pasiseka gražiai išmargint audeklą, nusirašoma našlaitė — išraudojusi ant motinos kapo gailėsi širdį veriančiais žodžiais, kaip širdis džiaugsmu plasta kompozitoriui improvizuojant, vaizdininkui teptuką į rankas jau imant. Nors giliausia nelaimė įkvėptų dailininkui veikalo mintį, jis visados, paversdamas ją kunu, ragauja neapsakomo džiaugsmo. Kodel? Nes žmogus myli savo stiprybę — ir myli be galo savo savo galybės pajautimą.

Is čia štai, kaip sakėme, ir dygsta dailė. Įvairių žmonių įvairiai suprantama, vertinama ir jaučiama dailė.

Pačioj pradžioj matomas aiškiai dailės naudingumas yra neabejojamas, bet žmogui augant — tas naudingumas slepiasi. Taip, pagaliau, pasislepia, jog filosofai ima išskirti visai tuodu supratimu: gražus, naudingas; pagaliau prieinama prie to pasakymo, jog gražų yra tai, kas nesuteršta joku naudingumu; jog tai, kas gražu, niekam netarnauja, gyvena pats sau. Is čia ir dailininkų pakraipa, iškėlusį dailės neprigulmingumą vėlavą. Vistiek kas, kam, kodel daryta, bet gražiai padaryta. Tuo keliu priinama lig tokios tuštybės, jog liepiama gerėties vaizdu, kur matom ištemptą virvę, ant jos porą pakabintų marškinių ar kitą kokią ten skalbinių dalį. Kybo sau tie lakatai vėjo plevėsuojami — ir stebiasi žinovai sustoję: „kaip tai padaryta!“ Is kur tai?

Či kad pasislepia matoma nauda, o ne kiekvienas moka ir mėgsta jieškoti tos nematomos, neapčiuomos naudos. Kodel gi neatsiminus šičia, kad naudinga pirm viso gyventi, gyvenimas gi — juk tai išreikštas jausmų ir minčių judėjimas, taipgi tas jausmų ir minčių pilnumas turi pirm viso dailėje reikšties.

(T. b.)

netur būti baudžiamas; taip pat už antrą ir trečią. Bet tas, kuris atkartoja blogus darbus — prasižengimus, pražudo liuosybės teises. Tokį žmogų reikia įsūsti į pamišėlių namą, į ligonbutį.

Gamta savo protingame aprūpinime nusprendė, kad visos baumės turi būti automatiškos.

Baumės gemalas buna veikmėje.

Ateis diena, kuomet mes mokysime, o ne bausmie; auklėsime, o ne žudysime.

Meilė ir darbas reformuos pasaulį, — bet viens be kito negalės to padaryti. **V. J. Budrikas.**

Į Lietuvą.

(Kelionės įspūdžiai).

Rodos dabar mums visiems yra labai paprastu dalyku kelionė į Lietuvą iš Amerikos, arba iš Lietuvos Amerikon. Ir kas čia nebut paprasta: susikrovei mašiniuką ar baksiuką savo daiktų, pasiėmė moterį su vaikais (žinoma, jei tik turi tą viską), nusipirkai laivakortę ir marš. Rodos, nereikėtų nei kalbėt apie tą viską. Vienok nežinurint jį taip jau paprastą ir kartais neišvengiamą mūsų gyvenime apsišiekimą, jau ne tik važiuojant pačiam ar iš Amerikos ar Amerikon, bet net išleidžiant kitą, ypač išleidžiant jį tėvyne, pajunti savo sielą kokį-tai sudrebėjimą, kokį-tai neapsakomą jausmą, kuris perima visus gilumus mūsų dušios. Nesakau čia, kad tai visieji tas yra: yra žmonių, kurie jau senai užgesino savyje visokius jausmus. Bet didžiama visgi jaučia tą, ką aš jaučiu ir gali patvirtinti tą, ką aš sakau.

Bet kaip ten nebutų, svarbu, kad aš tą jaučiau išvažiuodamas ir todėl, kad aš jaučiau, tai dabar ir su skaitytajais šio laikraščio noriu pasidalinti savo jausmais.

Į Lietuvą!... Tai žodis skambėjo galvoj dar miegant tą naktį prieš išvažiavimą, skambėjo sėdant į traukinį, skambėjo užlipus į laivą, skambėjo balsuose laivo muzikės, kuri griežė išvažiuojant, ir matėsi tas taipgi veiduose palydėjusių mane draugų, net sublizgėjusiose viena momentą ašarose ant jų veidų aš galėjau išskaityti: **Į Lietuvą... bet kodėl mes da šiandien negalime ten važiuoti?!**

Bet, kam čia taip daug apie tai pasakoti. Na, į Lietuvą ir viskas. Poetai tegul aprašo apie tai plačiau. Mes, prozaikai, galim pasakyti taip: laivas sušvilpė, mašinos sutratėjo ir mes pasileidom į mares. Už valandos jau tik per dumus tesimatė Amerikos pakraščiai.

Na, ir sudiev jai!

Da už dienos jau nesimatyt jokių pakraščių. Čia jau mūsų akys atitraukia nuo tolumos ir pirmą sykį apsidairo apie save. Tik dabar čia pastebi, kad kažnėkodel skaičius važiuojančių į tėvynę daug mažesnis, negu iš tėvynės. Na, ir tiek. Daug ką gyvenime pastebi nepaprasto... Gal but tėvynė tik išauklėjimui...

Bet vienas dalykas mums tą kelią džiugina: kas valanda vis arčiau prie tėvynės. Tą aš misliju beveik kiekvieną minutą ir bučiuoju mislijės iki pat kelionės pabaigai, jeigu nebutų sugadintas saldzū iluzijų vienas užtėmęs dalykas.

Mat, neviskas šiame pasaulyje daroma liuosnoriai. Net ir jį tėvynę ne visi liuosnoriai važiuoja. Yra tokių, kurie bėgtų nuo jos, bet juos veža varu.

Pasitaikė, kad laivas, kuriom aš važiuoju, gražino 30 emigrantų, neiškėlusiu savo kojos ant Amerikos žemės, tik mačiusiu josios pakraščius. Mat, jie ne viską turėjo, ko „laisvoji Amerika“ reikalauja: vieni buvo abelnai silpnos sveikatos, kiti silpnų akių, t. t. neturėjo užtekinau pinigų, kad užganėdint godų Amerikos norą ir ketvirtų nieks neatsisaukė ir taip jie visi 30 liko sugrąžinti į tėvynę. Mat, važiuojant jie nežinojo, kad liuosna, turtinga ir laiminga Amerika to viso reikalauja... Ir už tą nežinojimą jie liko sugrąžinti ant laivo dugno, kar dvi savaiti reikėjo pusbadžiams apsvarstyti apie save.

Mums važiuojant pasitaikė rusų Velykos. Tarp gražinančių daugiausia buvo rusai ir keletas mažrusių. Prisiėjo Velykų subatvakary atlankyti tuosius „ant dugno“. Jų padėjimas sunku aprašyti. Tą reikia matyti. Pinigų pas visus nei kapeikos. Kunas apdengtas tik skurliais. (Reikia atminti tą, kad važiuojant Amerikon jiems prisiėjo laukt Liepojuje savo kaleinos penkias savaites, kuomet galėjo juos šiaip-ne-taip sutalpinti į laivą, dvi savaiti važiuot į New Yorką, 30 dienų prabut New Yorke ir dvi savaiti važiuot atgal, — užtai nėra dyvų, kad ant jų pasiliko tik skurliai).

Plaukai nekierpti nežinau nuo kokio laiko, barzdos neskustos. Todėl nedyvai, kad juos aplankius, man atėjo ant minties M. Gorkio drama „Ant dugno“. Ir tai ten drama tik lošiama, o čia viskas tikriausioj savo esybėj. Vieni skaito bibliją, norėdami joje rast, kodėl jų gyvenime tik vargas, kiti gludo be žado, rodos ausdami į žmones ir gyvenimą apatiją, tretį keikia Dievą, valdžią ir visą srietą už savo nelaimę, o vienas, lupdamas šutintą bulvę, kalba sau vienas: „Astrachianai kam aš tavie aplaidau! Juk ten pačintė mano dabar laukia Kristaus prisikėlimo ir ryt anksti būčiuosiu su savo vaikučiais ir sveikšis su Kristaus prisikėlimu, valgys gražiai nudažytus kiaušinius ir gal miega dabar ramiai švartuos pataluos sapnuodama, kaip aš Amerikoje tveriu jai ir vaikams laimę... Ar jie laukia dabar manęs ir ar aš jiems parvežsiu laimę?!”

Štai tau ir kelionė į tėvynę!... Ateikit šen, poetai, išreiškite, jeigu galite, tuos malonius jausmus, kurie kutena kiekvieno tėvynainio sielą pagrįžti į tėvynę...

Vienok aš neapsirikau sakydamas, kad beveik kiekvieno išvažiuojančio iš tėvynės, ar grįžtančio tėvynėn sudreba jausmai, tik ne mano kaltybė, kad sudrebėjimo priežastis nevienokios...

Dar man tebemiegant vieną rytą, prieš pažįstamas latvy užklausė: „Ar pažįsti tu tą šalį?“

Aš kuliu išsiritau iš lovos. Šiaip-taip apsiėngęs išbėgau ant palubos ir mėčiau žvilgsnį į tą pusę, į kurią parodė latvy. Prieš mane pasirodė apirę krantai, kelios daržinės su kiurais lentų stogais. Dar toliaus kelios stubukės šiandiniams stogais. Reiškia, čia jų uostas. Visai laivui prisirišus prie krašto pamačiau pirm visko į akis puolančią, lyg Egipto piramidą, stovylą. Da geriaus prisiziūrėjus, pasirodė, kad tai raitas sargybinis. Sargybinis kažnėkodel vis kreipė į laivo pusę savo priešakinę pusę, jokių būdu nenorėdamas parodyti užpakalinės. Bet man visgi pasisekė užmatyti ir užpakalį, — bet tada tik ir supratau, kodėl jis taip stengėsi užpakalį užkavot. Ten užpakalinėje dalyje sargybinio „mundie-

ros“ stokavo šmota ir labai aiškiai matėsi jo senai skalbti apatiniai (sykiu ir viršutiniai) marškiniai. Tą stokavimą sargybinis ir stengėsi užslėpti prieš turtingą Ameriką, kuri, jis manė, sykiu su laivu atvažiavo jo pažūrėt. Mažas, kudlotas arklys stovėjo ant vietos nesijudindamas ir retkarčiais sučiaupdamas savo atvėpusią lupą. Visą laiką žiūrėjo į marių vandenį; akyse nebuvo jokio gyvenimo, — rodos, kad jis (arklys) su visu nesiinteresavo savo aplinkiniu gyvenimu. O galbut jo „dušios“ gilumoje ir buvo mintis bet iš jų nebandysiu čia tyrinėti. Visu uosto pakraščiu sėdėjo vaikų kruva, kurių basos kojos bandė pasiekt vandenį, bet negalėjo. Užpakalyje sargybinio su arkliau stovėjo eilė pažįstamo tipo žydų, kurie su savimi turėjo po beskutę „tavoro“, kuriuomi manė užganėdinti atvykusius amerikonus. Bet štai užgriežė muzika, nuleista žemyn trepa ir laivas pritraukta visai prie krašto. Atsidaro daržinės duris ir pasirodo činovninkas. Tai tos šalies atstovas išeina pasitikt svečius. Prisiartinęs, bando lipt trepaus angštyn, bet paslysta ir nugriuva. Pasirodo, — jis negali užlipt angštyn, nes pergirtas...

Čia minėtas latvy vėl užklausė: „Ar pažįsti tu šalį?“

Taip! aš pažįstu tą šalį! Argi nekvepia gimtine tie nušūrę aplinkiniai šiandiniai stogai? Argi neperstato gimtinės visa eilė pakraščiu sėdinčių basų vaikų, žiurinėjų atbukusių žvilgsnių į naujai pribuvusius? Argi ne mūsų gimtinės šalies pritarautojai bando užpilti degtine savo neturtą ir vargus? Argi, antgalo, ne gimtinę perstato stengiantis užkavoti savo skyles drabužiuose sargybinis? Taip. Mes buvome sustoję Rotterdame, Hollandijoje, Kopenhagene, Danijoje; ten mus sutiko blizgantį, užganėdinti gyvenimu, šalies atstovai. Ir mes nežinojom kad tai ne mūsų šalis, ne mūsų gimtinė, nes mums nepriminta užsiganėdinimas, nepriminta gražumas. Tik dabar mes pajutome savo gimtinę, pasijutome savo stichijoje ir prigimtoje aplinkybėse.

„Taip“, atsakiau, „aš pažįstu tą šalį: tai mūsų gimtinė“.

Čia mes jau užbaigėme kelionę į gimtinę. Liko tik keletas mylių, kad kiekvienam pasiskirstyt į bakažes, kurias už kiek laiko buvome aplaidę. Ką ten mes sutiksime, ateitis parodys. Gal likimas pavels pasidalinti su skaitytajais ir gimtinės įspūdžiais.

A. Atgaja.

Cicero Newell.

Iš indijonų gyvenimo.

PIETŲ IR TARYBA.

Vieną dieną po to, kai mes atkeliavom į savo buveinę, aš paliečiau vertėjui, idant jisai pasiūstų kvieslį, kad pakviestų indijonų vadovus ir vyriausius karžygius pas „Naująjį Tėvą“, kuris nori su jais pasikalbėti. Mes pagaminome valgio apie dvidešimtis penkiems asmenims. Paskirtu laiku pribuvo toksai skaitlius žmonių, didelių bei tvirtų indijonų, kurie su iškeltomis galvomis, rimtai bei su pasididžiavimu ėjo į mano buveinę. Jų plaukai buvo supinti į dvi kasi, o ant kiekvieno viršugalvio buvo pritaisytas skalpas, kurio plaukų kuokštas buvo supintas į vieną kasą. Visi buvo po truputį raudonai nusidažę rei-

duš ir rankas. Jie neturėjo su savim jokių ginklų, išskyrus medžioklės peilius, kuriuos jie visuomet nešioja makštyse, prieš diržų prikabinose.

Vertėjas supažindino mane su visais vadais. Pirmų-pirmiausia perstatė vyriausią jų vadą, Taškuotą Uodegą. Kai aš atsimeu, jisai išrodė stiprus ir givus. Jisai buvo apie penkių pėdų ir dešimts colių augščio ir tiesus, kaj vilyčia. Apsivilkęs buvo elnio odos marškiniais ir užsimovęs melsvus antblaudžius. Beto, aš patėmyjau, jog jo plaukuose buvo iškisti dvi arelio plunksni.

Po jo atėjo Baltasai Griaustinis. Jis buvo vadu tulos dalies Taškuotos Uodegos karžygių ir vadovavo du tukstančiu šiaip žmonių. Ir jisai man išrodė gražiausiu iš visų indijonų, kokiuos tik man teko matyti. Paprastai indijonai išrodo pilni puikybės ir išdidumo, bet jisai atėjo pas mane su kupinu veidu nusišypsojimo ir širdingai pasveikino. Vėliau, keletų metų praėjus, aš tikrai ir pilnai šitą vyrą pamylėjau.

Tad atėjo Juodasai Varnas; jisai buvo augščiausias už visus — apie šešių pėdų ir dviejų colių augščio. Jo akys buvo stiprios ir perveriančios.

Paskui prisartiino Du Kirėiu, gana senyvas vyras ir ne taip augštas, kaj kiti; jis buvo vadovu daugelio žmonių. Potam priėjo Greitas Lokis; jis taipogi buvo augštas ir laibas irgi vadovavo su virš du tukstančiu žmonių.

Galop prisartiino senas vadas Pasitęsęs Arklys. Jis buvo nuo senatvės sulinkęs, o jo draugai pasakoją man, jog šimtas su virš sniegu nuplovė ant jo tepės-šėtros. Gyveno jisai su Brulė Sioux tribo žmonėmis, nors jo žmonės buvo persikėlę gyventi arti Yellowstone upės. Jie nebuvo pasirašę po sutarties lakštus, kaj kiti tai padarė 1868 metais.

Po perstatymo aš paprašiau jų atsisėsti. Ir jie susėdo indijonų papročiu: atsisėdo ant grindų bei savo gunėmis apsidengė kelius. Jie nemėgo sėsti ant kėdžių. Vienas senas vadovas išsireiškė: „Žemė yra mano motina, ir aš noriu silsėti ant jos krutinės“. Kuomet jie susėdo, mano žmona padavė kiekvienam po dvi lėkšti — kurių vienoje buvo mėsa, o kitoje šiaip maistas. Vietoje šakučių, jie naudojo savo medžioklių peilius, nesa šakučių jie niekuomet nebuvo naudoję.

Kai pabaigėme valgyti, tai aš patėmyjau, jog senasai vadas, Pasitęsęs Arklys, buvo suvalges tik pusę jam paduoto valgio. Jisai paluosavo diržą ir vėl mėgino valgyti, tačiau nedaug tesuvalgė. Padėjęs lėkštes ant grindų bei pažvelgęs į mano žmoną ir rąkom pamosavęs, nurodė, kad nejudintų tų lėkščių ligi jis sugrįžs. Jisai atsistojo, užmetė gunę ant pečių ir išėjo. Po valandėlės jis sugrįžo su jaunu, apie dvidešimties metų vyruku. Senasai vadas paliepė jam sėsti ir baigti valgyti tai, kas buvo likęs.

Aš patyriau, jog jie niekuomet nepalieka valgio, kadangi toksai pasiėlgimas skaitomas netinkamu ir įžeidžiančiu tą, kuris užsikvietė pas save. Jeigu jie neįstengia suvalgyti viso, kas jiems yra paduota, tai jie pasiėaukia ką-nors pagalbon, kad suvalgytų tai, kas liko. Iš šito fakto aš sužinojau tai, jog eidamas į vaišes, aš butinai turiu susirasti žmogų, kuris suvalgytų likusią dalį, jei aš nestengčiau suvalgyti tiek, kiek jie suvalgo. Neužlgo aš patyriau, jog tokį žmogų nesunku surasti.

Užbaigus valgyti likusiąją dalį vienas indijonų išsitraukė pytkį, kurį pripildė raudonojo gluosnio žieve. Jis uždegė jį ir padavė greta jo sėdinčiam, kuris užtraukęs dumą pustė į delną. Paskiau laikydamas ranką ant savo galvos, paluosavo sugniažtus pirštus ir tarė: „Kai dumai iš šito pytkio kilsta ir eina į debesius, taip mano maldos žodžiai eina pas Didžiąją Dvasią“. Ir jisai prašė, idant Didžioji Dvasia pagelbėtų jiems jų taryboje, nesa jie nenori daryti nieka blogo. Ir kiekvienas jų pačiliui tą patį darė.

Vertėjas man paaiškino, jog jie nieko nepradeda, kas svarbesnio, nepaprastę Didžiosios Dvasios pagalbos.

ŠIS—TAS.

Du sumanių atsakymu. Jonas: „Sakyk, Antanai, kas ant viso svieto yra gudresnis?“ Antanas: „Žmogus“.

Jonas: „O kas už viską yra bjauresnis?“

Antanas: „Taipgi tas pats žmogus“.

Amuras.

Kur kam geriau gyventi? — Elgėtomis Lietuvoje, vagims Rusijoje, žydams Francijoje, turtuoliams Anglijoje, kareiviams Vokietijoje, kunigams Italijoje, valkatoms Ispanijoje, o darbininkams pas Dievą, t. y. po mirties. **Amuras.**

Greitas uždarbis.

Lakunai už savo drąsų darbą gauna gan geras pinigus. Laike 1909 ir 1910 metų Pullan ir Bleriot gavo virš 200,000 rublių; Ružje, nelaimingas Latam, Farman ir Moran — apie 100,000 rublių, 1911 m. Bomom laike trijų mėnesių išlošė apie 200,000. Yra lakunai, kurie gauna už pavojingą jiems darbą po 100,000 r. į mėnesį, nors tas skaitomas mažu užmokesčiu. Garro padaręs 7 rinkius už dviejų dienų lakstymą Anzerijoje gavo 30,000. Muline už aplėkimą šešių rinkių gavo 13,000 r., o Bleriot; jam perlėkus per Lamansą, ir Konstantinopolyje už kelių minučių lakstymą pareikalavo apie 40,000 r.

Drutuolis Šarpantje už vienos dienos imtines paėmė apie 20,000 r., o negras Johnson, po garsių imtinių Reno, gavo 375,000 r.

Mandagumo taisyklės. Chinų respublikos prezidentas Juan-Ši-Kai išleido prsakymą prisilaikyti sekančią mandagumo taisyklę: 1) sveikindamas — nusiimti skrybėlę ir nulenkti galvą; 2) ant svarbesniųjų iškilnių kaip tai: laidotuvės, vestuvės ir tautiškos šventės — nusiimti skrybėlę ir nusiilenkti tris kartus; 3) kasdienioje apeigose, nusiėmus skrybėlę, tik vieną kartą nusilenkti; 4) susitikus ant gatvės, nusiimti skrybėlę be nusilenkimo; 5) moteris turi taipgi pildyti 1-mą, 2-ą ir 3-tį punktus, nenusiimant skrybėlės.

Tame-pat prisakyme yra reikalavimai kaslink moterų ir vyrų drabužiu.

Anglijos karaliaus „kukorius“. Vyriausias Anglijos karaliaus virėjas gauna metinės algos 20,000 dolerių; apart to dar daug jis gauna visokių dovanų. Keli metai atgal vienas Suvienytų Valstijų mėsos karalius norėjo pavilioti prie savęs tą karaliaus virėją. Jis paskyrė jam \$50,000 metinės algos. Karaliaus virėjas pasiuntė Amerikos turėčiui sekantį atsakymą: „Negražu būtų anglikui mainyti tarnystę pas Didžiosios Britanijos karalių ir Indijos imperatorių ant tarnystės pas kara-

lių kumpių ir carą sušaldytų negyvų kiaulių ir jaučių“.

Kova su musėmis. Suvienytų Valstijų mokslo vyrai bei gydytojai senai jau pripažino, kad žymiausiu užkrečiamųjų ligų platinioju yra musės. Delei to stengtasi, idant musės būtų naikinamos kuoasčiausiai. Laikraščiuose daug apie tą rašoma, daug duoda visokios rūšies paveikslų. Ypač smarki kova apsiireiškia paskutiniaisiais metais.

Chicagoje susitvėrė „musių naikintojų armija“ kurion ėjo žymūs visuomenės veikėjai. Tos „armijos“ atstovai nešioja ant krutinės tam tikrus ženklelius su parašu: „naikinkite muses“. Nors galutinai pasiliuosuoti nuo musių dar nepasisekė, vienok daug čia nuveikta, ir, turint omenyje amerikonių pastovumą, galima sakyti, kad galop musės bus visai išnaikintos. Tikriausiu kovos budu skaitoma stengimos sunaikinti musių kiaušinėlius chemiškais vaistais; tas daugiausia atliekama žiemos laiku. Vienok daug naikinama musių ir vasaromis. Šitame atvejuje daug gali prigelbėti vaikai. Worcester'yje, Mass. buvo padarytas stebėtinai konkursas, kuriame dalyvavo 230 vaikų, surinkusių laike dviejų savaičių 10 statinių musių. Prizą už narsų musių gaudymą sumoje \$100 gavo 12 metų amžiaus vaikas, kuris sugaudė 1,220,000 musių jo išrastuose slastuose — pinklėse, kurie dabar plačiai pragarsėjo. Nekuriuose Amerikos miestuose musės visai sumažėjo.

Klaidingos žinios.

Paryžiaus rusų laikraštyje užtikau gana skaudų pasiskundimą ant svetimtaučių, kad jie labai prastai težino apie rusus ir Rusiją.

Čia paduosiu keletą paveikslėlių, parodančių, kaip tankiai platinamos tarpe svetimtaučių visai neteisingos ir net juokingos žinios apie Rusiją.

Tryliktoje amžiuje kokis-tai konsulas Plano Karpini pranešė, kad Liėnos upės apielinkėje (kur balandžio 4 d. 1912 m. buvo sušaudyta apie 250 darbininkų) gyvena žmonės, turį tik po vieną koją ir po vieną ranką, kurie visai negali vaikščioti. Kada jie nori permaintyti savo padėjimo bei gyvenimo vietą, jie verčiasi ritiniu, atsispirdami tai su koja, tai su ranka.

Vienoje iš 19-to amžiaus geografijų pasakya, kad Vilniuje nuo seniausių laikų užsiliko labai garsi jureivystės mokykla.

Sykį pana iš vieno vakarinės Europos miesto pasipažinusi su rusais, klausė jų: „Ar dar užsiliko garsus namas, padirbtas iš ledų 18-ame amžiuje Peterburge?“ Mat, ji maniusi, kad Rusijoje laikos amžinas sniegas ir ledai...

Mopasant'as rašė, kad Rusijoje persergsti žmogų, kada jau nuo šalčio pabalsta jo nosis.

Vienas francuzas pranešė, kad Rusijoje yra garsiausių šunų veislė — „sobaka“. Kitas gi pasakė, kad rusai maitinasi žuvmis, išskyrus tik kazokus, kurie gražia žvakes.

Paryžiaus laikraštis „Figaro“, bekalbėdamas apie sektas iš priešasties atvažiavimo Paryžium vieno svarbaus svečio iš Rusijos, pranešė, kad šis prigulįs prie sektos „de prokhvosti“, ką antrą dieną perspauddino visi kiti laikraščiai.

Nieko sau, — gerai perstatoma ta mūsų „matuška“.

Amuras.

Geistina surasti naują žemę.

Mokslas vyrai mano, kad šiaurės poliariškame dirže turi būti dar niekam ikišiol nežinomas kontinentas. Matematikai-geografai išskaitliavo apšvietimą net jo didumą, jis anot jų, siekia — 500,000 kv. mylių; nupiešė jie ir jo formą.

Voldemaras Stefanson'as, kuris neseniai surado naują eskimosų tautą, ateinančiame liepos mėnesyje važiuoja į ieškoti šito kontinento.

Jis tarėsi su Amerikos geografiška draugyste, kad ta paskirtą pašalpą organizavimui tos ekspedicijos; tokią pat sumą manoma buvo gauti iš gamtos istorijos muzėjaus New Yorke.

Vienok Kanados valdžia „paviliojo“ Stefansoną, paskirdama tam dalykui \$75,000 su ta išlyga, kad jis išmeigs Kanados vėliava ant naujai atidengtos žemės.

Koja parašė knygą. Washingtone išėjo kninga jaunos amerikietės p-lės Gl. Vertju. Tai — romanas, parašytas labai gražia kalba ir rimtai viskas jame apmąstyta. Kninga, nors labai stebėtina, parašyta koja.

Dar jaunystėje jos rankos liko suparalyzuotos; jomis ji nieko negalėjo veikti. Tada G. V. sumanė vietoj rankų pasinaudoti kojomis. Ilgus metus turėjo ji prie to pratintis. Dabar ji dešine koja rašo ne blogiau už gerą kaligrafą. Kningos rankraštis perrašytas tris kartus; ta jos kninga turi didžią pasekmę.

JUOKELIAI.**Elgėta.**

— Brangiausioji poni, dėl Dievo, susimylėkite... jau keturios dienos nieko nevalgiau!

— Tai nelaimingas! Kaipgi tas atsitiko?

— Kaip Dievas mato! Patikėkite, skilvis taip burga, kad už ardytą ramumo tik-tik nesučiupo mane policija.

Varduvėse.

— Ar galiu matyti varduvinišką?

— Ne, negalite.

— Kodel? ar jo nėra namie?

— Namie tai namie, bet tokia me stovyje, kad aš jums nepatariau ir rodyties jam.

— Kodel gi taip?

— Visvien jis tamstos nepažįs.

Patarnavimas.

1. Esant pas sunkiai sergantį ligonį, reikia pasirūpinti apie karštą (grabą).

2. Matant pargriuvusį žmogų, reik greit atsigulti ant jo.

3. Norėdamas imti dalyvavimą linksmume savo draugo-jaunikio, turi būti jo mylimąja.

4. Sveikindamas draugą su pirma alga, turi jam padėti „pajudinti“ uždirbtus centus.

5. Baudžiant prasikaltusį suną, reikia verkti ir šaukti lygiai, kaip ir jis.

6. Augštai gerbdamas vardą garsaus rašytojo, turi pasirašyti jo vardu po savo raštais.

7. Gerbdamas savo artimą, privalai pasiimti ant savęs užduotį atplėšti ir perskaityti jam prištus laiškus.

Tvirtas budas.

— Ot, tyčia praeisiu pro bufetą — bet visvien negersiu, jokių budu neprasižengsiu. O vienok puikiai sustatyti tie vyno buteliai — tartum koki batarėja. Juk malonios ir akį veriančios tų saldžių skjstimėlių spalvos... net jų šešėliai vietoje vilioja, traukte

traukia žmogų. Rodosi, kad aš bučiau dailininku-piešėju, taip ir nupieščiau... Taip, puikus esti, gamtos peizažai! Bet.. daviau žodį — ir negersiu, nė už kokius pinigus — ni-ni... Stai aš jau ir praėjau! Kokis tai tvirtumas žmogaus budo: pasakiau — nė, ir basta. Pagirtinai, molodie... Nu, bet už tokį narsumą, už tokį kietumą reikia sau atlyginti, — taip sakant, reikia suteikti užmokėstį, už stebėtiną budo tvirtumą. Tik gaila, kad nėra tinkamo draugo, — nu, bet visvien... išgersiu ir vienas...

Vaidelis iš Rusijos gyvenimo.

Miestsargis (užklupęs naktį patvoryj miegantį girtuoklį):

— Ei, tu! Kelkis!

— N-negaliu...

— Kur tu gyveni?

— N-nežinau...

— O tavo vardas ir pavardė — tą turbūt žinai?

— T-taipgi nežinau.

— Ką gi man dar su tavim daryti.

— Paimk a-adresų kningą, perskaityk visus vardus, ir k-kada pasitaikys mano vardas — aš pakelsiu ranką.

Termometras.

Svečias. — Ei žmogau! Duok man župės, tik karštesnės.

Praėjus kelioms minutėms.

Svečias. — Jūs nešate man ne labai karštą župę.

Tarnas. — Bet juk jūs jos dar nemėginote, ponuli!

Svečias. — Jei jūs galite joje laikyti savo dičkį pirštą ir nejauciute skausmo, tai reiškia, župė yra ne labai karšta. Atneškite kitą!

Skaitliavimo mokytojas.

— Ką gi tu tenai, karvelėli, rašai į savo notatką?

— Tai aš paženklinu, kiek šiandien kartų aš su tavimi pasibučiavau, Elziutė. Penkioliką kartų. O iš viso, nuo to laiko, kada mes susižiedavome, aš pabučiavau tave 837 kartus. Ir tu mane pabučiavai 837 kartus. Iš viso — 1674 kartus.

— Tai niekis, ką gi čia skaitliuoti.

— Nesakyk nieko. Tai labai įdomu iš grynai matematiško atžvilgio.

Gydytojo meilė.

— Magdute, parodyk savo liežuvį!

— Nu, kas čia per baikos!

— Jėkios baikos. Aš mėgstu žiūrėti į tavo žavėjantį liežuvį, — jis toks sveikas, raudonas. O dabar pasidėk jakutę — aš pasiklausysiu tavo širdies tvaksėjimo.

— Juk man niekas neskaudi.

— Žinau... Bet man tai yra didžiausias užganėdinimas — klausyti, kaip lygiai, maloniai tvaksi tavo širdelytė.

Kaip sutaupti pinigų.

Priprasti prie pinigų taupymo yra gan sunkus dalykas.

Dėti pinigus į taupomąją kasą silpno budo žmogui visai mažai naudos, nes visados galima iš ten juos išimti. Geriausiai pasieltgi sekančiai:

Padaryt rašomajame stale skylutę ir leisti jai kasdien po vieną kelnį guziką. Šią operaciją reguliariškai reikia daryti laike 2—3 mėnesių, — iki, galop, guziko mėtimas nebeis paprotin.

Tada nuo guzikų reikia pereiti ant centų, paskui ant penktukų, dešimtukų, 25 c., 50 c...

Rašomojo stalo raktą reikia įmesti į vandenį — upę, ežerą jūrę...

Papratus panašiu būdu taupyti pinigų, greitu laiku susidės didelė jų kruva...

Draugės.

— Nu Elenute, kaip tavo jaunikis, vis taip-pat į tavę įsimylėjęs.

— Ir dar kaip?! Daeina net iki to, kad jis šokinėja apie kiekvieną moterį, kuri tik yra vardu Elena.

— O gal jam kita Elenutė geriau pasidaboja, arba net visos jam taip-pat geros, kaip ir tu?..

Širdingas prisipažinimas

— Juk iki vestuvių tu sakei, kad turi tiek ir tiek pinigų. Dabar gi pasirodo, kad pas tave nėra nė skatiko. Tai tu mane prigavai?

— Aš labai stebėjau, kaip tu viskam tikėjai...

Vietinės Žinios**Nauja opera lietuvių kalboj.**

Birželio 3 d. vakare McCaddin saleje pastatyta mūsų scenoje nauja komiška trijų veiksmų opera „Kornevilio Varpai“, kurią sulietuvino P. Bukšnaitis. Tiesa, tai lengvo turinio veikalas, bet žmonėms labai gerai suprantamas ir pavyzdinčiai atliktas. Tos operos vedėjai — dirigentas K. Strumskis, scenerijus — A. Kvederas ir režisierius P. Bukšnaitis gali savo darbo vaisiais tikrai pasidžiaugti. Darbo bei truse dėta daug, taigi ir veikalas išpildytas su mažais, beveik neuztėmiamais išėmimais-nedatekliais, pilnoje to žodžio prasmėje — pavyzdinčiai.

Kiek ligi šiol pastatyta buvo Brooklyno lietuvių scenon veikalų, nė vienas jų nebuvo taip gerai atliktas, kaip „Kornevilio Varpai“. Nė profesionalai aktorai, jei būtų paimti, nebūtų geriau atlikę savo rolių, kaip atliko: A. Kvederas — Gasparo, seno skupuolio ukininko rolę, A. Kancieriutė — Serpoletės, Gasparo rastiinės, nežinomo tėvų dukters rolę, P. Bukšnaitis — Rejento, Kornevilio notaro rolę ir A. Kriaučiūnas — grafo Enriko de Kornevill rolę. Kai jie pasirodė scenon, žiūrėtojai visai pamiršo apie Kvederą, Kancieriutę, Bukšnaitį ir Kriaučiūną. 1) Publika matė prieš save skupuolį Gasparą, vylingą senį, kuris pamylėjęs auksą, svetimą turtą, stengdamosi atstumti nuo savęs nuožvalgą, kad jis lankosi nakties laiku į Kornevilio palocių ir tenai džiangiiasi auksu, blizgančiu auksu. Atstumimui nuo savęs nuožvalgos jisai sumano gaudinti žmones: apsisiaučia balta paklode užsideda žvakę ir priejės prie langos mosikuoja bei švaistosi ir gaudina kaimiečius ir kitus žmones. Žmonės pradeda plačiai kalbėti apie vaidinimosi ir apie šmėklas, kurios viešpatauja Kornevilio palociuje, o Senis Gasparas juokiasi. Kartu su juo juokėsi ir publika. 2) Serpoletė — tai išdykusi, saumylė mergaitė. Ji didžiūojasi prieš savo drauges ir net jas pakiepia. Paskiau pareikalauja ir lieka pripažinta grafaite Luiza de Lucenay. Apsivelka ilga šlebia, kurion eidama painiojasi, pasiima monoklį ir vaikščioja pasiputusi bei giriasi apie savo pažintį su grafais, markizais ir net karaliais. Bet išsiaiškinus, jog ne jinau tikroji grafaite, tik Žermi-na, ji nelabai tenuliusa; priima savo likimą be didelio nusiminimo. 3) Rejentas, Kornevilio notaras, — tai didelis saumylis ir pasiputėlis, mokantis su panelėmis gražiai flirtuoti ir labai didelis bailys. Kai tarnaitės „samdy-

mo dienoje“ šoka ant rinkos, tai rejentas, žiūrėdamas į mergaičių blauzdas net ant stalo užsilipa, pradeda diriguoti ir bediriguodamas nusiverčia nuo stalo. Apsiskelbus Serpoletei grafaite Luiza de Lucenay, jisai į kitas mergaites nė nebežiūri, bet tupinėja apie ją ir nuolat ją sekioja. Gi iškilus kokiam trukšmui ar sumišimui, slepiasi už mažos mergaitės. P. Bukšnaitis, Rejento relėje, parodė tikrą komiko talentą.

4) Grafo Enriko de Kornevill rolę taip jau gerai atlikta.

Tarp antrųjų geriausia lošusių reikia paminėti šiuos asmenis: A. Mikulitę — Žermės, pamestosios grafaiteės rolėje, A. Radzevičių — Vaito rolėje, Nj N. Fuinaro, asessoriaus rolėje ir J. Anamavičių — Kašaloto, grafo oficeriaus rolėje.

Galop reikia pasakyti, kad šią perstatymą labiausia puošė chorai bei baletas. Vienas lietuvių veikėjas, kuris matė šią veikalą ant svetimtaučių scenos išsireikė, kad svetimtaučiai ne geriau padainavo už musiškius — Central Brooklyno ir Williamsburgo dainininkus. Lauksime daugiau tokių gražių, lengvų veikalų. Nebūtų prošalį ir ši-patį, „Kornevilio Varpus“, ateinančiame lošimų sezone atkartoti.

Publikos ant šio vakaro buvo pilnutėlė McCaddin Hall svetainė.

— „Faustas“ ir „Šienapjutė“. Taigi birželio 7 d., McCaddin svetainėje ant Berry gt. buvo sulostas taip senai laukiamas „Faustas“ — I-mas aktas ir „Šienapjutė“. Vaidino „Scenos Mylėtojų“ choras, vadovaujant Mikui Petrauskui.

Apie „Fausto“ atlikimą sunku ką-nors tikro pasakyti. Pirmiausia, kad šitas veikalas padarytas ant publikos tinkama, gerą įspūdį, tai tur būti tinkama scena su įvairiais prietaisais, o galop, atlikimui Fausto ir Mefistofelio rolių reikalingas geras išsilavinimas ir įprotis — juk čia svarbus kiekvienas gestas kiekvienas krutėjimas taipgi — pozos, mimika, balso tonas ir tt.; jei to vis nėra tai „Faustas“ niekam negali patikti.

Beto mūsų publika mažai žino apie panašios rūšies klasikiskus veikalus — jie jų tinkamai nesupranta, jie jiems darosi nuobodžiaus.

„Šienapjutė“ buvo atlikta gan gerai. Ji įvedė vakaran kiek gyvumo — visų žiūrėtojų veidai tar tum nušvito, pasidarė linksmesniais. Dangelis, manau, prisiminti senus laikus Lietuvoje, kada matė tikrą šienapjutę savo krašto gojuose — apluokuose bei sodybose ir be abejonės, patįs joje dalyvavo. Tikru „Šienapjutės“ padabinimu buvo A. Kancieriutės, tarnaujančios mergaitės Aldonos rolėje, — ji dar kartą patvirtino savo gabumą scenos srityje. Gan gerai atliko savo roles: P. Narvydas — Mikolo Gotauto (ukininkaičio) rolėje, S. Vaineikis — Andriaus Masiulio rolėje ir O. Ražkiutė — Stepo Juškaus (pusbernio) rolę.

A. Kancieriutei liko įteiktas gražus gėlių buketas. Publikos buvo mažai — pusė sėdynių matėsi neužimtų; mat tą savaitę laike SLRKA. seimo buvo lošta toje pačioje saleje „Kornevilio Varpai“ ir duotas koncertas.

— Koncertas. Birželio 4 d. vakare, McCaddin saleje buvo koncertas. Kas tame koncerte buvo dainuota, apie tai mes jau paminėjome išties pereitime numeryje. Koncertas, galima pasakyti, iš muzikos žvilgsnio pasisekė. Šitame koncerte geriausiai, pilnoje

to žodžio prasmėje, atsižymėjo pianistės: p-lės Angnes Staudenbaur ir Laura Karužintė bei daininkė — p-lė Marė Karužintė. Neblogai taipogi padainavo solo p. A. Kvederas, duetas — p-lė A. Mikulitė ir A. Kvederas, kvartetas — p-lės A. Kancieriutė, J. Vidrinskiutė, bei p-nai Kazys Brazys ir Antanas Kvederas ir galų gale Šv. Cecilijos choras iš Newark, N. J. diriguojant p. A. Radzevičių.

— SLRKA. 28-tas Seimas. Birželio 5 d., šeštą val. vakare, užsi- baigė šitos didelės lietuvių katalikų organizacijos seimas. Seime dalyvavo viso 82 delegatai, tarp jų — septyniolika kunigų. Platesnis šio Seimo aprašymas tilps šitam ir kitam „Vien. Liet.“ numeriuose.

— Nedėdienių mokyklų iškilmės. Birželio 5 d. buvo iškilmingai apvaikščiujamos 84 metų nedėdienių mokyklų sukaktuvės. Šitose Brooklyno iškilmėse dalyvavo virš 150,000 vaikų. Didžiausios minios gražiai apsirengusių vaikų vaikščiojo po žymes miesto gatves; ypač gražiai išsižūrėjo vaikų minios Prospeet parke. Tos visos vaikų iškilmės darė labai malonų įspūdį, kaip ant pačių vaikų, taip ir ant minios suaugusių žmonių, kurie buvo susirinkę pažinūrėti tos iškilmės.

New Yorko žinios.

— Kapų puošimo diena. Užper, pėtnyčią, „Decoration Day“ šventę apvaikščiujant prie įėjimo į Central Parką, atidengtas žuvusiam Cubos vandenyse karo laivui „Main“ paminklas — „Main Monument“. Atidengimo parodoje dalyvavo 5,000 jureivių. Tarp kitų žymių civilinių žmonių, dalyvavusių prie to paminklo atidengimo, buvo: ex-prez. Taftas, New Yorko gub. Sulzer, miesto majoras Gaynor, Bostono miesto majoras Fitzgerald. Taipogi buvo daugybė admiralų, kapitonų ir kitų jureivijos oficerių, ir Suv. Val stijų laivyno ministris, Josephus Daniels. Karo laivai New Yorko prieklaunkon pribuvo šie: Wyoming, Florida, Arkansas, Delaware, North Dakota, New Hampshire, South Carolina, Kansas, Virginia, Georgia, New Jersey, Rhode Island ir keletas kitų. Nuo Cubos ton parodon dalyvavo karo laivas „Cuba“.

— Fr. Friedmann'o institutas džiovininkų gydymui jau atidengtas 103 gatv. ir W. End ave. Pirmą dieną po atidengimo liko įskiepyta 25 džiovių; nuo kiekvieno imama ne mažiau 25 dol. Nekerius tas savo rūšies „trustas“ priverčia mokėti po 200—300 dol. Kitiems gi daromi skiepijimai ir dykai.

Paskutinėse dienose keletas autoritetiškų gydytojų viešai paskelbė apie netikusius Friedmann'o vaistus, o jo veikimą Amerikoje pavadino formališka, sistematiškai suplenuota prigavyste.

Gegužio 29 d. valdiškas „Sveikatos Biuras“ uždraudė d-rui Fr. Friedmann'ui vartoti jo vaistus — vakciną ir paliepė uždaryti, iki galutinai neišsiaiškįs dalykų stovis, augščiau paminėtą institutą.

— Miesto majoras Gaynor išleido paliepimą areštuoti visus, kurie mėčioja parkuose popiergalius ir kitus dalykus. Tam tikras policistų skyrius saugos nedėdieniais visus miesto parkus. Taigi reikia apsisaugoti, kad nepapulti į tų guzikuotų sargų nagus.

Šitas majoro paliepimas — tai pagirtinas daigtas, nes dabar par- kai bus šiek-tiek švaresniais ir malonesniais akims.

— „Geras daktaras“. Šiose dienose ant 2-os gt. po num. 237, rajone, kurį paprastai vadina „mažąja Vengrija“ mirė senukas daktaras, Frank Karoli. Jis gyveno visai būdinai, dviejuose kambariuose, už kuriuos mokėjo \$2.50 į savaitę. Karoli buvo plačiai apsišvietęs žmogus, žinojo 16 kalbų ir turėjo keletą medicinos diplomų. Jis gydė išimtinai tik vienus neturtėlius, nuo kurių neėmė jokio užmokesnio. Savo pragyvenimui jis uždirbdavo lekeijomis, rengdamas mokinius prie kvotimų ant dentistų.

Miręs senukas kartu su savimi nusinešė savo gyvenimo paslaptį. Žinoma, kad jo tikra pavardė nebuvo Karoli. Amerikon jis atvažiavo 20 metų atgal iš Austrijos. Savo artimiems draugams jis tankiai sakydavo, kad jis stengiasi užmiršti savo praėjusį gyvenimą, kuris spaudžia jo dvasią. „Geras daktaras“, kaip jį vadino ant 2-os gatvės, paliko „nuosavią“ lovą, pogalvę ir 38 c. kapitalo.

— Morgano kolekcijos. Nors tikrai nepasakyta, betgi kalbama, kad yra viltis, jog Morgano dailės daiktų kolekcijos ateinančių metų pradžioj bus sudėtos į New Yorko dailės muzėjų (Metropolitan Museum of Art). Tam tikslui jau yra baigiama taisyti vieta — šiaurinis sparnas, kurin bus sudėta 4,100 dailės daiktų.

VIDURIU LIGOS

Visi gydytojai sutinka su tuom, kad didžiausia dalis jų pacientų — tai žmonės sergantį vidurių ligomis. Neprileiskit prie to, kad jų „viduriai“ išėitų iš tvarkos ir tuomi untaisyty kelia kokiai nors pavojingai ligai.

Severos Kartus Vynas Viduriamis

(SEVERA'S Stomach Bitters). Išves jus ant sveikatos kelio. Jis sustiprins jūsų pilvą, sureguliuos virškinimo darbą. Suteiks taipgi sveiką normalų apetitą. Kaina \$1.00.

REUMATYZMAS

neuralgija, susidaužimai, sustinimai, parališiški skausmai, subrinkimas gilių, sustingimas sunarių arba muskulų, padagra, traukučiai, strėnų skaudėjimas, skausmas krutinėje ir šone — reikalauja išlaukinio vaisto pavydale gero linimento.

SEVEROS GOTHARDO ALIEJUS

(SEVERA'S GOTHARD OIL) yra patariamasis ir vertas patarimo, kaipo vaistas tokios rūšies skauduliams ir kenkimams. Kaina 50c.

Pas Aptiekorius. Klauskit Severos vaisto ir reikalaukit, kad jums jį duotų. Jeigu jūsų aptiekorius negalį jį pristatyti, orderinokit stačiai nuo mūsų.

W.F. SEVERA Co.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Zbyszko imtynės. Nežiurint to, kad St. Zbyszko Montrealuje liko pusėtinai sužeistas, geg. 28 d. vakare, Madison Square Garden salėje, jisai ėmėsi su rusų drutuoliu, Georgu Lurichu. Tečiau imtynės nenusisekė, nes besimant Zbyszko pradėjo silpti, galva pradėjo sopėti ir turėjo nuo imtynių vietas pasišalinti. Tatai imtynių pergalė, noroms-ne-noroms, tapo pripažinta Lurichui. Zbyszko nusilpnėjimo priežastis, kaip nurodo, tai jo žaizda. Besimdamas su Lurichu, jis vis kėlęs rankas prie galvos, prieš padarytos žaizdos ir jam rodėsi, kad iš jos teka kraujas.

NAUJI RAŠTAI.

„Aušrinė“ N24 Turinys: V. A. *** (Eilės). Zigmo Gėlės. — Aš mėčiau į pievuzę (eilės), Juozo Žainio. — Kurčiukas. Zigmo Gėlės. — *** (Eilės) Mis. Gandro. *** (Eilės). A. J. — Minėjų žiupnelis. K. Velbuto. — Trumpa estų studentijos gyvenimo apžvalga. Vabalėlio. — Laikraštija ir gyvenimas. Žinios—žinutės. Bibliografija. Kalbos dalykai. Atsakai. Ankos. Pranešimai. Pataisymai.
„Draugija“ N76. Turinys: M.

Vaitkus: Mislė (eilės). Petras R.: Kunigas daktaras Antanas Civinskis. — Vaikų auklėjimas (taša). Jonas: Pasaulio procesai (pabaiga). K. Buga: Del mūsų rašybos. A. Jakštas: Subjektivizmas katalikiškoje publicistikoje. Bibliografija ir kritika. Svetimtautinės spaudos apžvalga. Atsiųstos edakcijos kningos. Naujos kningos svetimos kalbose. Spaudos klaidos.

„Pavasaris“ N5 (13).
„Šviesa“ N6.
„Špitolninkas“ N5.

KRASOS DEZUTĖ.

„Dainų mylėtojai: — Tamstos raštinio korespondencijos — „Ilgu man, o gal ir visiems!“ — nedėsimė. Straipsnis — ne straipsnis, korespondencija — ne korespondencija; perdaug jau tame rašinėlyje viskas sumaišyta, — priegtam, beveik išimtinai jame kalbama apie bažnytinius dalykus. Kaz. Dumnii, iš Blissville. Jei tokia neteisinga žinia tilpo „Spit.“, tai jame duokit ir atsakymą, kuris parodytu, kame tikra teisybė — juk „V. L.“ skaitytojai nieko apie tą „Sp.“ tilpusią žinią nežino, tai ir Tamstos atsakymas neatnėš pageidaujamos naudos. Nedėsimė. Sliburii: — Tamstos rašinėlis — „Kvailis“ tilps sek. „V. L.“ num.; ačiū. A. M.: Tamstos „Post-Scriptum“ gavome — peržiūrėsimė; iš Tamstos pranešimo neaišku, ar geistina tą komedią tik per laikraštį perleisti, ar ir atskiroj kningutėj išleisti.

ATSARGI MOTINA.

P-nia Frances Lebeda iš Holland, Mich., ištikro yra labai atsargi motina, sprendžiant iš jos sekančio laiško: „Meldžiu prisijusti man pusę tuzino butelių Trinerio Amerikoniškojo Kartaus Vyno Elixiro. Tai yra ištikro geras vaistas, kurio turėtų rasti kiekviename name. Jusų patarimas ir šitas vaistas išgydė mane, už ką priimkite širdingą padėką. Aš turiu du bernaičius ir kaip tik patėmijū, kad jų apetitas neyra kaip turėtų but, aš duodu jiems per keletą dienų šaukščiuką prieš kiekvieną valgi, ir viskas vėl buva gerai“. Motinos gali užbėgti už akių daugeliui ligų, arba gali jas greitai išgydyti, sekdamas šita patarima. Vaistas yra geras seniems ir jauniems. Kaip tik patėmysit bent kokį nereguliariškumą ar kokį nesmagumą, vartokit Trinerio Amerikoniškąjį Kartaus Vyno Elixirą. Aptiekose. Jos Triner, 1333-39 So Ashland ave., Chicago, IllPamykit apie Trinerio Linimentą reumatiškuose ir neuralgiškuose skaudėjimuose. Jusų aptiekorius gaus jums jį.

IR VEL, BROLYTI, PIKNINKAS!

Po ilgų streikų ir daug kentėjimų šalėjų ir bašo mes 58-to SKYRIAUS PRESERIŲ UNIJA, U. G. W. of A. surengėm nors trumpą valandėlę pasilinksminimo, kad atgaivinti savo linksmumą. Todėl kiekvienas nuliudė ir neramus, malonėkit atvažiuoti ant žemių paduotos vietos ir dienos, o ten atrasite sau užsiganėdinimą, ant tyro oro po gamtos papuoštis meidžiais, susitįdami draugas su draugu, draugė su drauge, vaikas su mergele, mergele su vaikinu ir visi podraug sukimsės į rundą dainuodami „Mes Lietuvos jaunuomenė, tratata, tratata...“ o mūsų seneliai iš šalies žiūrės ir džiaugsis, kaip mes jauni dailiai linksminamės. Pirmą kviečiau, kad atsilankytų nuliudė ir neramus, o dabar kviečiu, kad atsilankytų liuksmi ir smagus: kad suramintų visus suvažiuosius, kuris

atsibus SUBATOJE, 14 BERZELIO-JUNE, 1913 M., antrą valandą po pietų SCHUETZEN GLENDELE parke. Užkviečiam visus lietuvius, lietuvaites iš visų apielinkių lietuviškų. Rengdamies važiuot nesusilaikyt nuo važavimo sakydami, kad draužiai ne-prosyti, nes niekas nepadyvis, ba preserių pikninkas. Neatidėkit ant kitų pikninkų, nes tokio smagus nieks nesurengs. Da čia turiu biskį pasakyti tiems darbininkams, kurie neorganizuoti, kad atvažiuotumet pažiūrėt mūsų organizacijų. Kviečiame ir tuos, kurie biskį sergat, nes parvažievę busite sveiki. Vardė visos Unijos kviečia Komitetas.

Įžanga į parką labai pigiai tikta 25 c. ypatai. Daveža šie karai: nuo Williamsburgo tilto, Bushwick Ave, Wykof Ave; iš Greenpoint, Union Ave.; nuo senojo tilto, alavaite Ridgewood, Karas Gates Ave., Myrthle Ave.; iš C. Brooklyno alavaite Myrthle Ave ir karas Myrthle Ave.; iš South Brooklyno alavaite 5th Ave., persimainant ant Bridge Str. stoties ir važiuoti iki Ridgewood, o Ridgewode persimainyt ant Ridgewood karo, kuris nuveš į Parką.

Parsiduoda pigiai buėrnė ir Groserstoris vietoje lietuviams ir lenkais apgyventoje. Biznis gerai apsimoka. K. Siwecki, 96 Hobson Ave. (cor. Washington Ave.) Laurel Hill, L. I., N. Y. (25)

ANT PARDAVIMO namas už pusę prekės iš priežasties išvažiavimo, taipgi 2 lotai. Meldžiu atsiskauti kas vakarą nuo 6 iki 10, Subatomis po pietų ir Nedėldieniais visą dieną. John Buller, 181 Meeker Ave. Greenpoint-Brooklyn, N. Y. (27)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO. Parsiduoda saliuos geroj vietoj — apgyventoj lietuviams ir lenkais. Biznis eina gerai. Priežastis pardavimo — einu į kitą biznį. Kreipkitės šiuo adr. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis **Geografijos Vadovelis** Kaina 75c. Apdaryta \$1.00. 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y. I. J. Paukštis & Co.

MIKO PETRAUSKO KONCERTAS

BUS 14 BIRŽELIO, 1913 m. Svę. Jurgio Dr. Svetainėje, 180-182 NEW YORK AVENUE, Newark, N. J. PRADŽIA KONCERTO 8:30 v. VAK.

DALYVAUNA ŠIE ARTISTAI: P. Čiurlionis, pianistas; S. Stefanavičius, pianistas; Ona Zigmančiūtė, sopranas; Bronia Bočkūtė, sopranas; A. Radzevičius, koro vadovas ir Šv. Cicilijos koras.

Tikietų kainos: 75c. 50c. 25c. ypāt. Tikietai gaunami pas A. Radzevičių, 102 Warwick str.: pas Šv. Cicilij's koro narius ir svetainėje prieš koncertą, vakare.

Lietuviškos Konservatorijos mokinių koncertas, Waterburio skyriaus, bus 29 birželio.

Liaudies Dainos,

Solo balsui ir pijanui, Sutaisė

MIKAS PETRAUSKAS.

1. Vai aš pakirsčiau žalioj girioj klevėlį 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį 60
3. Siuntė mane motinėlė į jureles vandenėlio 20
4. Šių nakialy, per nakialy nemigau 30
5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25
7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15
8. Už šilingėlį, už mažulėlį 30
9. Skyčiau, skyčiau skynimėlį 15
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15
11. Jahna mahte seeru sehja, lihgo 15

Viso \$2.65

Gaunamos pas:

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Liudas Gira. Žalioji Pievelė. Eilių rinkinys.

Prekė 65 c.

200 ŽAIDIMŲ

kambaryje ir tyrame ore.

Su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.

Jaunuomenei dovanėlė.

Sutaisė Matas Grigonis.

Prekė 75 c.

GAUNAMOS PAS:

J. J. PAUKŠTIS, & CO.

120 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.



TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00. Kiekvieno Lietuvosio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72,469.33. Lietuvos apšvietos ir kultūros reikalams — \$8,551.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52,517.97.

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr. 307 W. 30-th St. New York, N. Y.

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos.

Pusl. 143. Čienia 45 centai.

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuočių tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Biednos lietuviškos mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiereškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokiečių, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ja skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet istoriškų vardus išidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikalė tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.

Visos šitos dramoms imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdytą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas historiškias atsitikimas, kaip pasisventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinė“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramoms yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8-9 po pietų nuo 2-3
ir vakare nuo 6-8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankaukienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lauko prie palatų.
VALANDOS: Nuo 12-2 po pietų, nuo 7-8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak.
Seredomis 8-11 ryte
152 Polk Str., prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI
naujos druktojaunos mašinos Typewriters. Rašy kite šlanden, o gauste katalogų dykai. Knogos teipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.
Kreipkitės per laišką a t šio antrašo: **A. MALIAUSKAS,** 687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.
P. S. Teipgi parsiduoda naminiai baldai (Furniture) ant išmokėsčio vietiniai kre pkitės pas mane.

Ar matei kada-nors laikraštį **“DRAUGA“?**
“DRAUGAS“ yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių rašinių raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. “DRAUGAS“ gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.
“DRAUGAS“ atsielina metams \$2, pusel m. \$1 Užsieniuose metams \$3, pusel metų \$1.50
Rašydami laiškus adresuokite **DRAUGAS PUB. CO.** 2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš “Vienybės Lietuvininkų” ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.

Moteris, norinčios išmokti akušeriatuti, dabar tu legaliską mokyklą Serantone, Pa. Moksias prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mė nesius. Pasibaigiant kursai, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje.
Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00.
Mokyklon Lietuvas priima „The International College of Midwifery“.
DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telefonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.



Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikščionims ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukt ypatiskai ar per teleponą. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Av. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Gera proga visiem



Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiuokų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smulkų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokių skyriaus. Maldakalnių, visokių gražių popierių laikams rašyti (gramatams) su puikiais apskaitymais ir daikinoms. Visokių magiškų monų daiktų. Taipgi monų kniuga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrų turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietes ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuojau, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreiptis šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Rusų tautiškas savaitraštis

“RUSKIJ EMIGRANT”

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienijotose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.

Į Kanadą ir Rosiją 2 „

Adresuokit:

166 AVE., A. „RUSSIAN IMMIGRANT“, NEW YORK, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygtė Lietuviškoji ir Anglišką kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiti papieras, Suvienijotų Valstijų konstitucija, nepilietiškos deklaracija ir konfederacijos stralpsniai. Amerikos Lietuvių Ukešn Klubas, maldymas reikala, išleido virš minėta knygtė kurios čienia yra 25c. Užsiskaitanti knygtė pinigūs siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, an šito adresu:

LITHUANIA CITIZENS CLUB Brooklyn, N. Y. 372 Bedford Ave.

Rusizkai Amerikonizka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Čiesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų, Kursk — 13.000 tonų.

Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į Liepęją.

\$31.00 3-šios klesos \$33.00. \$45.00 2-ros klesos \$50.00. \$65.00 1-mos klesos \$75.00.

Dėl simulkensų žinių kreiptis iš mūsų agentus ir centrališką kontorę. A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

Tikras Lietuvos, baigęs mokslą steito universiteite. Buvo miestu daktaru Indianapolj, Ind. ir specialiskai mokinosi New Yorke Didžioje Mokykloje daryt visokias operacijas ir gydyt pavojingas ligas. Po įėjimui didžio daktariško mok-lo, Dr. Stankus įrengė savo locą Sanatorium (naminių ligonbutį), kur užlaiko visokias ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų.



Gydo ligas: Nuo reumatizmo, skaudėjimo kaulu, strėnu, kojų pečių, nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamu ligu, užkrečiamu ir nedidžiu viduriu, išbėrimu, niežėjimui ar židui ant veido ir kūno visokių spuogų, dedervinui ir slinkimui plauka, galvos skaudėjimui, širdies, inkstu, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas, neuralgiją, drebjimą saauriu, greitą supykimą, negalėjimą miegoti ir išagytį, greitą pailsimą, sunkų kvėpavimą, peršalimo slogos ir nusilpėjimą sveikatos, visokias moteriškas ligas, skausmingą ir nerėguliaršką mėnesinių (baltųjų) tekėjimą ir gumbą. Darau operacijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegeniu, moteri ir vyrų gimdančiu organu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akiu ir gerklės.

Daktaras Stankus civiliškoj formoj, greitą supykimą, negalėjimą miegoti ir išagytį, greitą pailsimą, sunkų kvėpavimą, peršalimo slogos ir nusilpėjimą sveikatos, visokias moteriškas ligas, skausmingą ir nerėguliaršką mėnesinių (baltųjų) tekėjimą ir gumbą. Darau operacijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegeniu, moteri ir vyrų gimdančiu organu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akiu ir gerklės.

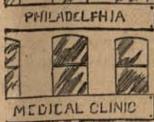
PADEKAVONĖS UŽ IŠGYDYMĄ. Aš Jonas Šaltinskis, 926 Jenne st., Kenosha, Wis, istariu širdinę ažiū daktaru Ign. Stankui už išgydytą manęs. Dabar prašau Tamistos išgydyti ir mano draugą Juozapą Šaltinskį nuo išbėrimo spuogais ant kūno. Aš Adolis Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan, Pa., pasakysiu tikrą teisybę, kad jusi gyndolis man nedaug gero padarė, tiktai sustabdė slinkimą plauku, išaikiuko plaukus ir sustabdė niežėjimą galvos, o kas link užauginimo plauku, tai aš nieko nemanau.

A. J. Juskaitis, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiškiu savo širdingą padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydytą nuo skaudėjimo pečių, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Cradon, Wis. ir Pranas Grablauskas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkavoju daktaru Ign. Stankui už išgydytą nuo kroniškų, užsienėjusių ligų. Tos visos padėkavonės yra įdėtos su pavėjimu pačių pacientų. Kiti visi yra užlaikomi didžioje slaptybės. Dr. Stankus duoda daktarišką rodą ir egzaminavimą dykai ypatiskai ir per laiška, be skirtumo kaip toli gyvenate: Amerikoje, Kanadoj ar Anglijoj. Visuomet kreiptis ypatiskai arba laišku ant šio adresu:

DR. IGNATIUS STANKUS, 1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA. Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4.

TUKSTANČIAI ŽMONIŲ



Kuriems buvo pirmiaus gyvenimas pilnas kanikinimų ir varginimo nuo visokių ligų silpnų, pakartęs; besant išblyškę, išbale, sulinke, sukniube, vos kojas pavilko, bet kad atsišauke prie PROFESIONALISKO DAKTARO, THE PH. M. CLINIC, aprašant arba apsakant ligą, kas kenkia, tad tapo pamatiškai trumpam laike išgydyti ir dabar yra sveiki, laimingi, ir iš gilumos širdies dėkingi, taip sako išgydyti:

UŽŠVIS SAULELĖ I MUSŲ LANGELI!

GARBINGAS DAKTARE: Apturėtas liekarstas vartojant vis ir vis sveikata šio geryn ir lenzyva, o ta užsienėjusi mano liga, nuo Jusų tikrų galingų gerų liekarstų, kaip sniegas nuo saulės spindulių nyko. Dabar jau pasilikau visai sveikas, nes krutinė ir galva nustojo skaudėti teip ir kosulys visai išnyko. Pirmiau buvau silpnas, auklurės-sukumpęs, o per galybę augščiau mokslo ir tikras liekarstas, pasilikau sveikas, stiprus vyras, dėkavojuantis tik Philadelphia M. Klinikui. Su guodone M. P. Sakalauskas, 2331 Emerald Ave., Chicago Ill.

Mrs. Petronė Bakutė. 125 2nd st. Somerville, N. J. Teipat dėkavoja už išgydytą, nes pirmiau ją gydė didžiausi New Yorko daktarai, kurie negalėjo pagelbėti, o vienok Philadelphia M. Clinic, atsakančiai į trumpą laiką, moterišką padarė sveika nuo labai didelės ir apse-nėjusios sunkios ligos. Mr. M. Kazioras, 1612 Chestnut st. Trenton, N. J. Nemažiau yra dėkingas už išgelbėjimą jo gyvasties ir išgydytą nuo nervų, krutinės skaudėjimo, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, skreplavimo. Lygiai labai dėkavoja Mr. J. Ruskis, 333 15th av. Newark, N. J. Mrs. D. Karasevičia 63 South st. New Britain, Conn. Mr. Julius Birsnas, 318 Franklin st. Port Washington, Wis. Mr. Jonas Tamulis, R. D. 1 Malboro, Mass. Mr. Jos. Jurevič, 147 W. First st. Fulton, N. Y. Mr. Ant. Čeras, 888 So. Swanson st. Philadelphia, Pa. Ir tukstančiai kitų, kurių negalime į laikraščių sutalpinti.

Todel, jeigu esi nesveikas ir greitai laike tikrai nori išsigydyt, tad kreipkis čion, kur tukstančiai kaip į pamalyvą vietą traukia ir tampa išgydyti. Ateik arba rašyk šiandien ista-viškai, nes gromatėnis su mandagum priduos laiškiškas kenkia, o busi išgydytas. Džiauis pasilikdamas sveikas ir laimingas ant vidaus. Nėra skirtumo kokia liga sergate ir kas kenkia, nes jeigu specialiskai profesionaliskai daktaras Klinikai pripažins, jog gali būti išgyty, tai gali tikėti, kad apturėsi tikrą pagalbą; be peilio be operacijos, bet su tikroms liekarstoms nuo: inkstu ligos, skaudėjimo sparių, kaulų, strėnu, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjima, skaudėjimui ir nedidžiu viduriu. Galvos skausmų, širdies, kepenų, kosulio ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo, slogų, nuo abieju sveikatos nusilpėjimo, dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teipat nuo jaunystės išsitymo klaidų, sėklos nubė-gimo, blogų sanpų, nemigos ir nuo visokių slapų užsikrečiamų ligų. Teipat moterišką li-gų, kaip: skausmingų mėnesinių ir kitų visokių ligų, kurios tik varginimui žmonių atsiranda. Rašant vidaus reik adresuot teip:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA. Atsilankantiems asabiškai ofiso valandos yra šitos kasdien: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Nedėlioj nuo 10 iki 3, o Utar. ir Pėtn. vakare nuo 6 iki 8. Teipat reikalauk nuo Klinikos knygos „DAKTARAS“, o bus pristigta.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMĄ!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokių Ruma-tizmo: kaip kaulinio, mus-kulinio, sėnaitikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmo-nių siunčia laiškus dėkavoda-mi už mano geras gyduoles. mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbi-me ir išsigydyt mano vaistuose.



Teipat ir jūs galite gydyt sa-vo Rumatizmą su mano gyduo-lem ir buti vienas iš daug šim-tų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tan-kiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbi-me ir išsigydyt mano vaistuose.

Vaistai kaštuoja vieną dolerį (\$1.00), o su prisunimtu 25 centai daugiau. Su guodone FRANAS URBANAS, Aptiekorius, 151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

BUKIE VYRAS

REPTURA, VARICOCELE, PRAPUOLUS PAJIEGAS, UŽTRUCINTAS KRAUJAS.



DR. O'MALLEY BUDAS Visados išgydo! Išbandyta per 30 dienų! Be peilio ir vaistų! Išrasto per mane! Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai kurie pas mane dirbo, gali sakyti, kad jie žino ma-no methody ir pagal jų gydo be operaci-jos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vincas Dr. O'malley Budas ir naudojimas tik Mano Ofise.

Aš nedrukoju jokių gromatų ligonių kadangi atsilankymas į mano Ofisą pa-rodys jums, kad turiu daugybę groma-tų nuo ligonių iš visų šalių pasaulis, kurie tapo išgydinti. Prisiųsk 2 c. markę už knygtę padu-bintą paveikslais apie Repturą.

Dr. Alex O'Malley 158 S. Washington Str., Wilkes-Barre Pa. Galima susikalbėti lietuviškai-lenkiškai.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA"?

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 melus Chicago, Illinois kas Pečnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja me-tui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas. Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvena Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCŲ J. DAUNOROS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vianatinčius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kūno silpnųbių. LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę specialiskų gyduolių, sutalsytų iš šviežiasių ir geriausių medikamentų ir labai pasekingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gausamos sekantios gyduolės:

Table listing various medicines and their prices, such as Kraujo Valytojas \$1.00, Gyvasties Balsamas 75c, Nervų Stiprintojas 50c, etc.

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynios 25c. Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisunimto Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais. Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kreivtenoje lietoje. Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIUS 229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

“Russkoe Slovo”

Leidžiamas tris kartus per savaitę redaguojuamas J. K. Okuncovo

Kaina metams \$2.00. Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antraštas: Russkoe Slovo 108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

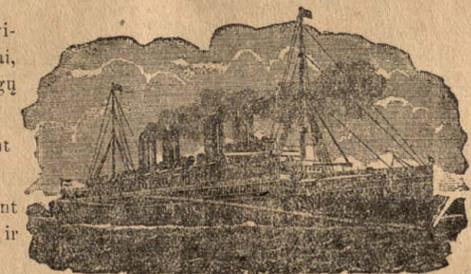
Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Amerika, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus perko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mėš visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame. Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare. Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet. 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siuncčiame pinigus į vi-sas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą. Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų. Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.



Persiuncčiam potogra-fijas į Lietuvą ir užregi-stuojam laiškus. Spausdiname visokias kningas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete. Išaina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekioja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekioja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis & Co. 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuviio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKSTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRUGELI.
Skanus alus, gardi ariela, elius, visokis vynas, kvepianti cigarai, ir pulkų užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseliių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užgandinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Paley Wythe Ave.

PUIKUS H. FELIS Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani ariela, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypa

Telephone 1831



Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas: **1034 Bank Street, Waterbury, Conn.**

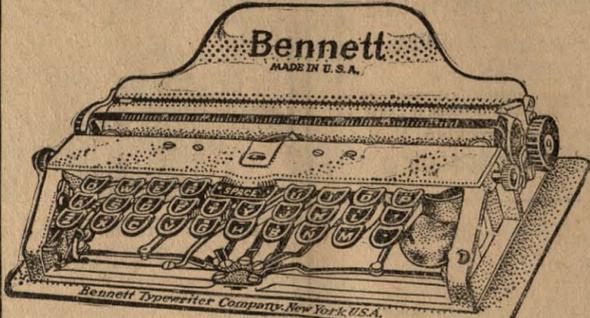
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. Twenty years' practice. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. **H. B. WILLSON & CO.** Patent Attorneys, Box 583, Wilson Bldg., WASHINGTON, D. C.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.



Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierių 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 literas ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukstis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Naujas išradimas!

Laikrodėlis elektrinis, kišeninis; tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribūdinti. Labai naudingas dėl darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir rėtelis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir rėtelis už 15 dol. Pristysk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir rėtelį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.



J. Schidlöfsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„SVYTURYS“ 1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKSTIS & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

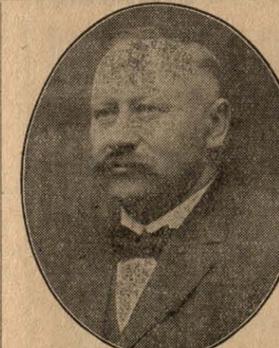
P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker). Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvių. Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.
213 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.



Geriausią lietuviams užveiga pas JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Ariela, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street
Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.



W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą **KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.**



Turi už garbę apreiškinti guodintiems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daiktus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausių praktišką ir dėl to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

SAULE

Du-karį nedėlinis laikraštis Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNYČIĄ Prenumerata kaštuoja:

Amerikoje Ant viso meto \$2.50 Ant pusės meto \$1.25 Ant ketverio meto 65c.

EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh. Prusose 15 markių.

MĒNESINIS RAŠTAS Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĒNESIO. Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA: Amerikoje ant viso meto tik \$1. Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh. Prusose 7 mk.

Kas užsirašo „SAULĖ“ ir „LINKSMĄ VALANDĄ“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Prieš tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

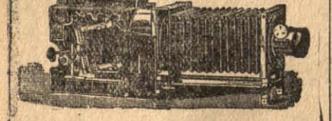
Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasazičius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susinešimas. Artymesnių informacijų apie kelias, traukinių begiojimą, etc. kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen, Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.



Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkių APERATUS. Parduojam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisais naujausios mados. Įstak užlaikome suvirš 1000 ratų filmos. Importuotų iš visų šalių svieto, specialiai turime padarg daug Lietuvių Illustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pralokacijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba nori užsimat žinomi bizniti, reikalaujanti pagalbos šaukites prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3336 W. Bedford.



Uodų ir kitokių vabalyų įgelimati, traujais palengvinami yra Doro Richterio Pain Expellerių. 25 ir 50c. kiekvienoje aptiekoje arba išrašyk tiesiog

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

WILLIAMSBURGH BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas. Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užėikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.



Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų. keleiviai visados bus užgandinti.

SIUNČIU PINIGUS visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaučija \$30.000.) Teipgi PINIGUS priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS.
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

14 metų senas laikraštis KATALIKAS



Išaina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis „Katalikas“ 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštiniųky ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

„Kataliko“ prenumerata Suvienyotose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams \$2.00, pusei metų \$1.00
Kanađoj ir Meksike:—
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Užsirašyti „Kataliką“ galima kiekviename laike.

Užsirašant „Kataliką“ reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite viena „Kataliko“ numerį ant pažiuros veltui.



Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIUMO, REUMATIZMO, STRĒNŲ SŪPĒS, SAUSGĒLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįeskok rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiodkus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločnų vientautį, reikalaujamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų.

— pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,**
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neįeskleisi veltui ir ant apgavystių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios liktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantčius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet ne nesigailėsi.

Adresas: **Albertas G. Groblevskis**
Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA. **A. RAZUTIS**
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.



H. B. ROSENSON,
Brooklyn, N. Y.
812-819 Grand St., Telephone, 1102 W. Windsor St.

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininkas, Inspektorius Suvienyųjų Valstijų Imigracijos; turi visus tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patirimų, kreipkitės laišku, įdėdami krasos ženklelių atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatingai į visas Valstijas ir miestus auly: pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
Box 296, Ketchikan, Alaska.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigas Pennsylvaniaijos Universitetą), užsimla varymu pravy visuose teismuose.

Ofisas rmuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čionia.
G. BENSON,
828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.